

ÚJ!

1988.
IV. évf. 8. (15.) szám
Ára: 39 Ft

ötlet

video

magazin

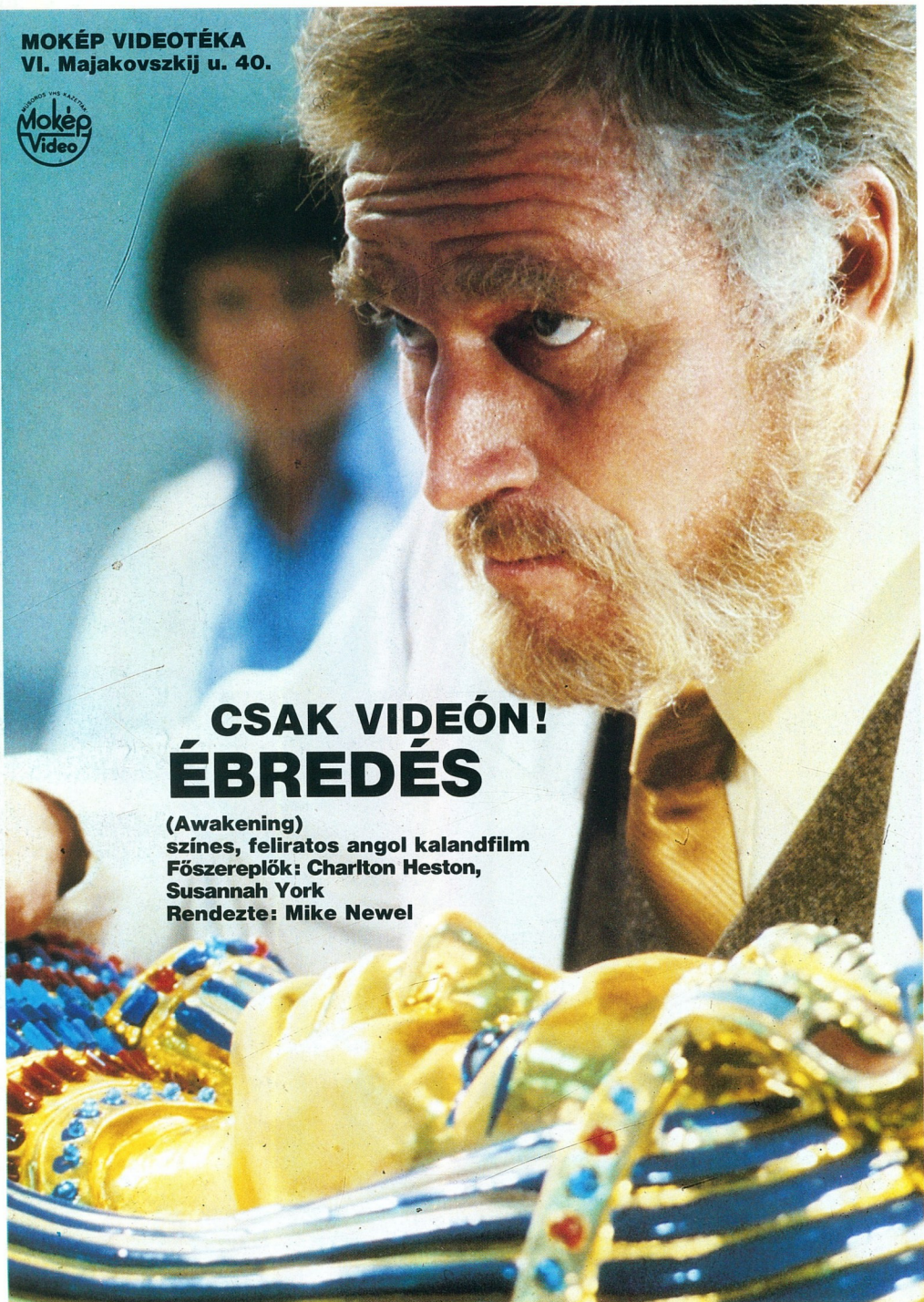
KÉPMAGNÓT NYERHET
AZ INTERVIDEO JÁTEKÁN
(18-19. oldal)

MOKÉP VIDEOTÉKA
VI. Majakovszkij u. 40.

CSAK VIDEÓN! ÉBREDÉS

(Awakening)
színes, feliratos angol kalandfilm
Főszereplők: Charlton Heston,
Susannah York
Rendezte: Mike Newel

Hallgatom a televízió kulturális magazinjában a film-főigazgatóság illetékését, aki megnyerő modorban magyarázza, hogy eddig mintha nem ment volna minden tökéletesen, de ezentúl aztán más (értsd: jobb) világ lesz. Vagyis: eddig sem hevert sok film dobozban, csak a rend kedvéért jelölt meg egyet, majd később, ha jól emlékszem, említett még kettőt, amit nem engedtek bemutatni – de ezentúl, érzékeltette, megszűnnek a értelmetlen tiltások, legfeljebb csak a pénzüszke s a politikai, erkölcsi korlátok szabnak gátat a filmekvelőknek.

Ez nagyon örvendetes dolog. Csakhogy a polcomon ott áll annak az amerikai sikerfilmmek a videokazettá-ja, amit a hazai stúdió már ellátott magyar szinkronhanggal, s bár nincs benne csoportszex, nem szídják benne a szocialista országokat, nem szít faji ellentéket: valaki megint figyelte és hosszú évekbe betiltotta. (A dolog pikantériája, hogy nem találkoztam még képmagnótulajdonossal, aki ne szerette volna be magának az izgalmas, sci-fibe hajló filmet.) Szintén hiányzott az illetékes büszke felsorolásából az a színvonalát tekintve ugyan gyermekfilm, amely a japán–kínai háború idején játszódik, egy női folyótáborban. Ezt már feliratozták, mire elúnt a nézők szeme elől.

Az ember szívébe melegség költözik, ha illetékeseket hall beszélni. Nyilatkozatok dolgában már lassan világszínvonalon vagyunk. Immár jó lenne egy kicsit kevesebb beszédet hallani, inkább tetteket kellene a gyakorlatban véghezvinni. Mondjuk, végre megegyezni abban, hogy ami nem sérti az ország politikai érdekeit, nem buzdít embertelenségre, abba semmiféle illetékes ne szóljon bele. Mert nem lehetséges, kedves illetékes, hogy ahhoz, mit néz a szomszéd, meg én, pucér nőket, kalandfilmek vagy művészi alkotásokat, ahhoz bizony semmi köze nincs?

Szűcs Zoltán

video

magazin

ötlet

VIDEO VILÁG

Monopod – egy lábú állvány ...	10
Mellállvány ...	10
Editálás Video 8-ról VHS-re ...	11
Cannon E 70 kamkorder ...	11
Cannon J8 × 6 BIE objektív ...	11
Stadiam ...	12
Videokép-nyomtató ...	12
Az LCD-képernyő jövője ...	13
Mikrofontartó rúd ...	13

TESZT ÉS TECHNIKA

Nyeli a pénz ...	14
Konkurencia nélkül ...	15
Kamerasuli IV. ...	20
Csatlakozók és csatlakozások ...	26
A jövő (vagy már a jelen) videója ...	43
az S-VHS ...	43
Négy lépésben a VHS-kől az S-VHS-ig ...	45
Videospion ...	46

FILMGLÓBUSZ

Taxival Cairóba ● Barnum ● Szállj le a nőmről ● Távolsenheimtől ...	4
Imigyen szólt Bellavista ● Jó reggelt Babilon ● Mostoha-apa ● Superman IV. ...	6
A rajzfilm történetéből 4.	38

HÁZUNK TÁJA

Video-vízíók ...	29
Esti dal ...	30
Új árak ...	31
Sikerlista ...	31
Csepelen is Sky ...	32
TVideo címek ...	32
Video és Világkiállítás ...	32
Utazás és kaland ...	32

VÁSÁRLÁS

Böngésző ...	34
EVIKI csatlakozók ...	35
Az Orion meglepetése ...	36
Skála-skála ...	37
Videoon-Thompson ...	37
Keres-kinál ...	37

KISLEXIKON

9

Az Ötlet hetilap magazinja - Felelős szerkesztő: Horváth Béla
 Szerkesztő: Biró Zoltán - Művészeti szerkesztő: Kerék Antal
 Képszerkesztő: Kias Árpád - Olvasószerkesztő: Berkes András
 Szerkesztőség: Budapest XIII., Jász utca 103-105.
 Levélcím: Budapest 1986 - Telefon: 203-803, 203-804 - Telex: 22-7363
 Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
 Felelős kiadó: dr. Király G. István igazgató
 Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16.
 Kossuth Nyomda, Budapest 88.0566 - Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
 Terjeszti a Magyar Posta
 Címlap: Prohászka Imre
 HU ISSN 0237-5141

Taxival Kairóba

(TAXI NACH KAIRO)

Frankot és Klarát az isten is egymásnak teremtette – legalábbis az első találkozás után úgy tűnt. A bonyodalmak azonban megkérdőjelezték ezt az állítást. A lány ugyanis gazdag, a fiú pedig szegény. Ez még kevés lenne egy igazi konfliktushoz, bár a rendező egy jól sikerült „bakugrással” földönfutóvá tehetné a lányt, vagy lottónyereseménnyel ajándékozhatná meg a férjjelöltet – s így feloldódna a feszültség. Hogy mindez egy kicsit bonyolultabb, s érdekesebb legyen, a fiút „kinevezi” homoszexuálisnak, s máris van az ügynek egy – a mai tudomány állása szerint – feloldhatatlan ellentmondása...

Frank persze gyötrődik. Mi is kell neki inkább? A lány vagyona? A gyógyulás lehetősége? Esetleg mindkettő? Netán győz a férfinem iránti vonzalom, s koldusszegényen, de vágyait kiélve végzi be életét? Ráadásul az eseményeket nem a kétségeitől gyötört férfi irányítja, hanem a szilárd erkölcsökkel és határozott célokkal felruházott angya.

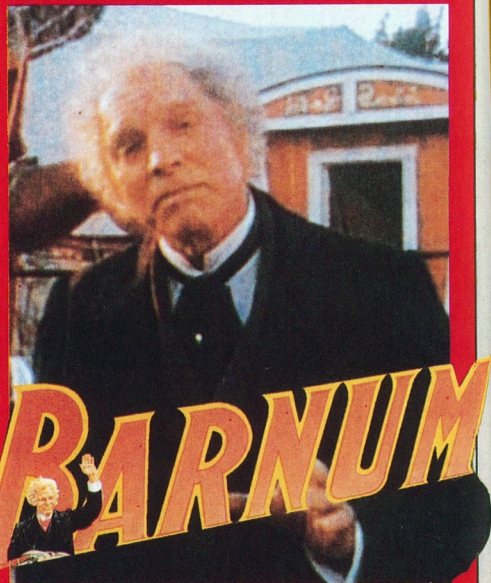
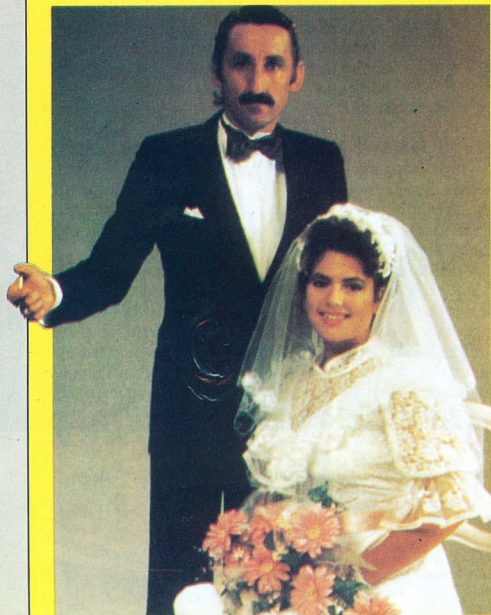
A boldogsághoz vezető út hepehupájt jó adag humorral is fűszerező film a tavalyi nyugatnémet filmtérmez egyik közepes alkotása, s az erotikus jelenetekkel dúszított képsorok is csupán arra jök, hogy a néző lan-kadó figyelmét ébren tartsák.

NSZK, 1987

Főszereplők: Frank Ripplow, Burkhard Driest, Christine Neubauer, Domenica Niehoff

Rendezte: Frank Ripplow

90 perc

Phineas Taylor Barnum, amerikai üzér, a humbug királya, született Bethelben (Connecticut) 1810. július 5-én, meghalt Bridgeportban 1891. április 7-én. Ez olvasható Réval Nagylexikonjában századunk egyik legeredetibb figurájáról, a világhírű Barnum Cirkusz atyjáról. A Barnum Cirkusz Amerika-szerte nemzeti ereklyének számít, múzeuma van, utcákat neveztek el róla, akárcsak világhírű társáról, a Ring-ling Cirkuszról Floridában. Persze a krónikák nem halgatnak a cirkuszkirály egyéb kalandjairól sem, arról, hogy milyen trükkökkel vette meg New York egyes számú mulatóhelyét, majd hogyan ment csödbe 1856 nyarán; miként fedezte fel a korszak legnagyobb cirkuszi sztárját, Lind Jennyt; s hogyan gazdagodott meg ismét; milyen viszontagságok árán járta be társulatával Európa nagyvárosait – köztük Budapestet is.

Barnum élete most filmvásznonra került, nem kisebb sztár játssza a főhöst, mint Burt Lancaster, partnere pedig Hanna Schygulla. Hiteles krónikát persze naivság lenne várni ettől a produkciótól, hiszen a forgatókönyvíró elsődleges forrásként Barnum önéletrajzát használta fel, melyet a cirkuszkirály jó előre, már 1854-ben – tehát halála előtt közel fél évszázaddal – megírt. Az élvezetes, fordulatos és helyenként megható film szerencsére kiter azokra a részletekre is, amelyekből megtudjuk, hogy miként lett a kereskedőségéből dollármilliomos.

Barnumnak ugyanis csak az egyik – mégpedig vonzó – gyengéje volt a porond világa. Itt találta meg gyermekkorának nagy vágyait, itt élhette ki egészséges exhibicionizmusát. Az „igazi”, a komoly Barnum azonban a pénz- és telekspekulációk, az üzlet embere volt, aki percek alatt döntött dollármilliókról.

Személyének ezt az oldalát a film csak szórt fényrel világítja meg, de talán nem is olyan nagy baj, emlékezetünkben éljen olyan emberként, aki megvalósította gyermekkorra mesés álmait...

USA, 1987

Főszereplők: Burt Lancaster, Hanna Schygulla, Sandor Raski

Rendezte: Lee Philips

91 perc

Szállj le a nőmről!

(HE'S MY GIRL)

Két állástalan muzsikusz szemtanúja egy gyilkosságsorozatnak. A gengszterek bosszújától csak úgy tudnak megmenekülni, hogy női zenészeknek öltöznek, s egy hajón Miami-ba utaznak. Közben persze megannyi komikus kaland vár a csupa nőkből álló nagyzenekar két férfitagjára – s ezek közül csak egy a bombaszép, szőke lány iránti szerelmük. Ugye ismerős a történet? A *Valaki forrón szereti* című film, Jack Lemmon, Tony Curtis és persze Marilyn Monroe főszereplésével a filmtörténet klasszikusa lett. Az egykori filmsiker modernizált változata tavaly készült el az USA-ban, David Hallyday – a veterán rockszár, Johnny Hallyday fia – zenéjével és főszereplésével. Az alapötlet még mindig remek, a zene jó, a humor és a főszereplők sajnos az 1959-ben forgatott filmnél jóval gyengébbek.

Brian és fekete bőrű barátja elhatá-

rozzák, hogy igazi rocksztárok lesznek, de mint jól tudjuk, tíz tinédzser közül legalább nyolc erre vágyik. Hogy karrierjüket egyengessék, különös trükköt eszelnek ki: a néger fiút lányoknak maszkírozzák. Los Angelesbe, a West-Coast zene fővárosába utaznak, ahol Morgan, a nagyhírű rockmenedzser felfedezi az új sztárokat: a fekete szexbombát és szőke társát. A bajok akkor kezdődnek, ami-

kor a menedzser az üzleti kapcsolatnál többet akar, s elhatározza, hogy megszerzi magának a varázslatos szemű, ébénfekete szépséget...

USA, 1987

Főszereplők: David Hallyday, T. K. Carter, Misha McK

Rendezte: Gabrielle Beaumont

86 perc

(OUT OF ROSENHEIM)

Távol Rosenheimtől

Úgy tűnik, hogy az elmúlt évek egyik legsikeresebb filmje, a *Távol Afrikától* sem kerül el a sorsát, hiszen erről is készült már egy paródiafilm. *Out of Africa* – *Out of Rosenheim*. Tania Blixen, a különleges szépségű asz-

zony helyett itt egy középkorú német, pontosabban bajor háziasszony a főszereplő, aki megunva a férjével való örökös veszekedést, otthagyja a kényelmes rosenheimi lakást, és gyermekeivel az „ígéret földjére”, a kalandokkal kecsegtető Amerikába indul.

Jasmin – mert így hívják a háziasszonyt – éppúgy meg-

szédül új környezetétől, mint Blixen bárónő az afrikai naplementéktől, ráadásul gyermekeivel is egyre több a gond. Lánya, Phyllis minden férfit meg akar hódítani, fián, Sal junioron pedig egyre jobban elhatalmasodik a Bach-mánia. Mindent tudni akar róla, mindent meg akar halgatni, ami összefüggésben áll Johann Sebastian Bachhal.

A precíz, pontos és kínosan rendszerező Jasmin persze állandóan konfliktusba keveredik a lezser, rendetlen amerikai emberekkel, a szabadosabb életformával. Becsületére legyen mondván, ebbe a harcra teljes melleszélességgel „beszáll”, és nem adja fel elveit. Különös, egyszemélyes küzdelemben váratlan segítőtársa akad egy festő személyében, aki portrékat készít a betelepülő német család-ról. A bajor háziasszony arizonai kalandjai – számos helyzetkomikummal és geggel vegyítve – állnak össze „fogyasztható” filmmé.

NSZK, 1987

Főszereplők: Marianne Sagebrecht, CCH Pander, Jack Palance

Rendezte: Perczy Adlon

108 perc

Imígyen szólt Bellavista

(COSÌ PARLO BELLAVISTA)

Az olasz filmvígjáték valamikor egyet jelentett a zsúfolt nézőtérrel, a megszakadni akaró rekeszizmokkal, az izléses, pikáns erotikával és a gyönyörű tájakkal. Mára ennek irigya sem maradt – úgy tűnik, az élet ma ennél sokkal nyersebb, brutálisabb, ha úgy tetszik, közönségesebb. Az elegáns humor helyét átvette a „gatyaletolás”, a sejtelmés erotikát pedig naturalis ágyjelenetek vagy semmitmondó érzélgések váltották fel. Eltűntek a nagy egyéniségek is: Vittorio de Sica, Sophia Loren, Adriano Celentano és társaik. Az olasz film nem tesz egyebet, mint másolja a „hollywoodi sémákat”, biztosra akar menni. A Cinecittà, a filmváros, egykori nagy sikerek helyszíne pedig „makaróni-westernnek” forgatásából él.

Luciano De Crescenzo új filmje, az Imígyen szólt Bellavista a régi hagyományokat kívánja felújítani, a sajátos olasz humort a filmszalagra átmenteni. Irodalmi alapanyagul a nagy német filozófus, Nietzsche Imígyen szólt Zarathustra című műve szolgálhatott, amely egyébként füzetek alakjában 1893–84 között jelent meg. A német bölcselő erkölcsstanát a mai korban egy Bellavista nevű, kétes egzisztenciájú úriember hirdeti. A filozofert professzor – aki természetesen életművész is – városról városra járva hirdeti igéjét kisebb és nagyobb publikum előtt. Ennek lényege, hogy a világ, s így Olaszország is, két részre szakadt: a hideg, kiszámított, üzleties és szentelien Eszakra és a szenvedélyes, erotikus, emberi Délre – e kettő örök harca az emberiség nagy sorstagediája.

Bellavista professzor tanításait persze elsősorban Nápoly környékén terjeszti, s hallgatósága büszkén konstatálja, hogy az emberiség jobbk feléhez tartozik. Az igazi konfliktus akkor következik be, mikor feltűnik egy igaz „északi”, dr. Cazzaniga automobilkereskedő személyében, aki az ősz tudós csinos lányára veti ki hálóját. A teória, az érvekkel jól körülbástyázott „bellavistaizmus” órák alatt megdől...

Olaszország, 1987

Főszereplők: Luciano Crescenzo, Renato Scarpa, Isa Danieli

Rendezte: Luciano De Crescenzo

101 perc

Jó reggelt, BABYLON

(GOOD MORNING BABILONIA)

Nicola (Vincent Spano) és Andrea (Joaquim de Almeida) testvérek, egy olaszországi kisvárosban élnek, a századfordulót követő években. A szegénység elől az álmok országába, Amerikába mennek szerencsét próbálni. A toszkánai testvérpár, legyen bármilyen jó kézműves, csak nehezen találja meg a boldoguláshoz vezető utat. 1915-ben aztán megtörténik a csoda, sok csalódás és sikertelenség után végre rájuk bizzák a San Franciscó-i világiállítás olasz pavilonjának építését.

A két fivér legjobb tudását latba vetve, éjjel-nappal a pavilonon dolgozik, s a végeredmény őket igazolja. A nagyszerű építmény felkelti a filmipar pionírjának, Griffithnek az érdeklődését, s rövest munkát is ajánl a két olasznak. Új filmjében egy babiloniai jelenethez rendel egy trónszékét a gigászt elefánt számára. A különleges trónus a rendező legnagyobb meglepésére elkészül, de a karrierhez vezető út közel sem olyan sima, mint ahogy azt a két férfi gondolná. A filmgyári kollégák ugyanis intrikákkal

próbálják akadályozni Andrea és Nicola érvényesülését.

Kemény harcok után végül úgy tűnik, mindketten révbe jutnak. Az egyre jobban terjeszkedő filmipar ellátja őket megrendelésekkel, s megtalálják életük párját is. A boldogság azonban csak rövid ideig tart. Andrea felesége gyermekágyban meghal, és az Egyesült Államok is hadba lép az első világháborúban. Andrea katonaként visszatér hazájába, fivére pedig tovább dolgozik Hollywood díszletei között.

USA–Franciaország–Olaszország, 1987

Főszereplők: Vincent Spano, Joaquim de Almeida, Greta Scacchi, Désirée Becker

Rendezte: Paolo és Vittorio Taviani

118 perc

A mostohaapa

(THE STEPFATHER)

Gyilkosság történik. Összekuszálód-
nak a nyomok. Több gyanúsított
igyekszik tisztára mosni magát, s vé-
gül a legártatlanabb szereplőről de-
rül ki, hogy ő a tettes. A néző (a
másfél órás) borzongás és feszült-
ség után megnyugodva hajtja álom-
ra a fejét. A film nem közönséges
horror, inkább az Alfred Hitchcock
nevével fémjelzett művekre emlé-
keztet. Az elején nem is tudjuk igá-
zán, hogy mi történt. Látnak egy vé-
res kést, hallunk egy halk sikolyt...

A „nemes” horror egyik új sikere,
A mostohaapa című film mi mással
kezdődhetne, mint egy totálképpel.
Egy férfi véres kezeit mossa. Ké-
sőbb azonban megtudunk róla egyet
s más, többek között azt, hogy Jerry
Blake-nek hívják, s az átlagameri-
kaikai életét élte mindaddig, mígnem
egy váratlan pillanatban kiirtotta a
családját. Szörnyű tette után egy
másik városba menekül, s ismét
családot alapít. Az igazságszolgá-
latás nem éri utol, így békében éli
életét szerettei körében. A néző per-
ze gonosz és bosszúálló egyben:
várja, hogy megtalálják, de azt is,
hogy újabb vérengzéshez fogjon.
Egyik sem történik meg, s így a leg-
fontosabb kérdés megválaszolatla-
nul marad: miért ölte meg egykori
családtagjait?

USA, 1987

Főszereplők: Terry O'Quinn, Jill Schoelen,
Shelley Hack

Rendezte: Joseph Ruben

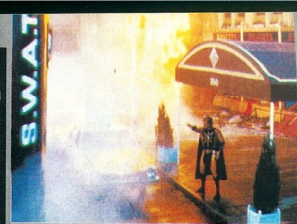
85 perc

Superman IV.

Egy csecsemő megmenekül a
Krypton nevű bolygóról, még mi-
előtt az felrobbant. A Földön aztán
nem is tudja, milyen rendkívüli ké-
peségeket birtokosa. Úgy nő fel,
hogy különleges képességeit a
rossz elleni harcra mozgósítja, s
minden cselekedetében az ameri-
kai életforma mellett tesz hitet.

Röviden ebből az alapötletből
fakadt egy nagy sikerű képregény-
sorozat, majd az azt követő Super-
man-filmek sora. Az első Super-
man-film 1978-ban Marlon Bran-
dóval forgatták, s a sztár ekkor egy
tizperces jelenéséért 3 millió dollá-
r kasszírózott a Warner Stúdió-
tól. Úgy látszik, még így is megér-
te, hiszen a film kasszasikert arat-
ott az egész világon – kivéve a
szocialista országokat. A folytatás
nem késelt, s két év múlva a mozi-
nézők három renegát Krypton-lakó
és a Superman gigantikus párviad-
alán izgulhattak. (Ezt az epizódot
egyébként a nálunk is ismert brit
filmrendező, Richard Lester je-
gyezte, s a főszereplők között Su-
sannah York és Gene Hackman ne-
ve is feltűnt.)

Nem kisebb sztárokat mozgatott
meg az 1983-ban forgatott harmad-
ik epizód, mint Peter O'Toole-t és
Jackie Coopert. Ebben a részben

pedig egy szintetikus Krypton-lény
„átprogramozza” a kedves és ren-
dítihetetlen Superman jellemét, de
átnok mesterkedése dugába dől
egy szemfüles kistűi leleményes-
ségén. A legújabb – immár negye-
dik – folytatás az idővel és a törté-
nelemmel együtt halad, hiszen itt
Superman már mint a világébe
harcosa lép fel. A forgatókönyv
szerint a szuperhatalmak megbé-
kéltek már egymással, s közös ür-
kiserletekkel kívánják birtokba
venni az univerzumot.

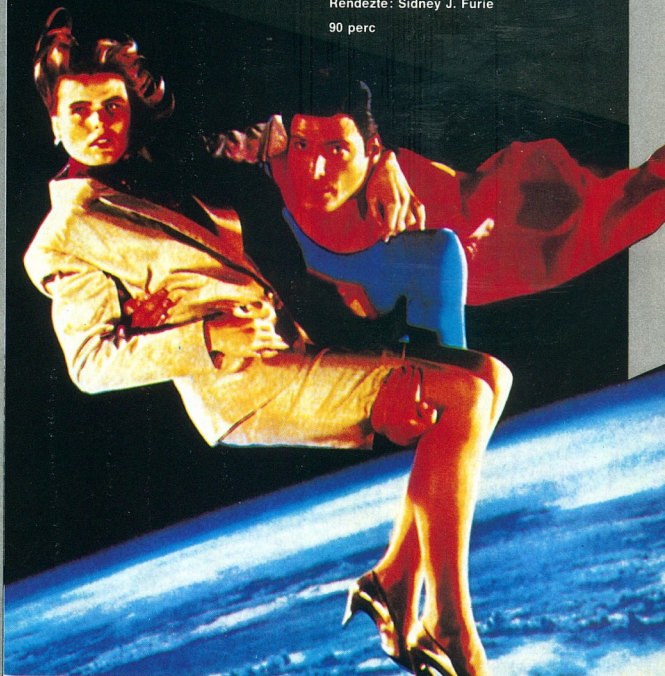
Hogy ebben a nagy békében és
egyetértésben mi dolga van egy
vállalkozó szellemű és rendkívüli
képességekkel rendelkező lány-
nek? A válasz egy kicsit különös:
megmenti a képregény hőseit. Er-
ről szól hát a Superman – remélhe-
tően nem utolsó – epizódja, fan-
tasztikus felvételekkel, trükkökkel.
Ismét a régi szereplőkkel, változat-
lan színvonalon.

USA, 1987

Főszereplők: Christopher Reeve, Gene
Hackman, Mariel Hemingway

Rendezte: Sidney J. Furie

90 perc

Csúcsminőség!
**Szuper
technika!**

JVC

Panasonic

SHARP

SANYO

BASF

ortofon

Candy

Hi-Fi berendezések, videók, kamerák, tv-k, egyedi
műholdvevők, háztartási kis- és nagygépek folyamatosan
megújuló választékával várjuk vásárlóinkat a

RAMOVILL

devizás bolthálózatában:

Budapest V., Galamb u. 6.
Szeged, Bartók Béla tér 9.
Fonyód, Ady Endre u. 36.

Egyéb hasznos elektromos berendezésekkel és ajándéktárgyakkal állunk konvertibilis valutával rendelkező vásárlóink rendelkezésére.

Kis- Lexikon

AUSBLLENDE

– leblendezés; a fényrekesz folyamatos lezárása felvételt közben, amely a kép elsötétítését eredményezi a felvételen

AV-BEMENET

– video- és hangbemenet

AV-INGANGE

– I. AV-BEMENET

AV-INPUT

– I. AV-BEMENET

BEÁLLÍTÁS

– a kamera és a téma távolsága; a téma elhelyezése a képműzőben

BLAUBILD-STUMMSCHALTUNG

– olyan automatikus áramkör, amely az adás vége vagy a videokazettán levő műsor vége után röviddel (kb. 10 perc múlva) kikapcsolja a készüléket.

CHESTPOD (mell-állvány)

– mellre szerelhető, illetve támaszkodó kameraállvány

DIFFUZOR

– objektív elé szerelhető, enyhé életlenséget okozó optikai előlét

DINAMIKUS MIKROFON

– az elektromágneses indukció elvén működő mikrofon; a benne levő mágnes miatt általában nehezebb és az elektromágneses terekre érzékeny

DIOPTRIÁS OKULÁR

– olyan keresőokulár a kamerán, mely állítható annak érdekében, hogy szemüvegesek szemüveg nélkül tudjanak a kamerával dolgozni

DOLLY

– könnyű, háromkerekes, gyakran összecsatolható kocsi, amely a kameraállvány alá szerelhető, és rajta a kamera felszerelt állapotban, sőt néha felvételt közben is gurítható

DRÓT NÉLKÜLI MIKROFON

– olyan kis hatósugarú, jó minőségű adó-vevő rendszer, amelynek adója egy mikrofonnal van egybeépítve, telepes táplálású és hordozható azért, hogy a mikrofonba beszélőnek nagy mozgási szabadságot biztosítson (pl. a színpadon mozgó táncosénekes)

DUBBING (másolás)

I. DUB

EINBLLENDE (fényrekesz-kinyitás)

– a lezárt fényrekesz folyamatos kinyitása felvételt közben adott értékig, amely a felvételen a kép sötétből való előtűnését eredményezi

EINZELBILDSCHALTUNG

– kockázó lejtátság, I. JOGGING

ELEKTRET MIKROFON

– speciális kivitelű kondenzátormikrofon, amely általában kis méretű, kis tömegű; tipikus példája a pici, ruhára csipeltethető mikrofon

ELEKTRONIKUS SZINKRONRIGÁLÁS

– bizonyos felvételi részek színárnyalatának megváltoztatása elektronikus úton (pl. a rosszul beállított fehéregyensúly miatt); általában a szerkesztéskor történik, az időalapkorrektor (TBC) segítségével

ELEKTRONIKUS VÁGÁS

– I. EDITÁLÁS, SZERKESZTÉS

FERNBEDIENUNG

– I. TÁVVEZÉRLÉS

FÉLKÖZEL

– premier plán és szekond közötti beállítás

FÉLTOTÁL

– szekond plán és totál közötti beállítás

FORGATÁS

– képfelvétel-készítés

FORGATÓKÖNYV

– kész mozgóképműsor (film, video) egymás utáni jeleneteinek és azok kísérőhangjának – általában kéthasábos – leírása

HIGH SPEED SHUTTER

– (nagy sebességű zár) – CCD-s videokamerákon a csökkentett kiolvasási idő, illetve az ezt vezérlő szerkezet neve

JOGGING

– kockázó lejtátság

KABELFERNSEHEN

– kábeltévé

KABELFERNSEHTUNER

– olyan hangolóegység, amely alkalmas a kábeltévé-sávban átvitt csatornák vételére is (a normál tévésávok mellett)

KÖZELI

– általában a premier plán vagy ahhoz hasonló beállítások neve

KÜLSŐ SZINKRON

– adott videokészülék saját rendszerétől független, ahhoz kívülről, másik készülékből juttatott szinkronjel vagy ennek fogadására szolgáló csatlakozó

M-FÜZÉS

– a VHS rendszer jellemző szalagfűzése, melynek során a kazettából kihúzott szalag M betűt formáz

MONOPOD

– egy lábú kameraállvány, illetve támaszték

OKULÁR

– a kamerakereső pici monitorát a szemhez illesztő optikai lencse

PREMIER PLÁN

– olyan beállítás, amelynél a képműzőt egy emberi arc tölti ki

REMOTE CONTROL

– I. TÁVVEZÉRLÉS

SHUTTER

– (elektronikus) zár, illetve expozíciós szerkezet

STATION IDENTIFIER (álmásazonosító)

– a tévé-vagy videoképhe bekevert kisméretű név vagy embléma, amely az állomás (stúdió) azonosítására szolgál

SUCHLAUF

– gyorskeresés; a szalagon levő videoanyag gyors megtalálását szolgálja vagy a számlálóállás vagy az indexelés, esetleg az egyes műsorok közötti szünet alapján

SZUPERPLÁN

– nagyon közeli beállítás, melynél pl. egy arc részlete kitölti az egész képműzőt

TAKE

– snitt: megskatítás nélküli (rövidebb-hosszabb) képfelvétel (film vagy video)

TÁVVEZÉRLÉS

– általában infravörös elven, vezetékek nélkül működik az otthoni készülékekénél. A professzionális technikában, telepített készülékekénél gyakran alkalmazzzák a vezetékes távvezérlést

TECHNIKAI FORGATÓKÖNYV

– a képfelvétel technikai vonatkozásait tartalmazó leírás, amely követi az elképzelt kész műsor fonalát

Monopod – egy lábú állvány

Minden kezdő amatőr mozgóképfelvétel hibája a sok véletlenszerű és cél nélküli mozgás. (Ezt sajnos néha a régebben videózók felvételeiről is el lehet mondani...) Az előírászerű megoldás kameraállvány használata.

Ezeknek az állványoknak általában két alapvető hibájuk van: az egyik az, hogy nehezek, a másik, hogy semmire sem használhatók a statikus beállításokon kívül. Elég, ha hozzáérünk az állványra szerelt kamerához, az máris mozdul, lötyög, ugrik. Ezenkívül a tipikus amatőr videofelvétel körülményei ritkán teszik lehetővé a többszemélyes, stábszerű munkát, ahol arra is jut erő, hogy a kameraállványt felszereljük. Ezért a legtöbb videós nem használ állványt. Az eredmény a fent jelzett, bizonytalan kameravezetés.

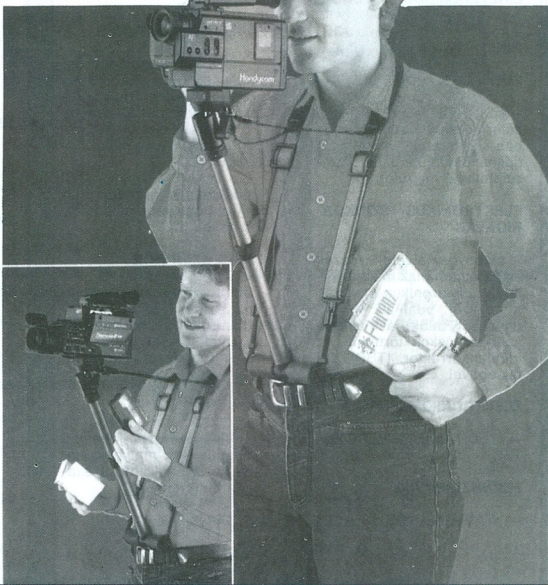
Sokat javíthatunk felvételeink kameramozgásain egy egyszerű, egy lábú kameraállvány segítségével. Ez a monopodnak nevezett szerkezet tulajdonképpen egy teleszkópszerű cső, amelynek a végére rászerezhető a kamera. Igen jó szolgálatot tehet olyankor, amikor viszonylag hosszú snitteket kell felvennünk kézből, vagy a varió tele állásában kell dolgoznunk. Nyilván ilyenkor is mozog a kamera, de mivel súlyát a monopod viseli, kevésbé górcsós a mozgás. Előnye az, hogy könnyű, egy pillanat alatt felállítható, kis helyen is elfér, gyorsan lehet vele helyet változtatni. Esetleg a földre lehet szúrni. Tömegben pedig – a fejünk fölé nyújtva – a sokszor igen hálás felső gépállásból készíthetünk felvételt. És végül: olcsó, egy kiszolgált fotósállványból házilag is előállítható.

Mellállvány

Az ábrán látható, mellre szerelhető kameraállvány ugyancsak arra szolgál, hogy a kézből történő videofelvételek mozgásai szebbek legyenek. Nagy előnye, hogy ha szükséges, mindkét kéz szabadon maradhat, ami az egy-személyes munkánál néha sokat segít (pl. kazettacsere, akkucsere), és semmit sem kell a földre tenni. Persze felvételkor jó, ha mindkét kézzel fogjuk a kamerát.

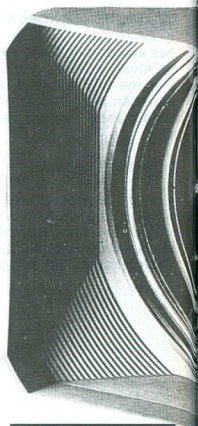
Hátránya, hogy hozzánk van rögzítve a kamera (vagy a kamkorder), és kissé körülményes a gépállást változtatni. Az állandó szemmagasságból készített felvételek sora pedig egy idő után unalmas. A testhez rögzítés azért is hátrányos, mert a könnyű kamerák és kamkorderek a test legkisebb rezdüléseit is átveszik, ami különösen statikus leállításoknál, tele állásban zavaró.

Editálás Video 8-ről

A VHS sikerét mi sem bizonyítja jobban, min az, hogy a Sony is megkezdte gyártását. SLV-202 típusú asztali készüléke alkalmas vágásra, és ezzel megteremtette a V 8 utómunkálati lehetőségeit a VHS irányában. Ez eddig csak a Beta és a U-Matic felte volt lehetséges, azonban mindkettő kiszorulni látszik a képrögzítés formátumai közül. Maga a V 8 is stagnál, annak ellenére, hogy számos előnyös tulajdonsággal bír. A Sony döntésében nyilván a V 8 népszerűsítése is szerepet játszik.

Arról van szó, hogy a V 8 formátumban készített felvételt a CCD-V90 E típusú kamkorder és az SLV-202 segítségével meg lehet vágni. Ehhez persze kell egy editáló távvezérlő. Az RM-E 100-at használják erre, amely az említett V 8-ről Betára, illetve U-Maticra való editálást szolgálta korábban. E három készülék segítségével csaknem profi módon tudunk editálni; még olyan kényelmi szolgáltatások is könnyítik a munkát, mint a nyolc lépé-

VHS-re

Canon E 70 kamkorder

sig programozható automa-
tikus editálás.

Ugy tűnik, pillanatnyilag ez a legegyszerűbb és fajtól-
lagosan a legolcsóbb VHS
műorkészítési egység. A
CCD-V 90 E kamkorder
kb. 4000 márká, az SLV-202
1400 márká és az RM-E 100
típusú szerkesztő távvezér-
lő 500 márká, így összesen
mintegy 8000 márkának
megfelelő összegért kom-
plett VHS vágási lehetőség-
hez jutunk. Összehasonlí-
tásképpen: szinte ugyan-
ennyibe kerül egy hagyó-
mányos VHS editáló szet
felvevő gépe.

Komoly hátránya persze
az összeállításnak a kétfé-
le formátum keverése. Az
említett 6000 márkás ösz-
szeg meg kell toldani egy
asztali V 8 árával – mert
múszterolni azért mégsem
a viszonylag drága kam-
korderen illik. Egy monito-
rornal editálni kéréses: még
egy kell a lejátszó gép szá-
mára is.

A megoldás akkor lenne
az igazi, ha az editálás szu-
per VHS-re történhetne.
Mivel ez semmiféle rend-
szertechnikai módosítást
nem igényel, remélhetőleg
hamar megvalósul.

„Hölgyeknek” – így hirdetik a
szóban forgó kamkorder,
amely V 8 rendszerű és E 70
törvre hallgat. Tervezői arra
törekedtek, hogy a lehető le-
gegyszerűbben kezelhető és
könnyű legyen. Valóban: egy
tollkapcsoló elmozdításával
a szerkezet felvételekre kész;
súlya kazettával és akkuval
együtt 1,35 kg. Minden automa-
tikus, csak a fókuszauto-
matika kapcsolható ki.

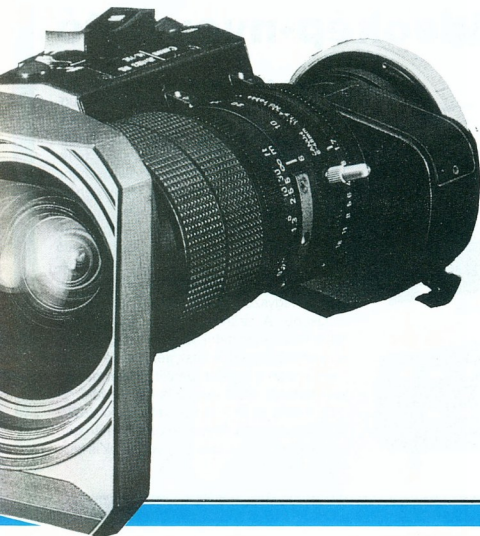
A felvétel kezdetekor ke-
zelőjének csak azt kell el-
döntenie, hogy normál vagy
felezett üzemmódban kíván-
ja-e a felvételt készíteni. Ezt
egyébként (sok más adattal
együtt) a keresőben ellen-
őrizheti. Fel- és lezúzás, el-
lenfénykapcsoló, 1/1000 má-
sodpercig csökkenthető ex-
pozíció, inzerálás és vissza-
játszási lehetőség segíti a jó
képalakotást. Kockázó felvé-
telt is tud a gép: 20, 20 vagy
60 másodpercenként képes
egy-egy félképet felvenni.

Nagyon érzékeny, még
rossz világítás mellett is ki-
elegendő felbontású és elfo-
gadható színes képet ad.
A hangátviteli tartomány 13
kHz-ig terjed, azonban felvé-
telkor a hang nem ellenőriz-
hető, mivel nincs fejhallgató-

csatlakozója. A kereső nem
állítható, de kicserélhető
ilyenre. A mellékelt akkutöltő
egyszerre két akkut is tud töl-
teni.

Ez a készülék azok számá-

ra (és nemcsak hölgyeknek)
hasznos, akik zúros körü-
lmények között, gyorsan ki-
válnak felvételeket készíte-
ni. A gép ára mintegy 3000
márka.

Canon J8 x 6 BIE objektív

A kisméretű és egyre jobb képminőséget nyújtó amatőr kamerák
és kamkorderek teljesítménye jelentősen növelhető lenne, ha
nagyobb teljesítményű objektívekkel lehetne használni őket. Ed-
dig azonban minden ilyen kamerát egyszerű, hatszoros varióob-
jektívvel láttak el. Az ok: a költségek. Egy ilyen optikai szerkezet
gyártása, szerelése több szakértelmet és kézi munkát kíván, mint
a kamera elektronikus áramköröknek előállítás. Célszerűnek
látják tehát ezen is takarékoskodni.

A szuper VHS technikával javult a rögzítés minősége is, és ez
megtölte az igényeket a kamerákkal szemben is. Erre a kihí-
vársra válaszolt a japán Canon cég a képen látható objektívkon-
strukcióval. Legmeglepőbb adata: a minimális optikai távolság a
témától nem egészen 30 centiméter. A fókusz távolság 6–48 mm
között változtatható, azonban egy beépített extenderrel megdu-
plázható, és így 96 mm-ig kiterjeszhető.

Figyelemre méltó az is, hogy közeli beállításban a látószög
igen nagy: 72,5 fok. Ezek a paraméterek kiválóan alkalmasá
teszik a szűk helyen vagy tömegben történő felvételekhez. A lá-
tószög 48 mm-es állásnál 10,5 fok, az extender használatával
12 mm-nél 36 fok, 96 mm-nél (tele állás) 5,2 fok. A maximális
relatív apertúra 6–33 mm közt f 1,7, 48 mm-nél f 1,9.

Steadicam

- testre szerelhető profi kameraállvány

A kézből, állva történő kameravezetés bizonytalanságainak kiküszöbölésére a profik is régóta keresték a megoldást. Egy Carrett Brown nevű amerikai operátor megtalálta. Steadicamnek nevezett szerkezete olyan mozgási lehetőséget biztosít az operátornak, amilyen eddig elképzelhetetlen volt. A találmány 1976-ban általános meglepetést keltett, és Oscar-díjjal jutalmazták.

Három fő része van: a „mellény”, a tartókar és a kameravezérlő egység. Bármilyen kamera felszerelhető rá (filmkamera is), mert a kiegyensúlyozás egyedileg történik. Ebben az operátor testtömege is szerepet játszik. A felszerelés és beüzemelés általában jó egy órába telik.

A vele való munka nem magától értetődő; azt mondják, éppúgy tanulni kell, mint a biciklizést. Ezek után viszont szinte teljes mozgási szabadságot kap az operátor – már amit a kb. 25 kilós súly és az operátor testi erőnléte lehetővé tesz. (Ez a huszonöt kiló magában foglalja egy profi kamera súlyát is.) Lépcsőn vagy egyenetlen terepen futó szereplők követése a kamerával ideig elképzelhetetlen volt.

A Steadicam lehetővé teszi az ilyen és hasonló mozgásokat. Természetesen ilyenkor nem lehet a keresőbe nézni, így a képkivágás ellenőrzésére egy pici, nagy fényerőjű monitor szolgál, amely deréktájban van a szerkezetre szerelve. A Steadicam mozgásra készült: állóképet, statikus beállítást vagy lassú kameramozgást éppúgy nagyon nehéz vele megvalósítani, mint nélküle.

Az NSZK-ban mintegy ötven Steadicam van; használatát külön tanfolyamokon tanítják. Meg kell mondani, hogy a Steadicam elsősorban a hagyományos profi kamerák hordozására szolgál. Ahogy a technika fejlődik, a kamerák és kamcorderek egyre könnyebbek lesznek, így ezeket a kameratarató szerkezeteket is át kell alakítani. A kisebb kameratömeg feleslegessé teszi a masszív kiegyensúlyozó rugókat és tömegeket, ugyanakkor érzékenyebbek kell lennie a csillapításnak. A tömeget arányosan csökkenteni kell, ezért nehezebb kellően stabil és merev szerkezeteket kialakítani.

A fejlesztés sok helyen folyik, és ennek eredményeként megjelentek az első könnyű, csillapított fejcs kameraállványok. Egy ilyen látható mellékelt ábránkon, amely a nyugatnémet Cullmann cég terméke. Az állvány mindössze 1,6 kg, a rá szerelhető kamera pedig 8 kilogramm lehet. Ára kissé sorsos: 900 DM

Videokép-nyomtató

Bizonyos alkalmazásokban elengedhetetlen, hogy a videoképet az elektronikától függetlenül megkaphassuk (orvosi, tudományos, oktatási célokra, számítógépes programok kinyomtatására stb). Ilyenkor fényképfelvételt szoktak a képernyőről készíteni. A képernyőről való fotózás azonban nehézkes, és az eredményre várni kell.

A Mitsubishi itt látható készüléke megoldja ezt a problémát. A fekete-fehér nyomtató két változatban létezik, a kettő közt lényegében csak annyi a különbség, hogy a nagyobb négyeszer akkora képet nyomtat, mint a kisebb. A szürke tónusok számát 2-től 64-ig lehet változtatni. Mód van negatív kép kinyomtatására is. A készülék kezelése egyszerű, mert a legtöbb beállítás automatikusan történik. RGB jeleket is tud fogadni.

A P-61U és P-71U típusjelű két készülék NTSC rendszerű. Remélhetőleg hamarosan az európai norma szerinti nyomtatók is kaphatók lesznek.

Az LCD-képernyő jövője

Már több alkalommal adtunk hírt a folyadékkristály-képernyős lapos tévékről. Ezek egyelőre csak három hüvelyk képátlómérettel készülnek színes kivitelben. Ugyanis minden képpont visszaadásához egy piros, egy kék és egy zöld fénykibocsátó diódát kell egymás mellé integrálni. A méretek növelésével ez egyre nehezebb. A hírek egymásnak ellentmondók: japán konstruktőrök állítják, hogy a nagyobb méretű lapos képernyők kifejlesztéséhez legalább 4-5 év szükséges; mások már láttak – ugyancsak Japánban – működő tíz hüvelyk (kb. 25 cm) átlójú lapos LCD-képernyős tévét.

Akárhogy is van, a kicsi színes, lapos tévék igen sokoldalúan használhatók. A videóók szempontjából elsősorban mint színes kontrollmonitor jöhet szóba, mert a kamerára lehet szerelni. Akkor hát miért nem készül kamera vagy kamkorder színes elektronikusan keresővel? Ennek csak az lehet az oka, hogy a gyártást a fent em-

lített háromcselos méretek dolgozták ki. Aki ismeri az integrált félvezetőgyártást, tudja, milyen bonyolult technológiai lépéseket és ezeket megvalósító gépsorokat kíván.

Igen valószínű azonban, hogy hamarosan lesz videokamera színes keresővel. A kis méretű lapos képernyők to-

vábbi alkalmazásokra számíthatnak mindenhol, ahol adatokat és változó információkat kell kijelezni: gépkocsik műszerfalain, számítógépeken,

távközlési eszközökön, ipari rendszerekben.

A képen a Panasonic TC-L3 típusú készüléke látható.

Mikrofontartó rúd

kamera (kamkorder) automatikájára bizzuk.

Mindegyike egy hosszú, könnyű rúdra van szükségünk. Ilyet – akár műanyagból, akár bambuszból – bő választékban kaphatunk a horgásboltokban. A rúd végére fel kell szerelni a mikrofon tartószerkezetét, és ezzel készen is vagyunk. Jó, ha a rúd több részre szedhető szét, mert könnyebb a szállítása. A mikrofont mindig szélszivaccsal használjuk, amely ez esetben inkább a mechanikai sérülésektől védi a mikrofont.

A gép használatánál némi ügyességre is szükség van, mert a mikrofon általában nem kerülhet a képhe. A mikrofonosnak tehát gondosan kell figyelnie az operatőrré, hogy ezt a hibát elkerülje. Gyűszű elektret kondenzátormikrofont használni, kis súlya miatt, mert hosszú snitkénél a mikrofon tartása igen fárasztó lehet.

Az amatőröknek beállított kamerák és kamkorderek beépített mikrofonjai a legtrikább esetben képesek a kívánt hangot megfelelő minőségben és szinten felvenni, viszont meglehetősen jól visszaadják a legkisebb zörejt vagy suttogást is, ami a kamera közelében hallatszik. Sok – egyébként képleg kiváló, sőt pótolhatatlan – videofelvétel a hang elégtelensége miatt nem használható!

A képen látható megoldást „ösidők óta” alkalmazza a professzionális technika, és a segítségével a legtöbb esetben kifogástalan hangot lehet felvenni, még akkor is, ha a hangszint beállítása nem keverőpulttal keresztül történik (amit egy további személynek kell kezelnie), hanem ezt a feladatot a

TESZT

Nyeli a pénzt

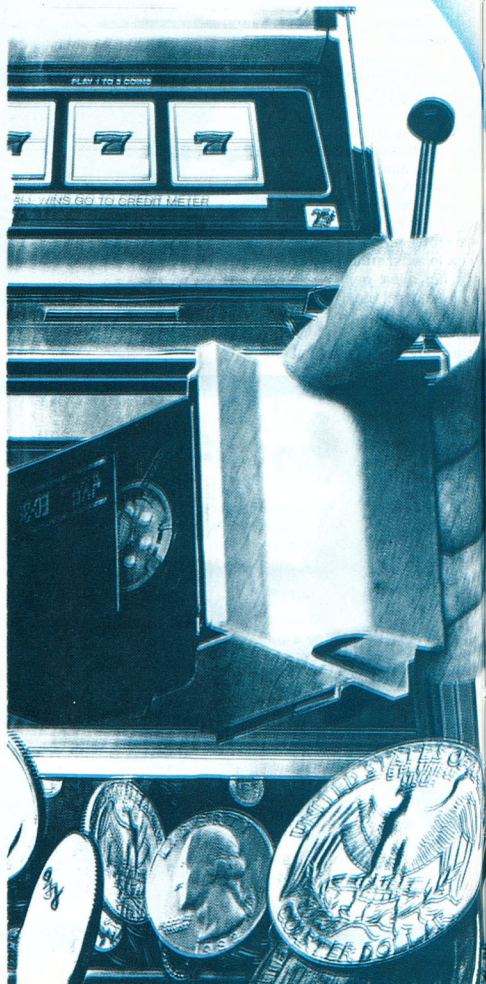
nál figyelembe kell venni, hogy hordozható készülékről lévén szó, az útközbeni filmzésnél a hőmérsékleti és légedvezességi körülmények jelentősen változóak, ami a szalaganyagot komoly igénybevételnek teszi ki.

a VHS-C videokazetta, amely az előző számban közölt VHS-C karkorder tápláléka. Sajnos a teszthez kazettákat hazai piacról nem tudunk beszerezni, mert csak elvéve, egy-egy maszek bizományosnál fordul elő, állami kereskedelmi forgalomba nem került, mint ahogy a karkorder sem. A kazettatesztet az NSZK-beli Video Magazin szakemberei készítették.

Mint ismeretes, cigarettásdoboznál alig nagyobb szerkezetnek a segítségével nyílt lehetőség arra, hogy a VHS-hívek számára hordozható formátumú karkordert készítsenek, aminek felvett anyaga egy adapter segítségével bármely normál videomagnón lejátszhatóvá vált. Érdekes módon a kazettagyártók közül csak néhány ért a nagy tudományhoz, a VHS-C kazetták gyártásához.

A Video Magazin az üzleteket járva tizenegyféle céget tudott felfedezni, akikről 14 különböző kazetta került a laboratóriumba a gyakorlati tesztre. Az első tapasztalat, amit észűrték, hogy az elmúlt évhez képest az árak jelentős mértékben csökken-

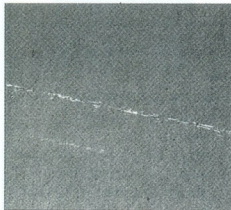
tek, mert tavaly 20 DM alatt nemigen fordult elő szalag, ma azonban már 11–20 DM között helyezkedik el valamennyi. Az árakban az egyes üzletekben jelentős különbségeket lehet tapasztalni, ami akár 60%-ot is kitehet, mert ugyanaz a szalag, ami az egyik helyen 11 márkába kerül, a másikon lehet 25 DM is. Az ártól függetlenül mindegyik 44 méternyi szalagot rejt magában, sajnos az adott szalagvastagság mellett többet nem lehet egy kazettába belepréselni. Ez a mennyiség 30 percnyi játékidőnek felel meg (long-play üzemmódban 60 per). Ha vékonyabb szalaggal töltenék meg, az már az üzembiztonságot veszélyeztetné. Ennél az alkalmazási mód-

Hogy miért kerülnek ezek a kis kazetták olyan sokba, azt csak részben magyarázza, ha megnézzük a feltüntetett hangzatos kifejezéseket: „Extra High Grade”, „Super-HG”, „XHG-Professional” stb. Ezek mind arra utalnak, hogy a gyártók csak jó minőségű anyagokkal töltik meg a minikazettákat. De ez csak részben indokolja a magas árakat, nyilván közrejátszik az újdonság varázsa is.

Hogy mit takarnak az árak: irány a mérőlabor. Fontos mérőszám a jel/zaj viszony, ami annak a mértékét fejezi ki, hogy a képjel mennyire emelkedik ki az elkerülhetetlen szalagzajból. Igen jelentős különbségek mérhetők. A legjobb szalagok – TDK Extra-HG, TDK HD-X Professional – négy dB-el emelkednek a sereghajtók fölé (JVC HG, Hitachi SE). A 4 dB-el több zaj a gyakorlatban egy jó eredeti felvételt és egy szerény má-

solat közti különbségnek felel meg. Tekintettel arra, hogy a kamerával felvett anyagot a legtrikább esetben használjuk fel egy az egyben, mert minden esetben vágni kell (ami másolás-jár), a jó jel/zaj érték rop-

pant fontos. Hogy a csúcseredmények mennyire tartóhatók, azt a Fujinál, a Scotchnál és a Panasonical tapasztaltak mutatják. Az ugyanazon típusból kivett mintákon mért 0,8–1,2 dB-es különbségek nagyon nagy szórást mutatnak, és ezek legkétszöröse a másolásnál felétlenül a képből is jelentkező fognak.

A dropoutok lyukak és hibahelyek a szalag felületén, melyek a képernyőn fekete vagy fehér villanások formájában vehetők észre. Mintaszerűen viselkedett a dropout-teszt során a BASF és a TDK, ellenben a Panasonic és a Scotch szalagoknál kétszer annyiszor jelzett riadó a dropout-számláló. Felmás, hol jó, hol pedig gyenge eredménytől tapasztalható a Fuji, Agfa, JVC és Maxell szalagoknál.

Mikroszkópfelvételek mutatja (lásd Video 6. sz. 29. o.), hogy látszólag semmitmondó hibákból milyen súlyos károsodások keletkezhetnek. Az egyik Panasonic mintánál a videofej megakadt a szalagfelület egyenetlenségein és széles sávban mely barázdát gyalult a felületbe. A mini-dropoutok, amelyek a képből alig láthatók, a hangban még okozhatnak észrevehető jelenségeket, így a JVC Super Pro

Konkurencia nélkül!

Az első S-VHS-C kazetta tesztje

Felmerül a kérdés, hogy mi az, ami még javítható a VHS vagy a VHS-C készülékek számára készült szalaganyagokon. A választ egy FUJI S-VHS-C kazetta első tesztje adja meg azzal, hogy a képből még kevesebb zaj tapasztalható. A jel/zaj viszony mérőszámával az S-VHS szalagot összehasonlítva a legjobb kazettával, 1,6 dB-el jobb értéket kapunk, ami óriási eredmény. Az S-VHS szalag készítésénél az elemi részeket még finomabbra és jobban elosztatva viszik fel a hordozóra, ezáltal javul a szalag-fej kontaktus, illetve a jel/zaj viszony, valamint a frekvenciaátvitel.

Tekintettel arra, hogy a S-VHS-C kazetta speciálisan az S-VHS formátum számára készült, a hagyományos VHS videokészülékek az előnyeiket nem mindenben tudják kihasználni – a színminőségénél a más munkabeállítás miatt csak átlagos, 3–4 dB-es magashang-kiemelés mutatkozik – a jel/zaj viszonyban azonban jelentős javulás érezhető, ami különösen a másolásnál romlásnál vezet észre. Az S-VHS-C szalag az NSZK-ban is csak a közeljövőben kerül forgalomba, Amerikában azonban már kapható.

FUJI S-VHS-C: minősítés:

- nagyon jó (86),
- kép jó (34),
- hang jó (15),
- dropout: nagyon jó (9),
- labormérések: nagyon jó (28).

Az értékelés a teszt szempontjai szerint készült, tehát VHS-C szempontokból.

és az Agfa High Color hangmérései során több esetben tapasztalható volt jelentős pattogás, kihagyás.

A VHS-C készülékek hangja csak táskarádió nivójú ugyan, mert csak a szalag szélére, egy ceruzavonásnyi sávra veszi fel a gép, mégis vannak hallható különbségek. Azonos színvonalú volt a teszt során vizsgált szalagok többsége. Az átlagnál alacsonyabb színvonalú volt a BASF, Hitachi és a JVC SHG, két dB-el gyengébb magashang-átvitelével. Jobbak voltak viszont a TDK mintái, amelynek mindkét típusa jó felvételi készséget mutatott frekvenciamentet és szalagzaj szempontjából. Hallhatóan zajosabb volt a Hitachi és a JVC HG, ami a meghallgatási teszt értékelésénél is megnyilvánult azzal, hogy az utolsó helyre kerültek. Kimondottan jónak

minősült a két TDK kazetta, a Fuji és a Panasonic.

Az utolsó állomás a nézési teszt volt a Video laborjában kamerával felvett anyagokkal és generátor által szolgáltatott jelekkel. A bírálók egységes véleménye az volt, hogy a VHS-C kazetták képmínősége egyenértékű a legjobb VHS kazettáival. Még a legrosszabb VHS-C kazetta is van olyan, mint a normál VHS szalagok között a jó közepes, azonban a filmezés során mégis számít minden csekélység, mert a vágás folyamán jelentős minőségromlás eredményez.

Összevált a teszt eredményeit: kilenc „jó” mutatja az egységes választékot, s csak két „kielégítő” rontja az összképet.

AGFA

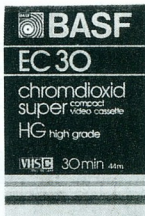

AGFA HIGH COLOR:
minősítés: jó (74),
kép: jó (30),
hang: elégséges (12),
drop-out: jó (7),
labormérések: nagyon jó (25).
Ára: kb. 15 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, jó képminőség.
Minusz: drop-out érzékelhető a hangban, kirívó gyártási szórás a drop-out eredményekben.

FUJI SUPER HG:

minősítés: nagyon jó (81),
kép: nagyon jó (33),
hang: jó (15),
drop-out: jó (7),
labormérések: jó (26).
Ára: kb. 16 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, jó képminőség, viszonylag mérsékelt áron.
Minusz: feltűnően magas gyártási szórás a jel/zaj értékeknél.

FUJI

BASF SUPER HG:

minősítés: jó (70),
kép: jó (28),
hang: elégséges (11),
drop-out: kitűnő (10),
labormérések: jó (21).
Ára: kb. 17 DM.
Plusz: a teszt során tapasztalt legkisebb drop-out értékek, jó hang jel/zaj viszony.
Minusz: mérsékelt magashang-érzékenység, magas ár.

JVC
EC-30HG
DYNAREC
HG

JVC HG:

minősítés: elégséges (60),
kép: elégséges (25),
hang: elégséges (10),
drop-out: jó (7),
labormérések: elégséges (18).
Ára: kb. 11 DM.
Plusz: alacsony ár, törésbiztos műanyag tok.
Minusz: a teszt leggyengébb résztvevője.

PHILIPS XHG:

minősítés: jó (66),
kép: jó (28),
hang: elégséges (11),
drop-out: jó (7),
labormérések: jó (20).
Ára: kb. 16 DM.
Plusz: jó kép és hang jel/zaj viszony.
Minusz: gyenge hangjellemzők.

PHILIPS

MAXELL HGX GOLD:

minősítés: jó (74),
kép: jó (30),
hang: elégséges (12),
drop-out: elégséges (6),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 17 DM.
Plusz: nagyon jó kép jel/zaj viszony.
Minusz: az ár és a drop-out értékei viszonylag magasak.

JVC S PRO:

minősítés: jó (74),
kép: nagyon jó (32),
hang: elégséges (11),
drop-out: jó (7),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 16 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, törésbiztos műanyag tok.
Minusz: drop-out-os hang, feltűnően magas gyártási szórás a drop-out értékeiben.

TDK HDX-PRO:
minősítés: nagyon jó (84),
kép: nagyon jó (33),
hang: jó (14),
drop-out: nagyon jó (9),
labormérések: kitűnő (28).
Ára: kb. 20 DM.
Plusz: a második legjobb eredmény a jel/zaj viszonyban, jó magashang-érzékenység, nagyon jó drop-out értékek.
Minusz: a TDK EH-G-vel összehasonlítva alig észrevehető minőségi javulás, túl nagy árkülönbség mellett.

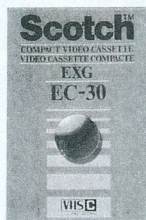
KODAK XHG:
minősítés: jó (77),
kép: jó (31),
hang: jó (13),
drop-out: jó (8),
labormérések: nagyon jó (25).
Ára: kb. 20 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony.
Minusz: árához képest korántsem olyan magas műszaki jellemzők, magas gyártási szórás a drop-out értékekben.

PANASONIC SHG:
minősítés: jó (76),
kép: jó (30),
hang: jó (14),
drop-out: elégséges (6),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 14 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, kedvező ár.
Minusz: magas a gyártási szórás a jel/zaj viszony és a drop-out értékeinél.

SCOTCH EXG:
minősítés: jó (74),
kép: jó (30),
hang: elégséges (12),
drop-out: elégséges (6),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 15 DM.
Plusz: nagyon jó kép- és hang jel/zaj viszony.
Minusz: magas gyártási szórás a jel/zaj viszony értékeinél, átlag alatti drop-out értékek.

JVC SHG:
minősítés: jó (66),
kép: jó (27),
hang: elégséges (11),
drop-out: jó (7),
labormérések: jó (21).
Ára: kb. 13 DM.
Plusz: kedvező ár, többszörös műanyag tok.
Minusz: csak átlagos kép és hang jel/zaj viszony, gyenge magashang-érzékenység, a drop-outok feltűnő gyártási szórása.

TDK EHG:
minősítés: nagyon jó (83),
kép: nagyon jó (32),
hang: jó (15),
drop-out: nagyon jó (9),
labormérések: nagyon jó (27).
Ára: kb. 15 DM.
Plusz: a legjobb jel/zaj viszony értékek, jó magashang-érzékenység, nagyon jó drop-out eredmények. Minőségéhez képest kedvező ár.
Minusz: nem tapasztalható.

HITACHI SE:
minősítés: elégséges (57),
kép: elégséges (23),
hang: elégséges (9),
drop-out: jó (7),
labormérések: elégséges (18).
Ára: kb. 13 DM.
Plusz: olcsó ár
Minusz: átlag alatti kép- és hangjellemzők.

A tesztelés során az egyes jellemzőket eltérő mértékben vettük figyelembe: a kép 40%, a hang 20%, a drop-out 10%, a laboratóriumi mérések pedig 30% értékkel; tehát a pontozási rendszerben az elérhető pontszám maximálisan 100, de az egyes mutatókat külön-külön is minősítették.

Karácsony képmagnót nyerhet!

Új kölszönző

Nemrég kezdte meg működését a hazai videopiaca az új cég, az INTERVIDEO. Ezekben a napokban már három fővárosi üzletében lehet kölcsönözni magyar felirattal, elsősorban amerikai és angol filmeket. A vállalat tervei szerint még az idén az ország nyolcvan pontján bérelhető majd műsoros kazetta Budapestben és vidéken. Központi videoházuk a Lenin körút 22-ben nyílt meg, ezen kívül a Váci utca 34. és a Mártírok útja 35-37. szám alatt is lehet majd kölcsönözni. 1-1 kazetta napi bérleti díja 80-120 Ft + ÁFA.

Az idén nyáron, többéves előkészületet követően alakult meg az INTERVIDEO vegyesvállalkozás, mely 51 százalékban magyar tulajdonú. A hazai alapítók a Keravill, az Artex, a Magyar Filmintézet, a Művelt Nép és a Magyar Hitel Bank Rt. A három külföldi tag mind londoni székhelyű: az IBB Art Collections Limited, a NEW VID New Videos and Publishing International Co. Ltd., valamint az International Bullion and Metal Brokers Limited. Az angol cégek szerződéses kapcsolatban állnak az egyik legnagyobb amerikai filmvállalat európai érdekeltségével, a videopiaca megjelenése a filmeknek gyakran olvasható - forgalmazóval, a WARNER HOME VIDEO Inc. céggel. Az INTERVIDEO az angol tagok révén így hozzájárhat az a cégek által terjesztett összes filmhez, beleértve a legújabbakat is, s a nemzetközi tapasztalatokat is átveve világszínvonalú eladás és kölcsönzési hálózat létrehozásában működhet közre Magyarországon.

Játékra hívja az INTERVIDEO Nemzetközi Film- és Video Gyártó és Forgalmazó Kft. a Video Magazin olvasóit!

Milyen filmet látna Ön szívesen videokazettán?

Az INTERVIDEO több ezer nyugati filmből választhatja ki azokat, amelyeket a képmagnótulajdonosok a cég videotáribaól kölcsönözhetnek. Segítsen a választásban! Ezen az oldalpáron ötven különböző film címét találhatja az olvasó. Jelölje meg azt a három, amelyet, ha tehetne, mindenképpen megnézne! Kérjük, hogy a kiválasztott filmek sorszámaát a jobb alsó sarokban látható címke három négyzetébe írja be, és nevének, címének feltüntetésével, a címkét kivágva, nyíll levelezőlapra felragasztva, 1988. november 30-ig küldje el a következő címre: INTERVIDEO Kft. Budapest XII., Mátyás király u. 50/a. 1125. (A társaság a játéktól függetlenül is várja az olvasók véleményét, ötleteit, javaslatait.)

A játékban részt vevők között 1988. december 9-én, 17 órakor az INTERVIDEO központi videoházában - Budapest, Lenin körút 22. - nyilvánosan, közzégyő jelenlétében sorsolnak ki:

- 1 darab képmagnót,
- 1 darab színes televíziót és
- 10 darab műsoros videokazettát az INTERVIDEO ajánlatából.

A kft. a nyerteseket postán értesíti, és nevüket a sajtóban közzéteszi.

A társulást létrehozók nagy lehetőséget látnak a műsoros videokazetták kölcsönzésében, eladásában és az exportra történő film- és videoteremtésben. Így a vegyesvállalat a működéséhez (többek között a filmek videojogának megvásárlásához) a devizát saját maga termeli ki, hogy három éven belül a hazai film- és videobarátok több mint ezer (!) nyugati film közül választhatassanak: vásárolhassanak és kölcsönözheszenek az ország száznyolcvan pontján. A cég alapítói természetesen szem előtt tartják a hazai kultúrpolitikai elvárásokat is. A vegyesvállalat kapcsolatai révén

lehetővé válik, hogy a legújabb amerikai alkotások a nyugat-európai bemutatókkal egy időben jelenhessenek meg videón az INTERVIDEO videotáriba. Lapunk következő, novemberi száma 16 színes oldallal bővebb terjedelemben jelenik meg: mellékletünkben az INTERVIDEO legsikeresebb filmjeit mutatjuk be.

AZ INTERVIDEO AJÁNLATA:

1. **ARTHUR**
(Mai vigjáték a milliómos playboyról, aki nem akar nőstüni.)
2. **BODY HEAT (TEST MELEGE)**
(Szerelem, szex, gyilkosság.)
3. **CAPTAIN BLOOD (BLOOD KAPITÁNY)**
(Blood kapitány híres története Errol Flynn főszereplésével.)
4. **CASABLANCA**
(A három Oscar-díjat nyert világhírű film. Főszereplők: Humphrey Bogart és Ingrid Bergman.)
5. **GOLDFINGER**

na

(James Bond az USA Fort Knoxban örözt az aranykészlé-
tének elrablását akadályozza meg.)

6. **LEPKE**
(A 30-as években játszódó gengszterfilm. Főszereplő: Tony Curtis.)
7. **LETHAL WEAPON (HALÁLÓS FEGYVER)**
(Két zsaru története. Az egyiknél fegyver van..., a másik maga a fegyver.)
8. **LISZTOMANIA**
(Liszt Ferenc életéről szóló film. A szereplők között megtalálható Ringo Starr is.)
9. **LITTLE SHOP OF HORRORS (RÉMSÉGEK KICSINY BOLTJA)**
(Musical, világhírű dalokkal.)
10. **MAGNUM FORCE**
(Dirty Harry a rendőrségen belül nyomoz. Főszereplő: Clint Eastwood.)
11. **THE MALTESE FALCON (A MÁLTAI SÓLYOM)**
(A Máltai Sólyom című, nálunk is jól ismert krimi filmváltozata. Főszereplő: Humphrey Bogart, rendezte: John Houton.)
12. **THE MECHANIC**
(Charles Bronson, a hívatásos bérgyilkos, akit saját módszerével akarnak megölni.)
13. **MISFITS (KALLÓDÓ EMBEREK)**
(Kallódó emberek címen nagy siker volt Magyarországon. Főszereplők: Marilyn Monroe, Clark Gable.)
14. **THE NEVERENDING STORY (A VÉGTELEN TÖRTÉNET)**
(Fantasztikus gyermekfilm.)
15. **NUTS (ÖRÜLTEK)**
(Lélektani dráma. Főszereplő: Barbara Streisand.)
16. **OCTOPUSSY (POLIP)**
(Főszereplő: Roger Moore mint James Bond, a 007-es ügynök.)
17. **OF PURE BLOOD (TISZTA VÉRBŐL)**
(A második világháború alatt Himmler genetikus programja dolgozott ki...)
18. **O, LUCKY MAN (OH, SZERENCÉS EMBER)**
(Kariertörténet, főszereplő Malcolm McDowell.)
19. **ONE MONTH LATER (EGY HÓNAPPAL KÉSŐBB)**
(Két nő férjét és szeretőt cseréli...)
20. **THE OUTLAW JOSEY WALES (A TÖRVÉNYEN KÍVÜLI JOSEY WALES)**
(Western. Történet a polgárháború idejéből. Főszereplő és rendező: Clint Eastwood.)
21. **PALE RIDER (A SÁPADT LO-**

22. **THE PARTY (A PARTI)**
(A kémkedés piszkos üzlet. Főszereplő: Dirk Bogarde, és Ava Gardner.)
23. **PINK PANTHER STRIKES AGAIN (A RÓZSASZÍN PÁRDUC ÚJRA ŐZ)**
(A rózsaszín párdúc kalandjainak a folytatása.)
24. **THE PINK PANTHER (A RÓZSASZÍN PÁRDUC)**
(A rózsaszín párdúc kalandjai.)
25. **PIRANHA (PIRANHA)**
(Egy fürdőhelyen gyilkos hűvösök halak tűnnek fel...)
26. **POLICE ACADEMY 3**
(Izgalmas vigjáték a Los Angeles-i rendőrakadémia életéből.)
27. **POLICE ACADEMY 4**
(A rendőrakadémia életének komikus folytatása.)
28. **PRINCE AND THE SHOW-GIRL (A HERCEG ÉS A KÖRISTALÁNY)**
(A herceg és a körystalány szerelme. Főszerebben: Marilyn Monroe és Lawrence Olivier.)
29. **REBEL WITHOUT A CAUSE (LÁZADÓ OK NÉLKÜL)**
(Film a lázadó fiatalokról, főszereplő James Dean.)
30. **REVENGE OF THE PINK PANTHER (A RÓZSASZÍN PÁRDUC BOSSZÚJA)**
(A rózsaszín párdúc rajzfilm folytatása.)
31. **RIO BRAVO**
(Klasszikus amerikai western, főszereplő John Wayne.)
32. **ROLLER BALL**
(Kiábrándító dráma egy sportolóról a XXI. században.)
33. **THE SEARCHERS**
(Western. John Wayne keresi az indiánok által elrabolt unokahúgát.)
34. **SHAOLIN CHALLENGES NINJA (KIHÍVÁS)**
(A kung-fu mestereinek harca.)
35. **SHAOLIN TEMPLE (A SHAOLIN TEMPLOM)**
(Kung-fu. Harca a Shaolin

VAS)
(Clint Eastwood legújabb westernfilmje.)

közben a nyomozó kísértésbe esik.)

36. **SHARKY'S MACHINE (GYILKOLÓGÉP)**
(A rendőr bosszúja az alvilági főnök ellen. Főszereplő: Burt Reynolds, Vittorio Gassman.)
37. **THE SHINING (RAGYOGÁS)**
(Horrorfilm. Főszereplő: Jack Nicholson, rendező: Stanley Kubrick.)
38. **THE SPY WHO LOVED ME (A KÉM, AKI SZERETETT EMEGEM)**
(James Bond sikeres filmje.)
39. **STAR 80**
(Bob Fosse filmje, a „Playboy” sztárjáról, aki öngyilkos lesz.)
40. **STARDUST MEMORY**
(Woody Allen filmje.)
41. **SUDDEN IMPACT**
(Dirty Harry legújabb kalandja. Főszereplő: Clint Eastwood.)
42. **THIS IS ELVIS (EZ ELVIS)**
(Dokumentumfilm Elvis Presley életéről.)
43. **TIGHTROPE (KÖTÉLTÁNC)**
(Prostituáltakat öneik, mi-

44. **TREASURE OF SIERRA MADRE (A SIERRA MADRE KINCSE)**
(Aranyások, akik az aranyért egymásra támadnak.)
45. **VICTORY AT ENTEBBE (ENTEBBE-I GYŐZELEM)**
(Az entebbe-i terroristaakcióról szóló film.)
46. **WHITE OF THE EYE (A SZEM FEHERJE)**
(A feleség küzdelme az örült gyilkossal.)
47. **WHO'S THAT GIRL (KI EZ A LÁNY? – MADONNA)**
(Madonna legújabb filmje és híres slágere.)
48. **WITCHES OF EASTWICK (EASTWICK BOSZORKÁNYOK)**
(Három gyönyörű nő és a szerencsés ördög. Főszereplő: Jack Nicholson.)
49. **YELLOW SUBMARINE (SÁRGA TENGERALATTJÁRÓ)**
(A felejthetetlen Beatles egész estét betöltő rajzfilmje.)
50. **YOU ONLY LIVE TWICE (CSAK KÉTSZER ELSZ)**
(Harc az atomfegyverért, James Bond főszereplésével.)

...átalá-
...retű kom-
...zük (3. fotó).
...nd plán is, ami-
...vagy több személy
...vagy deréktól felfelé
...túl a képtérbe. A 4. fotó az
...gynevezett amerikai plán,
...ilyenkor szereplőnk combkö-
...zeptől felfelé látható a ké-
...pen. Ez a westernfilmek
...leggyakrabban alkalmazott
...képvégása.

A távlati vagy totál plán az,
amelyen a képmezőbe kerül
minden, ami a mondanivaló
szempontjából lényeges lehet: ▶

...kezzünk meg
...n kell lenniük, de
...madánál.

– *totál plán* az, amikor egy helyszín vagy személy teljes egészében tölti ki a képet (5/a fotó);

– a *nagytotál*, amikor még a személy környezetének részletei érvényesülnek ugyan, de a kép távlatával hat (5/b fotó);

– az *óriás totál* olyan kép-kivágás, amely igen nagy távlatával hat a nézőre.

Mondanunk sem kell, hogy ez utóbbi két plánról videónál szinte meg kell feledeznünk. A tévékép viszonylag kis mérete miatt az ilyen beállítások általában kevésbé élvezhetőek. Ha mégis fontosnak tartjuk valamilyen nagy terület, például egy szép tájkép bemutatását, válasszunk valamilyen áthida-

ló megoldást: például lassan körbefordulunk kameránkkal (svenkelünk).

Azt hihetnők, hogy reális környezetben a tér adott, csak rögzíteni kell. Természetesen a tér ábrázolásában szerepet játszik a távolság, az objektív látószöge, a felvétel helye, a megvilágítás milyensége, a tárgyak elhelyezése, a kamera mozgása, a blende (irisz, lencsenyílás) megválasztása és a kép tónusvilága. Aki a kamera mögött áll, ezekkel az eszközökkel alakítja ki a teret: növelheti, csökkentheti, mélyítheti és el is laposíthatja azt. Például a felülnézet szűkíti a teret, míg a rövid gyújtótávolságú objektívvel fehér háttér előtt átlósan elhelye-

zett szereplők vagy tárgyak bővítik.

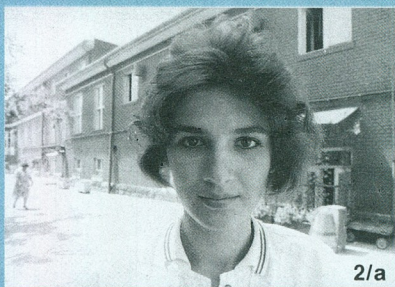
Videofelvételeink terének (légkörének) kialakítása nemcsak technikai feladat, hanem a mozgóképi ábrázolás alapvető kifejező eszköze.

A különböző plánokban felvett beállításaink (jeleneit) egymásutánisága adja majd meg produktumunk sajátos dinamikáját. Az itt érvényes törvényszerűségeket és azok hatásmechanizmusait a filmművészet már a némafilmek korszakában szinte teljes egészében feltárta; ezeket a törvényszerűségeket a képernyő kicsisége nem befolyásolja.

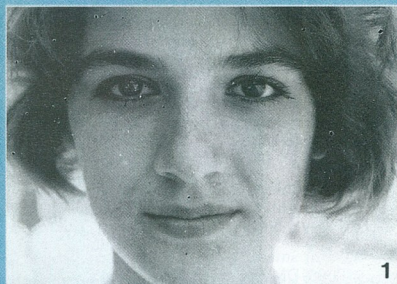
Alapvetően befolyásolja a képeink hatását, hogy kame-

ránk honnan szemléli az eseményeket. Ha a témával azonos magasságban van a kamera: szemmagasságról (hiszen a téma általában maga az ember) beszélünk. De lehet rálátással is dolgozni, ez a felső gépállás vagy madárperspektíva, ennek ellentéte az alsó gépállás, más néven békaperspektíva.

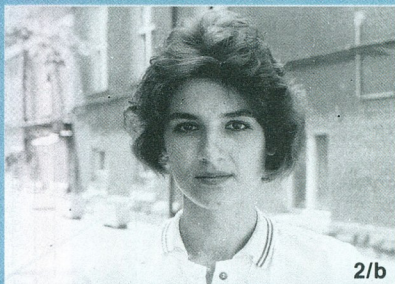
A *kamera mozgásairól*. A kamera felszabadítja a látást. Rejtett optikai nézőpontokat valósíthatunk meg vele, mert olyan látószögökből tudjuk mutatni a tárgyakat, az eseményeket, amelyek a szabad szemmel történő szemlélődés során általában ritkán vagy sohasem fordulnak elő. Nem csupán a szokásos elől- és oldalnézete-

Premier plán (nagylátószögű)

Nagyközeli (szuperplán)

Premier plán (normál)

Premier plán (teleobjektív)

ket, hanem a felülnézetet, a madártávlatot és az alülnézetet, a békaperspektívát is alkalmazhatjuk. A hagyományos térbrázolás (rendszerint a képsík közepén található) enyészpontját jobbra, balra, felülre, alulra, majd nem minden lehetséges irányba eltolhatjuk. A felvétel megkomponálásának két módszerét különböztetjük meg: az álló és a mozgó kamera módszerét. Az álló kamera mozdulatlan (fix gépállás), amellyel egy adott térben a szereplők mozgását rögzítjük. A mozgó kamera változó kompozíciót alkalmaz.

A mozgó felvétel végzett felvétel igényesebb feladat, feltételezi a vágási kapcsolódások tökéletes ismeretét. A felvett jelenetnek tehát egységes egésznek kell lennie, amelynek hossza és a cselekmény belső ritmusa végleges. A jelenet felvételekor a felvételmozgásának összhangban kell lennie a szemlély (tárgy) mozgásával. Mozgásának nyugodt gyorsítása és lassítása a néző zavartalan élményének fontos követelménye.

Az egy pontban rögzített kamera követheti az eseményt: ez a panorámázás (vagy svenk), és használ-

hatja a változtatható gyújtótávolságú objektívet: ez a variózás. Ezeknél a gépmozgásoknál a kamera általában állványon (stativon) van. A panorámázás tulajdonképpen a legfilmszerűbb hatás, a szereplő ugyan a képmező azonos pontján van, az az előtér és a háttér váltakozása növeli a térélmény hatását. A panorámázás lehet vízszintes (horizontális), függőleges (vertikális), de összekapcsolható egy tetszőleges mozgást végző téma követésével is. Értelme szerint a panorámázás információ, megfigyelő, követő funkciót tölt be.

Variózásakor akár ráközelítünk, akár eltávolodunk témánk tárgyától, ez látszólagos marad, kameránk nem mozdul, szereplőnk és a körülötte levő tér viszonyát csak az objektív mindenkori látószöge határozza meg (tele-hatás, kiemelés). Panorámázásakor és variózásakor is ügyeljünk ezen mozgások egyenletes kivitelezésére. Nincs zavaróbb hatás, mint egy mozgás befejezésekor egy „kis utánállítás” a kompozíció miatt, vagy a változó tempójú kameramozgás. A panorámázásnál sokkal hatékonyabb a kamera, ha együtt mozoghat a szereplővel, és térbeli mozgásával

követi azt. Ilyenkor a kamera valamilyen kocsin (lehet ez egy autó is) van. A gépmozgást kocsiszának vagy követésnek hívjuk. Itt is lényeges a rázkódásmentes, finom mozgás.

Ha kameránk nem vízszintesen mozog (kocszik), hanem mozgás közben megváltoztatja a magasságát – ehhez általában darura szereljük –, daruzásról beszélünk. Különleges hatások érthetők el több alapmozgás kombinálásával.

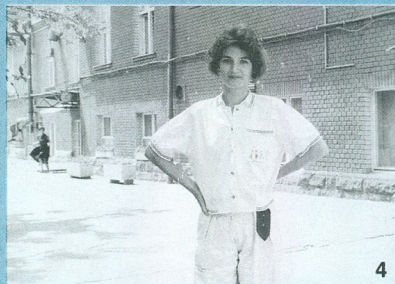
Külön kell még szólnunk arról az esetről, ha a kamera kézben van. Ez nagyon nagy – és semmi mással nem utánozható – mozgási lehetőséget biztosít. Verszélye a kéz remegéséből és bizonytalanságából adódik. A felvételmozgásának fellazítása, amely jelenleg igen erősen érvényesül a játék- és dokumentumfilmekben egyaránt, kortűnet, amelynél az egyik kifejező eszköz túlsúlyban van más elemekkel szemben. A felvétel kör alakú, spirális, lengő, távolodó és egyéb mozgásai, amelyeket sokszor primitív módon kézikamerával alakítanak ki, esetleg kötéltre, ingára, tetőre függesztve új, váratlan, szubjektív „látásmódokat” fedeznek fel, de a képet idegesítővé tehetik.

Sokféle szerkezet született a remegés kiküszöbölésére. Legegyszerűbb az akkumulátorral működő „rofstabilizátor” (egy kis tömegű pörgettyű), és talán a legbonyolultabb az Oscar-díjas „Steadicam”.

Néhány szót kell még ejtenünk képünk belső kompozíciójáról. Ne feledkezzünk meg arról, hogy képméretünk 4:3 oldalarányú fekvő téglalap. Tervezőkor mindig erre gondoljunk. Szabályosságokat és törvényszerűségeket a festészettől tanulhatunk. Ajánlatos képtárrakba járni, művészeti könyveket lapozgatni. Az egyik legfontosabb arany szabályt (tekinthetjük előírásnak is) 2. rajzunk szemlélteti.

Sekond plán

Amerikai plán

Totál plán

Nagytotál

5/a

ÜRTÉVÉ

PARSAT

ÜRTÉVÉ

MŰHOLDVEVŐ BERENDEZÉSEK

A PARABOLA Szövetkezet PARSAT védjeggyel 5 éves fejlesztése eredményeként gyárt és forgalmaz műholdvevő berendezéseket. A közösségi vevőberendezéseink a Magyar Posta típusengedélyével rendelkeznek, és az országban több helyen kerültek beépítésre. A vevőberendezésekként szövetkezetünk három év garanciát vállal, az antennáiban elhelyezett blokk-konverterek kivételével. Ez jelenleg csak importból szerezhető be, annak meghibásodását jelenleg javítani nem tudjuk. Így a blokk-konverterekre csak egy év garanciát tudunk biztosítani.

Jelenleg csak a közel déli felé állított 2,20-3,00 m-es parabolaantennával az ECS F1 műholdról lehet műsort venni előzetes postai engedéllyel. Az engedélyt, a Magyar Posta Hatósági Osztálya a kérelmező részére a 2 angol : a SKY és a SUPER CHANNEL, valamint a francia TV5 adók vételére adja ki.

Fenti műholdadók vételére a szövetkezetünk által gyártott berendezéseket ajánljuk megvásárolni.

A PARSAT műholdvevő berendezések (általános forgalmi adót is tartalmazó) árai:

1 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐRENDSZER:		1 CSATORNÁS KÖZÖS EGYÉNI VEVŐ 1 POLÁRON	
ECS O 2,2 m antennával	221 625,-	ECS O 2,2 m antennával	158 625,-
ECS O 3 m antennával	296 625,-	ECS O 3 m antennával	233 625,-
		Azonos poláron csatornánkénti bővítési lehetőség maximum 5-ig	28 875,-
2 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐ 1 POLÁRON:		2 CSATORNÁS KÖZÖS-EGYÉNI VEVŐ 2 POLÁRON:	
ECS O 2,2 m antennával	293 125,-	ECS O 2,2 m antennával	232 625,-
ECS O 3 m antennával	368 125,-	ECS O 3 m antennával	305 625,-
		Bővítési lehetőség max. 5 csatornáig	28 875,-
2 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐ 2 POLÁRON:		EGYEDI VEVŐ FŐÁLLOMÁS TÖBB VÉTELI HELY-RE 1 POLÁRON:	
ECS O 2,2 m antennával	355 875,-	ECS O 2,2 m antennával	110 750,-
ECS O 3 m antennával	430 875,-	ECS O 2,2 m antennával	30 000,-
		Vételi helyenként szükséges egyedi vevő	
3 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐ 2 POLÁRON:		EGYEDI VEVŐ FŐÁLLOMÁS TÖBB VÉTELI HELY-RE 2 POLÁRON:	
ECS O 2,2 m antennával	438 625,-	ECS O 2,2 m antennával	175 750,-
ECS O 3 m antennával	513 625,-	ECS O 2,2 m antennával	30 000,-
		Vételi helyenként szükséges egyedi vevő	
FÖLDI TV CSATORNA KÖZÖSSÉGI RENDSZER-BEN:			
VHF sávban komplett szerelve (irányár)	47 000,-		
UHF sávban komplett szerelve (irányár)	48 000,-		

GYÁRTÓ:

PARABOLA KSZ

Budapest XIII., Kassák Lajos u. 78. Telefon: 490-791, 409-964 Telex: 22-3425
Postai cím: 1553 Budapest, Pf. 19.

Videoberendezések javítása,
áthangolása, színes televíziók
áthangolása, valamint Hi-Fi
berendezések áthangolása és
javítása.

VIII., József krt. 38.
Tel.: 141-216.

Hazai és külföldi garanciális és
készpénzes fekete-fehér és színes
televíziók javítása,
videomagnetofonok áthangolása.

XV., Frankovics M. u. 57-63.
Tel.: 635-225

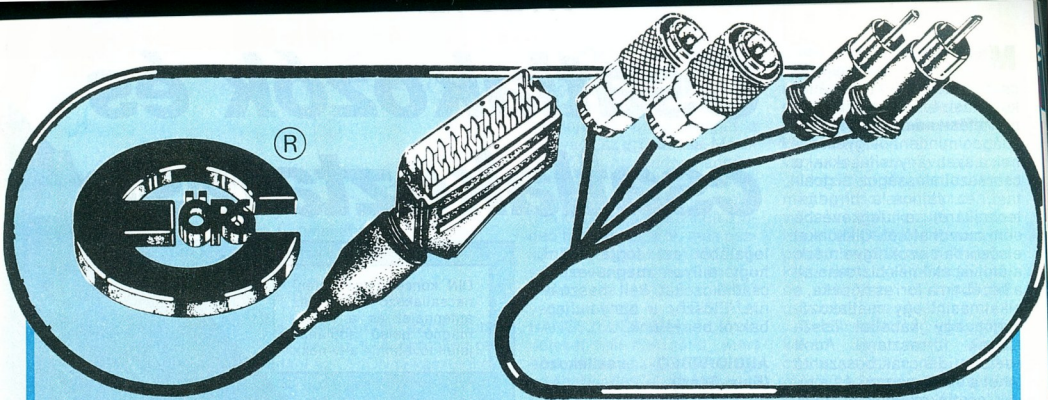
Nyugati készülékek szervize:
Video- és Hi-Fi berendezések
javítása, áthangolása.
VI., Lenin krt. 94.
Tel.: 311-129

Szervizeink
CSÜTÖRTÖKÖN 20 ÓRÁIG
tartanak nyitva.

**Semmi kétség!
A Rávisz
a segítség!**

**SZOLGÁLTATÓ
KISSZÖVETKEZET**

Az EÖRS Vegyipari Kisszövetkezet átjátszókábel- gyártási programja garancia a minőségre!

Kisszövetkezetünk többéves tapasztalat alapján kiváló minőségben gyárt video és audio csatlakozó-, illetve átjátszókábeleket.

Tetszetős csomagolás, nagy üzembiztosság, esztétikus kivitel és garantált minőség jellemzi termékeinket, melyeket azonosítószámmal láttunk el, hogy megrendelőink választását és a megrendelést megkönnyítsük.

Prospektusaink a szakszervezetekben rendelkezésre állnak. Megrendelésre utánvétellel postán is szállítunk.

Termékeink lehetőséget nyújtanak a legkülönbözőbb csatlakozó rendszerek – DIN, Jack, RCA, Euro-Scart – közötti kapcsolatok létesítésére igen tág alkalmazási területeken, például:

hangátvitel (audio), képátvitel (video),
kombinált videokészletek, hangfalcsatlakozók,
antennacsatlakozók tv-hez, rádióhoz.

Video összekötőkábeleink alkalmasak számítógép, tv és különböző csatlakozó-rendszerű videorekorderek egymással és tv-vel való összekapcsolására, kép-hang átjátszás több ponton való bevitelére. Exportkiváltó csatlakozókinálunk:

BNC dugó-aljzat, TNC dugó-aljzat, PL dugó-aljzat,
EURO-SCART dugó-aljzat, RCA dugó, 220 V-os öntött dugaszolóvíllás
készülékcsinór.

Figyelmükbe ajánljuk vegyipari készítményünket!

Oxidált kábelek forrasztását elősegítő – garantáltan semleges kémhatású – szabadalmaztatott forrasztóolajunk előnyösen használható gyártó- és szerviztevékenységüknél.

Az általunk gyártott kábeleket, dugaszolós csatlakozókat és vegyi termékeket megrendelheti és megvásárolhatja a

Budapest II., Frankel Leó u. 45. (359-179) és a
Budapest III., Szentendrei út 211. (687-214)

üzleteinkben, ahol egyéni és közületi vásárlókat egyaránt kiszolgálunk.

Az üzletek nyitva tartási ideje: munkanapokon 10–18 óráig.

A KERAVILL üzletek és a SKÁLA áruházak is teljes kínálatunkkal állnak rendelkezésükre.

Kívánságra teljesen egyedi megrendeléseket is teljesítünk.

Meglehetősen nehéz feladat a videomagnók csatlakozóiról, illetve csatlakoztatási lehetőségeiről ismertetést adni. Mert bár a világon mindenhol igyekeznek a szabványosításokkal a csereszabotóságot biztosítani, ez sajnos a híradástechnikáról a legkevésbé sem mondható el. Cikkünket elsősorban azok figyelmébe ajánljuk, akiknek biztosan áll a kezében a forrasztópáka, s alkalmasint egy csatlakozódugót egy kábellel össze tudnak forrasztani. Adott esetben igencsak bosszantó lehet a videomagnók és a tévék csatlakozóinak sokfélesége. Egyiket a másikkal csatlakoztatni csak különféle varázslatok árán lehet. Mennyivel egyszerűbb lenne, ha egy szabványos rendszerben, azonos csatlakozótípussal ezeket elvégezhetnénk. Jelenleg videocsatlakoztatásra négyféle variáció lehetséges: Euro-Scart, BNC, RCA és DIN AV. Hangra szintén négy lehetőség van: Euro-Scart, RCA, DIN AV és DIN AUDIO. Bármelyik készüléken akármelyik variáció megtalálható. Kizárólag a készüléktípus konstrukciónak kedvtől függ, melyiket alkalmazza. Talán az utóbbi időkben az Euro-Scart elterjedése vezethet valamilyen egységesedés felé.

Az alábbiakban a kialakult csatlakozódszungenben próbálunk eligazodási lehetőséget teremteni. A mellékelt fotók alapján az egyes csatlakozótípusok felismerhetők, tehát ha valaki két készüléket össze akar kapcsolni,

Csatlakozók és csatlakoztatások

legalább azt fogja tudni, hogy milyen megnevezésű csatlakozókat kell használnia. Először a bonyolultabbakról beszélünk.

AUDIO/VIDEO csatlakozó (Euro-Scart)

Egyre gyakrabban találkozhatunk videomagnókon és tv-készülékeken az úgynevezett Euro-Scart csatlakozóval. Ez a csatlakozótípus nagyon sokat tudhat, azonban minket leginkább az 1., 2., 3., 4., 6., 17., 19. és 20. pontok érdekelnek, mert ezeken haladnak át a szükséges kép- és hanginformációk. Monó videomagnó esetén a csatlakozó 1.-3. és 2.-6. pontjai össze vannak egymással köté (sztereo be- és kimenetek). Így aztán egyszerre két hangkimenetünk van: az egyik menet a tévébe, a másik pedig a hifitornyunk erősitőjébe egy hosszabb árnyékolt kábellel, s máris szólhat hangfalainkból a tévé-, illetve a videoműsor. (Természetesen akkor a leg-egyszerűbb az összekapcsolás, ha a televíziókon is, a videókon is csatlakozó van, s csak akkor kell külön kivezetést kiképezni, ha máshová is akarunk csatlakozni.)

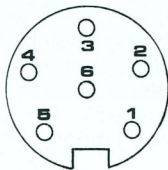

DIN koncentrikus antenacsatlakozó dugó (az antennajel és a videomagnó belső adójának jeleit továbbítja a tv-nek).

DIN koncentrikus antenacsatlakozó hüvely (az antenna jelének fogadására alkalmazzák).

10 pólusú speciális kameracsatlakozó, kizárólag kamerajelek fogadására, táplálására és vezérlésére alkalmazzák.

VIDEO/AUDIO csatl. (DIN)

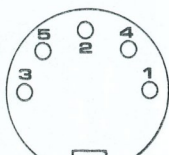
1. Kapcsolófeszültség
2. Video be-kimenet
3. Árnyékolás (visszavezetés)
4. Hang (bal)
5. Tápfeszültség (12 V-)
6. Hang (jobb)

Ezzel a csatlakozótípussal főleg tv-készülékeken találkozhatunk, mert videomagnó szerencsére nagyon kevés készül ilyen kivitelben (egyész Grundig típusok). A rendszer elvileg úgy működött volna, hogy a videomagnókon ugyanilyen csatlakozótípus esetén az 1. ponton lejárás üzemmódban egy 12 V-os kapcsolójel jelenik meg, ami a tv-t automatikusan AV üzemre kapcsolja, és fogadja a magnó

jeleit. Az elképzelés nem valósult meg, így a tv-készülékekét kényszerkapcsolással kell AV-re csatlakoztatni, ami azt jelenti, hogy a csatlakozó 5. pontján kijövő tápfeszültséggel kell a kapcsolást elvégezni. Magyarul az 1.-5. pontok rövidzárral a tv AV üzemre állítható (lásd ORION színes tv-készülékek). Ennek mindössze annyi hátránya van, hogy amennyiben a tv-t akarjuk vételre használni, a dugót minduntalan ki kell húznunk. (Ha a tévét csak monitorként használjuk, s a videomagnó tunerként működik, sohasem kell kihúzni a dugót). A kapcsolófeszültség nélkül a video- és audiópontok felvétellel használhatók ugyan, mégisincs értelme, mert minden videomagnó saját tunerrel rendelkezik, tehát a felvétel készítéséhez nincs szükség a tv üzemmeltetésére. Monó hang esetén a 4. és 6. pontok természetesen rövidzárral vannak.

Árnyékolás/test	21			20	Video bemenet
Video kimenet	19	+	+	18	RGB kapcs. fesz. test
Video test	17	+	+	16	RGB kapcsoló fesz.
RGB vörös bemenet	15	+	+	14	-
Vörös test	13	+	+	12	-
RGB zöld bemenet	11	+	+	10	-
RGB zöld test	9	+	+	8	-
RGB kék bemenet	7	+	+	6	Hang bemenet (bal)
RGB kék test	5	+	+	4	Hang test
Hang kimenet (bal)	3	+	+	2	Hang bemenet (jobb)
Hang kimenet (jobb)	1	+			

AUDIO csatlakozó (DIN)

1. Kimenet (bal)
2. Árnyékolás (visszavezetés)
3. Bemenet (bal)
4. Kimenet (jobb)
5. Bemenet (jobb)

a leggyakoribb, ezért mutatjuk be. Az 1.–4. pontokon például az ORION tv-készülékeknél a hangmagnókkal készíthetünk felvételt, természetesen monóban. Erősítő használata esetén a 3.–5. pontok szerepe válik lényegessé, mert ezek lesznek az úgynevezett „nagyintűtű bemenetek” helyei. Monó videomagnó esetén a 3.–5. pontokat rövidre kell zárni. Például egy Euro-Scart csatlakozós video (monó) esetén meg lehet csi-

álni, hogy az egyik hangágat (Scart 3.) a tv felé, a másik hangágat az erősítőnk felé küldjük el (Scart 1.), tehát hallgathatjuk a video hangját a tv-n vagy az erősítőn is. Másik lehetőség, ha a videomagnókon ilyen csatlakozó is van, hogy hangmagnóval direktben készíthetünk felvételt a video hanganyagáról, más eszköz közbeiktatása nélkül. Erősítő csatlakoztatása esetén mindig az „AUX”, „LINE” vagy esetleg a „KRISTÁLY HANGSZEDŐ” jelzésű bemeneteket kell használni, mert ezek alkalmasak a videomagnó által kiadott jelzint fogadására.

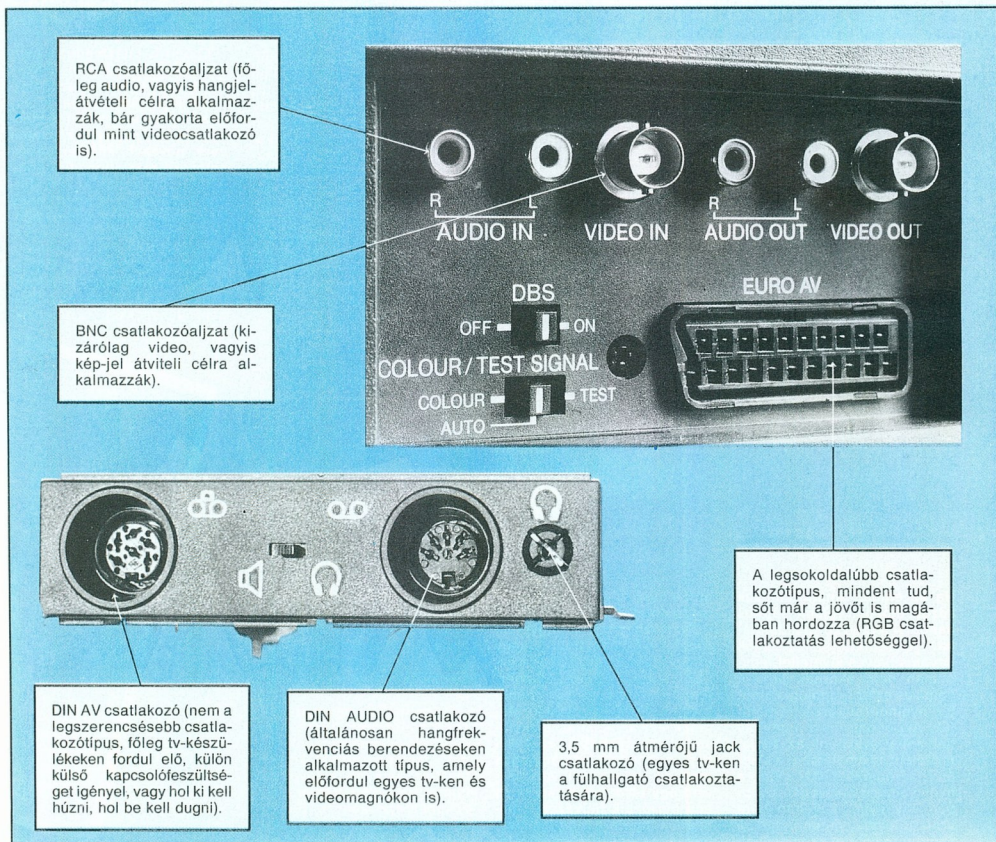
A bemutatott csatlakozónál a számozásokat a dugónál az érintkezőcsapok felől, az aljzatoknál pedig a forrcsúcsok felől kell érteni.

Minimális szabványosítási hatás vehető észre a készülékek antennacsatlakozóinál, mert az mindegyik gépnél a 75 ohm-os koncentrikus, DIN du-

gó és hüvely, a ki- és bemenetnél. Egyszerű dolgunk van a BNC és RCA csatlakozók bemutatásánál, mert ezek csak kétpólusú rendszerek, ahol a középérrintkező a „meleg”, vagyis a jelvezető, a külső a „hideg”, az árnyékolás. Van még egy csatlakozótípus, amivel nem foglalkozunk részletesen, ez pedig a kamera 10 pólusú csatlakozója. Nagyon kevés készüléken fordul elő, de ahol van, ott mindenütt ugyanazt használják.

Találhatunk még a készülékekben úgynevezett „jack” csatlakozókat is: 2,5 mm átmérőjűt a kamera-távvezérlés céljára, 3,5 mm átmérőjűt egyes tv-készülékeken a fülhallgató csatlakoztatására, s előfordulhat még magnókon mikrofoncsatlakozóként is. A 6,3 mm átmérőjű jack videomagnókon fejhallgató vagy mikrofon csatlakoztatására szolgál sztereó kivitelben (pl. JVC HR-D 725).

Sz. L.

RCA csatlakozóaljzat (főleg audio, vagyis hangjelátviteli célra alkalmazták, bár gyakorta előfordul mint videocsatlakozó is).

BNC csatlakozóaljzat (kizárólag video, vagyis kép-jel átviteli célra alkalmazták).

DIN AV csatlakozó (nem a legszerencsésebb csatlakozótípus, főleg tv-készülékeken fordul elő, külön külső kapcsolóösszültséget igényel, vagy hol ki kell húzni, hol be kell dugni).

DIN AUDIO csatlakozó (általában hangfrekvenciás berendezéseken alkalmazott típus, amely előfordul egyes tv-ken és videomagnókon is).

3,5 mm átmérőjű jack csatlakozó (egyes tv-ken a fülhallgató csatlakoztatására).

A legsokoldalúbb csatlakozótípus, mindent tud, sőt már a jövőt is magában hordozza (RGB csatlakoztatás lehetőségével).

Videovíziók

dij az országos fesztiválon, és még sorolhatnánk. A siker persze nemcsak a díjak számán mérhető, hanem a közönség érdeklődésén is: a stúdió tagjai egyre több vidéki és budapesti bemutatót szerveznek, amelyeken különféle happeningek keretében mutatják be alkotásaikat. Persze ezek nem a profi filmek világából megszokott nagyjátékfilmek; aki ismerős az amatőr-film-készítés berkeiben, az tudja: ezek a filmek általában rövidek (gyakran csak néhány percesek), a húszperces mű már kifejezetten hosszúnak számít.

A kíváncsi joggal kérdezhetné: mit lehet ilyen rövid idő alatt kifejezni? Lehet-e maradandó egy párperces alkotás? Egyáltalán milyen gondolatok fogalmazódnak meg ezekben a filmekben?

Ganczer Sándor, a stúdió tagja, akinek *Mazsola dead és egyéb hercehurcák* című 19 perces „monstre” filmje tavaly országos harmadik helyezést (a *Kallódó Videók* és az év tavaszi pályázatán – mint 11. számunkban beszámoltunk róla – szintén harmadik helyet) ért el, kérdésemre azt válaszolja: ezeket a filmeket általában nem célszerű a mondanivaló, a cselekmény logikája szerint megközelíteni. Gyakran nincs is előre megírt forgatókönyv, s ha van is, az nem a hagyományos értelemben az. A *Mazsola dead* a szerző találó meghatározása szerint „pszichopertinetes”, ami pontosan kifejezi az ismert régi magyar mesefigura és védnöke (*Mazsola és Manócska*) lélektani hányattatásait (a filmben mint két kéjenc bukkannak fel), illetve az operettműfaj kellekeit: például a klasszikus finálét – amelyet itt stilszerűen egy, a szereplőkből szerveződő „antizenekar” ad elő. Mindezt megspékéli még egy sajátos rimes-klasszikus versbezdéddel, amelyben viszont olykor a legbődlibb és legantipoeitikusabb tartalmak kapnak helyet. A *Mazsola dead*nek ez a műfaji keveredés, egymásba játszás és a fények ügyes váltakoztatása adja meg az értékét.

Hogy a stúdió mennyire vonzódik a meséhez, illetve a mesehősök és mesevilágok eredeti „egyniségének” kiforgatásához, arra példa egy másik film: a *Cicavizió*. Ezt társszerzőként jegyzi Ganczer Sándor, továbbá Czabán György és Kövesdy Gábor. A tavaly készült

(és a budapesti fesztiválon második díjat érdemelt) film felvett képek összevágása, már kész képi anyag megszerkesztése. A tévéhíradóban különböző politikuskok megnyilatkozásait látjuk – rendszerint kopogó ürességeket mondanak –, és ezek alá vágnak a film készítői különféle képi ötleteket. Maga a cím is kettős értelmű: egyrészt a televízió „elcicásodására”, hogy ne mondjuk: elkábító, elandallító voltára utal, másrészt a szerzők fantáziájára, látomásaira. A vezető politikus szavai alá varázsolat fantáziaképek kitűnő lehetőségeket rejtenek magukban. Ha valaki eddig nem hitte volna, hogy egy közhelelyektől hemzsegy, mellébeszélő szónoklat is lehet filmes nyersanyag, annak kellemes meglepetés a *Cicavizió*.

Ebben a látásmódban nyilvánvalóan benne van a Közgazdasági Egyetem szellemisége is (a stúdió tagjai itt végeztek vagy végeznek). Azé az egyetemé, amely az utóbbi évek növekvő elismerésének hatására már elfogadja, hogy amatőr filmstúdiója van. Ebben nyilván az is segít, hogy Czabán György, a stúdió vezetője a közművelődési titkárságon dolgozik. Mint minden amatőr vállalkozás, a stúdió is komoly anyagi nehézségek között, meglehetősen egyszerű berendezésekkel dolgozik.

Ha az ember amatőrfilmeket között mozog, valami sajátos hangulat, érzés keríti hatalmába. Az amatőr filmkészítők ugyanis, kevés kivétellel, egyáltalán nem akarnak profivá válni, és ez az „ideológia” lépten-nyomon sugárzik is belőlük. Aki benne élt a legendás hatvanas években, az tudja, mit jelent az amatőrség, a klubélet, az együttélt. Aki most, a nyolcvanas évek végén csöppen egy ilyen, vállaltan nem profi stúdióba, megérezheti a spontán együttélés örömeit: azt,

ami a húsz évvel ezelőtti klubmozgalmat éltethette.

A Közgazdasági Egyetem Amatőr Filmstúdiója (vagy ahogy újabban nevezik: a Közgáz Vizuális Brigád) elismerően az országos amatőr műhelyeinek egyik legjobbjára mutatják ezt az 1983-as alakulásuk óta szerzett díjak is: 1984-ben budapesti és országos második helyezést, tavaly őszén egy első, két második és egy harmadik helyezést a budapesti amatőrfilmfesztiválon, idén tavasszal kollektív fő-

1985-től készítenek filmeket videóra, amelyhez az alappépet, egy körülbelül 120 ezer forintot érő VHS rendszerű képmagnót, az Országos Közművelődési Tanács közreműködésével kapták az NSZK-ból. Az egyetlenlől évente 20-30 ezer forint támogatást kapnak, de ez jöszelivel csak a nyersanyagra elég. (1 darab 3 perces AGFA filmkasszetta 400 forint). A legjobb állványuk egy 700 forintos NDK-beli készítmény – összehasonlításképpen a jobb darabok 300-400 nyugatnémet márkába kerülnek. Legjobb kamerájukat 5 ezer forintért vásárolták a bizományiban és még sorolhatnánk. A felszerelés összértéke körülbelül 300 ezer forint, így a hozzáértők könnyen elképzelhetik, ez mire elég és mire nem.

A szuper 8-as technikáról a videóra való áttérés egyre inkább előtérbe kerül, de számos problémával jár. Például a vágásnál. A szuper 8-as film vágása viszonylag könnyű, „háziág” is végezhető, míg ez a videónál nem mondható el. A vágási munkálatokat általában a Magyar Amatőr-film és Video Szövetségben végzik. Ugyancsak gond a kommersz videóra felvett filmek képmínősége. Előny viszont, hogy szöveges filmeket csak videotechnikával lehet készíteni, így a videóes lehetőségek alkalmasak játék- és dokumentumfilmek készítésére, sőt mindenféle műfaji kísérletezésre is. A klub tagjai szerint sok kísérletük a videotechnika eleve adott torzításából, fur-

csa-maszatos képeiből adódott, minleg székségből. Aból, hogy a video sok esetben erredőenbörzörz, ködössé-homályossá tesz, más dimenziókban, színekben ábrázol, mint a normál film.

És mi lehet a perspektívája a Közgáz Vizuális Brigádnak? Egyértelmű: nem a profivá válás. A csoport tagjai munkájukat közösségi-baráti tevékenységként végzik, és ezt nem is akarják feladni. Szeretnék minél szélesebb körben (külföldön is) megismertetni magukat, de nem akármilyen áron. Ahogy egyikőjük fogalmazta: „Számos ötletünk pénzihiány miatt nem valósulhat meg. Ilyen esetekben különböző helyekről talán össze lehetne guberrálni a szükséges pénz. Ez azonban azzal járna, hogy elveszítene a legfontosabbat, függetlenségünket. Márpedig egyáltalán nem szeretnénk függő helyzetbe kerülni!”.

Egyikük bátran vallotta: nem tartják magukat művészeknek, nem is akarnak azok lenni, de magukat a „második kultúra” gyűjtőnév alá sorolják. Bónatuk, hogy a külföldi alternatív mozgalmakkal nincs kapcsolatuk, és az amatőrfilmek belföldi forgalmazása is megoldatlan. A Hungarofilm jelenleg elhatárolja magát tőlük.

A Közgáz Vizuális Brigád évente nyolc-tíz filmet készít. Megérdemelnék a nagyobb figyelmet.

Csizmadia Ervin

Forgatás-ok

Az országba behozott videofelvétők és kamkorderek mind nagyobb száma miatt is érdemes foglalkozni azzal a kérdéssel, vajon milyen feltételekkel, netán milyen engedély birtokában készíthet valaki videofelvételt. A kérdés megválaszolására koránsem olyan egyszerű és egyértelmű, mint amilyennek első pillantásra látszik, mivel a videofelvételeknek több fajtáját, formáját különböztethetjük meg.

Az első kategóriába a privát, családi eseményeket tartalmazó kazetták sorolhatók. Ehhez természetesen semmilyen engedélyre nincs szükség, a felvételt készített kizárólag kivülről harmadik személyek személyiségi jogainak indokolt védelme korlátozza. Más az eset akkor, ha valaki saját felszereléssel, üzletszerűen (megrendelésre) mások családai eseményeinek vagy társadalmi rendezvények rögzítésére vállalkozik. Ez már csak meghatározott szakképzettség és a tevékenység folytatásához elengedhetetlen engedély, például iparjogosi-vány birtokában végezhető. Az elkészített videofelvételt viszont már minden cenzurális kontroll nélkül átadható a megrendelőnek, vagyis nincs semmilyen, a műre vonatkozó hatóságí mutatásí kötelezettség.

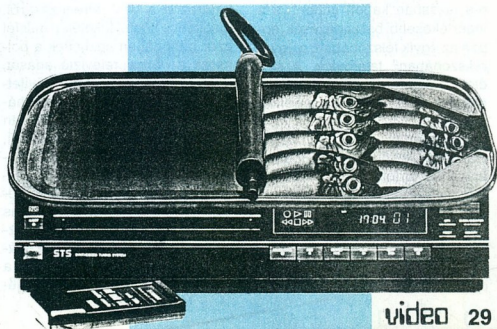
A sajtótörvény értelmében nincs szükség engedélyre az állami szervek működését szolgáló, a gazdálkodó szervezetek, egyesületek, társadalmi szervek alapszabályszerű működésével kapcsolatos, e szervek által megrendelt sajtótermékek előállításához és nyilvános közléséhez. Magyarán, engedélymentesek a felsorolt szervezetek belső felhasználású videofelvételei, azokkal a megszorításokkal, amelyeket a lakossági videofelvételek-készítésnél már említettünk.

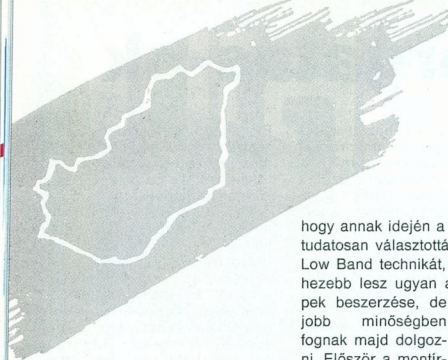
Az eddig ismertetett formákat a jogszabályok nem tekintik kulturális tevékenységnek.

Ez utóbbira viszont eltérő szabályok vonatkoznak: itt már nem elég a tevékenység folytatásához szükségességű engedély, hanem az elkészült mű (videofelvétel) nyilvános közléséhez is meg kell kérni a bemutatásí engedélykíratot. Ugyancsak azoknál a videofelvételeknél, amelyekre kereskedelmi forgalomba szánják, vagy szélesebb nyilvánosság előtt kívánják bemutatni. Az engedélyező szerv a Művelődési Minisztérium Filmfőigazgatósága. A főhatóság kiadja, kezeli és nyilvántartja az engedélykíratokat, ezekről kérésre híreles másolatot is kiállíthat. Az okírat kiadásához az engedélyesnek a videofelvételen túl mellékelni kell a stábilistát és lehetőségek szerint a műre vonatkozó szövegkönyvet.

1988-ban új formátumú, hárompéldányos okíratok jelentek meg, amelyek a korábbiaknál lényegesen több információt tartalmaznak. (Az első példány az engedélyesé, a másodikat kapja a gyártó, a harmadikat marad a Filmfőigazgatóságon.) A belföldre érvényesített engedélykírat egyben folyamatos kivülről engedély is azoknál a műveknél, amiket rendszeresen visznek ki az országból. Lényeges új szabály, hogy az okírat első példányára 100 forintos illetékbeyleget köteles ragasztani az engedély kérője. Természetesen mentesülnek az illetékfizetési kötelezettség alól az alanyi jogon illetékmentes-séget élvező szervek. Az okírat feljogosítja a mű kiadóját (engedélyesét) a felvétel árusítására, kölcsönzésére, nyilvános bemutatására belföldön vagy külföldön – a kérelemtől függően. Ily módon sor kerülhet arra is, hogy egy engedélyzetett kizavettát vendéglátóhelyen, videodiszkóban vetítsenek, akár a videotékes filmek mellé vagy helyett.

Kiss Zoltán

Az újszülött városi televízió tehát még nem tud járni... és beszélni sem folyékonyan... – fogalmazott kissé sután a csinos bemozdóhölgy két esztendeje, a hőmezővásárhelyi televízió bemutatkozó adásában. A nézők talán át is siklottak e mondat fölött, a technikusok viszont, akik tuatnyiszor vették fel a beköszöntő képsorokat, nagyon is jól értették a mondat jelentését. A kezdeti próbálkozásokat, csak úgy, mint a későbbi, adásba soha nem kerülő elhibázott szavakat, képeket, külön bakijűjteményszalagon őrzik a vásárhelyi stúdióban.

Abban a stúdióban, amely mint ha csak követné annak a bizonyos újszülöttnak a fejlődését. Ugyanis egy lakótelepi épület tizedik eme-

letek, hogy annak idején a VHS helyett tudatosan választották a U-Matic Low Band technikát, tudván, nehezebb lesz ugyan a gépek beszerzése, de jobb minőségben fognak majd dolgozni. Először a montíregységet vásárolták meg, mely Sony típusú lejátszó és editáló magnóból, valamint vágópultból áll. Idővel azután tovább bővült az eszközpark: egy Sony DCX 1800-as, majd két Panasonic F-10-es félprofi kamerával. A Hódgéptől örökölt, előregedett Sony 1640-est állóképek vetítésére használják. Hét monitoruk közül három 37 centiméteres képátlójú JVC, három új, kábeltuneres Orion Vénusz, amely dekóderrel DBS-jelek vételére is alkalmas lehet, valamint egy átalakított Videoton Infra Color készülék, mely a blue-box berendezéshez továbbítja a szétválasztott színjeleket. Tavaly nyár óta van Videocomposer is, amely egy C-64-essel egyszerűbb képi trükkökkel, feliratozásra ad lehetőséget.

letén, egy két szoiba plusz két fél-szoiba, hatvanhat négyzetméteres lakásban kapott oihont, s a legértékesebb berendezések éppen az egyik fél-szoiba, a „gyerekszoiba” találhatóak. A stúdióhelyiség a tizenhat négyzetméteres „nappaliban” kapott helyet.

Két évvel ezelőtt a helyi nagyvállalatok, elsősorban a Hódgép egymillió forintos támogatásával először a montíregységet vásárolhatták meg a városi tv lelkes szervezői. Kovács László műszaki vezető Varga Árpád technikus-al alkotja a stúdióban főállásban dolgozó csapatot. Ők mesélik,

Ma körülbelül 5 millió forint értékű berendezésgyűjtése van a televíziósoknak, akik a városi tanács évi egymillió forintos keretéből gazdálkodnak. De a tanács nagyvonalúsága is segít abban, hogy a tévések tovább bővíthessék technikájukat. Nemrégiben a megyei tanács nyújtott számukra jelentős valutatkeretet, melynek forintértékét a helyi tanács állta. Ebből sikerült Japánból megvásárolni a két Panasonic kamerát (összesen 13 ezer márkáért), s az ugyancsak japán FOR-A 400-as digitális Time-Base Corrector-t.

A több mint ötvenezer lelket számláló alföldi település tanácsa és pártbizottsága még 1984-ben határozott a VTV létrehozásáról. Elsőként a hódói lakótelep másfél ezer otthonában nézhették a polgárok a városi televízió adását, majd a városi központ felé bővítették a hálózatot. Jelenleg már három és fél ezer háztartásban van kitépvte a kábel-tv. A szervezési, tervezési munkálatok sok időt vettek el, így először csak 1986. május elején hangzott fel a vásárhelyi tv (VTV) szignálja. Az egyórás összeállításban a város és környéke ünnepi eseményeiről számoltak be. Ma havonta egyszer, a hónap első hétfőjén fél hétkor je-

ESTI DAL

lentkezik a képernyőn a VTV. Mivel a műsorok kazettáit megkapják a környékbeli művelődési házak is, így azok is megismerkedhetnek az őket érdeklő és közvetlenül is érintő kérdésekkel, interjúkdeksékekkel, akiket még nem kapcsoltak be a kábelhálózatba. A helyi tv munkatársainak tevékenységét kezdetben kritikus szemmel nézte a városi televízió közönsége. Az első adások után azért is megszólított őket, ha a műsorvezető vagy a riportert nem öltönytben jelent meg a képernyőn. Jöttek a levelek, telefonok: „tes-sék tisztességesen felöltözni”. Ahogy várható volt, a „nagy” televízióhoz hasonlították őket, az ott megszokott formáikat várták el tőlük.

„Kezdetben a műsorokat megmégnete egy bizottság, mielőtt adásba kerültek volna” – meséli Kovács László stúdióvezető. – „Mára ez szerencsére már nincs így. Mi elsősorban várospolitikai összeállításokat készítünk, felvesszük többek között a tanács-üléseken elhangzó, közérdeklő-

désre számot tartó beszámolókat, határozatokat, de magától értetődően mással is foglalkozunk. Készítünk ifjúsági műsorokat, vásárhelyi mozaikokat, sorozatokat, amilyen például a Műteremszok vagy a Régi mesterségek. Országszerte ismert a hőmezővásárhelyi művésztelep, és hagyományosan fejlett volt itt a kézművesség is. Sikert arattak receptajánlataink, amelyből az Ablak műsora is bemutatott néhányat, sőt háromszor is visszatértek rá”.

A vásárhelyi városi televízió-sok egyelőre szalagrol sugároz-zák műsorukat, de tervezik, hogy előbb-utóbb bevezetik az élő adást is. Ehhez azonban szükség lenne még néhány státusra. Ezenkívül, hasonlóan más városi televíziókhoz, szeretnének ők is havonta kétszer jelentkezni. Ez azonban nem járhat együtt a színvonal csökkenésével, hiszen vallják: inkább rövidebb, de minőségi munkával lépjenek a közönség elé. Már az eddig eltelt rövid időszakban is országos hírnevet vívtak ki maguknak a vásárhelyiek

Új árak

Megváltoztak a MOKÉP műsoros videokazettáinak a kölcsönzési és vásárlási feltételei 1988. július 1-jétől. A lakosság részére kölcsönözhető kazetták árai lementek, az eddigi több kategória helyett két kategóriát vezettek be.

A magyar és szocialista játékfilmek, valamint a rövidfilm-összeállítások az eddigi 112, illetve 87 Ft helyett egységesen 75 Ft-ba kerülnek, míg a tőkés országokból származó filmek napi kölcsönzési díja 175 Ft-ról 150 Ft-ra ment le.

Változtak az eladási-vásárlási feltételek is. Ha valaki ezenül kazettát vásárol, legyen az közület vagy videokazetta-értékesítésre és -kölcsönzésre szóló működési engedéllyel rendelkező magánszemély, a filmmel együtt egyben a teljes jogot is megvásárolja.

Ez azt jelenti, hogy kölcsönözhető magánszemélyeknek, videomoziknak, étermeknek, diszkóknak, valamint zártláncú rendszereknek – maximum 1500 lakásig. Természetesen az eladási joggal is rendelkezik. A kazetta joga egyedül a kábeltelevízióra történő átadás jogát nem tartalmazza, valamint az úgynevezett kisjogokat, melyeket közvetlenül a Szerzői Jogvédő Hivatallal kell rendezni.

A MOKÉP tájékoztatja a vevőket arról, hogy melyik film milyen joggal rendelkezik, illetve arról, hogy joglejárát után a külföldi partnerrel kötött szerződés értelmében milyen feltételeket kell betartani. Természetesen a kazettákat továbbra is tilos másolni, szétzenni. A nagyrészkedelmi forgalomban kilenc árkategóriát vezettek be. Ezek a következők:

I. Új (a megjelenést követő hat hónapon belül) sikeres, tőkés országokból való műsor home, nyilvános és zártláncú joggal 9000 Ft.

Ide tartoznak azok a műve érdeklődésre számot tartó nyugati filmek, amelyeket a mozikban nem mutatnak be, és teljes joggal rendelkeznek. (Például: Conan, a barbár, Düne, Legend, Dzsangó.)

II. Új sikeres tőkés műsor, mely nyilvános bevetéles joggal nem rendelkezik, 4500 Ft.

Tehát azok a filmek, melyeket csak magánszemélyek kölcsönözhetnek, illetve eladhatók. (Például: A dühös vendég, Testvéreskű, Halálos angyalok.)

III. Egyéb új tőkés műsor home, nyilvános, zártláncú joggal, 6000 Ft.

Azok a filmek, melyeket már moziban bemutatnak, vagy olyan új filmek, melyek teljes joggal rendelkeznek ugyan, de egy szűkebb réteg érdeklődésére tarthatnak számot. (Például: Biciklitulajok, Delfin napja, Pillangókissasszony, Végetes szembeökösdi.)

IV. Hat hónapnál régebben megjelent – teljes állományból választott – tőkés műsor, home, nyilvános és zártláncú joggal, 3000 Ft.

Ez azt jelenti, hogy egy sikeres tőkés film fél év múlva már ebbe a kategóriába tartozik. (Például: Buggy Malone, Valaki az ajtó mö-

A Mokép Videotéka legsikeresebb filmjei

Dempsey (színes, feliratos amerikai film) R.: Gus Trikonis

Az utolsó számlát te fizeted (színes, feliratos olasz–NSZK westernfilm) R.: Giorgio Stegani

Shantlungi bokszo (színes, feliratos hongkongi akciófilm) R.: Chang Cheh

Asterix 12 próbája (színes, szinkronizált francia rajzfilm) R.: Albert Uderzo és René Goscinny

Kaszkaródrók (színes, szinkronizált amerikai film) R.: Mark L. Lester

Piedone Egyiptomban (színes, szinkronizált olasz kalandfilm) R.: Steno

Ezüstnyereg (színes, feliratos olasz westernfilm) R.: Lucio Fulci

A bosszu ökle (színes, feliratos hongkongi akciófilm) R.: Chang I-Hu

Ginger és Fred (színes, feliratos olasz film) R.: Federico Fellini

A törvény nevében (színes, feliratos svéd krimi) R.: Kjell Sundvall

Ász (színes, szinkronizált olasz filmvígjáték) R.: Castellano és Pipolo

Diploma előtt (színes, feliratos amerikai filmkomédia) R.: Mike Nichols

Lolka és Bolka meséi (színes lengyel rajzfilm) R.: Bronislaw Zeman

Éjszakai jövevények (színes, feliratos angol film) R.: Michael Winner

Producerek (színes, feliratos amerikai filmsatíra) R.: Mel Brooks

Tiszta Amerika (színes magyar film) R.: Gothár Péter

Gyilkosság rejteltére (színes, feliratos angol–kanadai bűnügyi film) R.: Bob Clark

Szerellem második végig (színes magyar film) R.: Dobray György

Téli gyilkosságok (színes, feliratos amerikai politikai krimi) R.: William Richart

Kutya éji dala (színes magyar film) R.: Bódy Gábor

gött. A kód, Menekülés New Yorkból.)

V. A IV. pontban szereplő műsorok, korlátozott joggal, 2000 Ft.

Tehát fél évnél régebben bemutatott – korábban a II. kategóriába tartozó – filmek, csak magánszemélyeknek való kölcsönzésre, illetve eladásra. (Például: Érezd a mozgást, Fergegates középcsatár, A tenger zamata.)

VI. Új, magyar és szocialista játékfilmek home, nyilvános és zártláncú joggal, 2500 Ft.

(Például: Tiszta Amerika, Szerellem második végig, Tűz van, babám!)

VII. Hat hónapnál régebben megjelent magyar és szocialista

műsorok home, nyilvános és zártláncú joggal, 2000 Ft.

(Például: Álmodik az állatkert, Vuk, Apacsok, A búcsú.)

VIII. Egyes, a VII. pontban szereplő műsorok, amelyek egy szűkebb réteg érdeklődését elégítik ki, 1500 Ft.

(Például: Amerikai anizs, Bábolna, Békéidő, Kovbojak.)

IX. Rövidfilm-összeállítások és mesesorozatok home, nyilvános és zártláncú joggal, 1500 Ft. (Haltól itt Mexikó! Lumière film-összeállítás, Magyar–angol 6:3. Medve nyírlábon.)

A fenti árak az általános forgalmi adót nem tartalmazzák.

József Aranka

bátor hangú, politikus, őszinte műsoraikért. A legnagyobb visszhangot az *Esti dal* című, hétperces riportjuk váltotta ki. Markos András riportér és Korom András operatőr még 1986 nyarán rögzítette egy fagylatkozó előtti padon azt a beszélgetést, amelyben néhány tizenéves gyerek zavaros, cigányellenes, fasisztoid gondolatait fejtette ki. Az alkotók érezték, nagyon is „meredek” az anyag, ezért nem tervezték, hogy adásba kerüljön. Beneveztek azonban a tavaly novemberi nyíregházi videosemlelre, ahol az alkotás megérdemelten díjat nyert. A film bemutatásáért az Ab-lak szerkesztője vállalta a felelősséget, így az a Magyar Televízió-ban szerencsére azonnali országos nyilvánosságot kapott, még a szemle idején. A riport tartalma miatt lett is kellemetlensége Peták István felől szerkesztőnek, az emberekben pedig a film láttán jogos volt a felháborodás. Hódmezővásárhelyen is sokan látták a díjnyertes művet, de még több embernek kellene megnéznie. El is terjedt a városban, hogy a helyi televízió decemberi adásában végre műsorra tűzik, hiszen mi sem lett volna természetesebb. Egy kisvárosban viszont mindenki mindenki ismer, más színezetet kaphat egy ilyen film. Ezért is nyult meg a küzdelem, hogy a nyertes mű városi bemutatója elmaradjon. Mivel a nyilatkozó gyermekek szülei között akad, aki a városban felolvasó posztot tölt be, a megyei első titkár javaslatára a város ideológiai titkára nem javasolta, hogy a VTV levetítse a riportot. Viszont a tanácsban, a párt-szervezeteknél, a művelődési központban VHS kazettán sok érdeklődő jutott el a megdöbbenő videomű. S amikor csaknem két évvel a forgatás után ez év májusban az alkotást mégis levetítették a helyi televízióban, a várt visszhang már elmaradt. Igaz, ekkor már egy nagyobb, a cigánykérdéssel foglalkozó adásblokk részeként láthatták a filmet a városlakók.

Vásárhelyen a VTV-nél külső munkatársként dolgozó újságírók, a műsárlakó célja változatlanul az, hogy havonta-kéthetente egyszer egy órában igényes, színvonalas, a város életével foglalkozó programot nyújtsanak tisztezer embernek. Ennek megvalósítása érdekében terveik között szerepel a technika további korszerűsítése. Reméljük, hogy jövőre ismét lesz lehetőségek több mint egymillió devizaforintot fejlesztésre költeni. Vágyuk egy hordozható kamkorder, lehetőleg már négyszáz forintoltására képes S-VHS, természetesen editálóberendezéssel...

TVideo címek

Néhány hónapja már a Televideo Kiadótól is lehet műsoros kazettákat kölcsönözni. Az irodalmi, portré- és ismeretterjesztő műsorok mellett gyermek- és ifjúsági filmek, szórakoztató összeállítások, zenés produkciók vehetők bérbe napi 150 forintért. Így például LGT-show-k, Alfonzó világszínháza, vagy Sebaj Tóbiás mind a nyolc története.

Jelenleg a következő címeken kölcsönözhető a kiadó kazettáit:

Televideo Márkabolt, Budapest, Lenin körút 30.

Skála Metrő-Print, Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 78.

Ifjú Gárda Művelődési Ház, XIX. ker., Gábor Andor u. 22.

Hajdú-Bihar Megyei Moziüzemi Vállalat, Debrecen, Dimitrov u. 1.

A közeljövőben újabb kölcsönzők nyílnak Pécssett, Miskolcon, Szegeden, Győrben és Székesfehérvárott.

A Televideo gondozásában kölcsönözhető, másfél óras francia krimik:

A nagy kölyök (r.: Jacques Ertaud)

Pokoli nász (r.: Raymond Voillamoz)

Vasárnap! gyilkos (r.: José Giovanni)

Loufou (r.: Daniel Duval)

Csapda a zsaruknak (r.: Dominique Ohnin-Girard)

A vérszalton (r.: Joel Seria)

Szerencsétlen Michel (r.: Jacques Ertaud)

Sárga rapszódia (r.: Gerard Marx)

A lövész éjszakája (r.: Pierre Grimblat)

Megboszszulni Peppart (r.: Joel Lenie)

Video és világkiállítás

1992-ben, a sevillai világkiállítás szervezői a bevételek növelése érdekében a videót is felhasználják majd – minderről Gordon L. Linden, a San Francisco-i székhelyű Bechtel Civil Inc. cég munkatársa szölt nemrégiben Budapestben, egy nemzetközi sajtótájékoztatón, amelyen bejelentették: az amerikai cég részvételével elkészült az az előtanulmány, amely az 1995-ben esetlegesen Bécsben és Budapesten közösen megrendezendő világkiállítás lehetőségéit vizsgálja. A beruházás amerikai tanul-

mányvezetője kifejtette, hogy a video előnyeivel a magyar szervezők is élhetnek.

Mint ismeretes, amennyiben a párizsi székhelyű Nemzetközi Kiállítási Iroda, a BIE december 14-i ülésén Bécs és Budapest számára kedvezően dönt, úgy már jövőre megalakul a világkiállítás előkészítésével és megszervezésével foglalkozó magyar-osztrák vegyesvállalat. A vállalkozás sok egyéb ötlet eladását is mellett műsoros videokazetták eladásából is gyarapíthatná bevételét, hasonlóan a sevillai szervezőkhöz. Bemutathatná a két főváros, a két ország főbb látványait, s a világkiállítással egy időben már kazettán kínálhatná a képeket a legfőbb, legszebb látványokról. Mind a húszmillió vendégnek, hiszen éppen a Bechtel cég becslése szerint a kiállítás időtartama alatt Bécsset mintegy 9,9 millió, a magyar fővárost megközelítően 10,6 millió látogatót keresne fel.

Utazás és kaland

Ez az elnevezése annak a franciaországi Troyes-ban megrendezendő nemzetközi amatőrfilm-fesztiválnak, amely november 22-e és 27-e között zajlik majd. A nevezési határidő ugyan már szeptemberben lejárt, ám akit érdekelnek a VHS, VHS-C és Video-9-as rendszerben készült alkotások (és van rá módja), megtekintheti a fesztivált.

Könnyebb viszont eljutni Budapestre, a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házába, a Budapest és Tájégségi Amatőr Filmszemlére, amelyre november 16-ig még bárki pályázhat. A december 8. és 11. között megtartandó eseményekre természetesen videotechnikával készült pályaműveket is elfogadnak. A rendezők VHS rendszerű készüléket tudnak biztosítani, így aki más rendszerben nyújtja be alkotását, annak gondoskodnia kell művének vetítéséről.

A díjazott filmeket december 11-én, a díjkiosztó ünnepséget követően az érdeklődők számára újra bemutatják.

Csepelen is Sky!

Az esztendő végéig több ezer csepeli otthonban is foghatók lesznek a műholdról érkező, engedélyezett televíziós adások. Decemberig tart az Erdősor utcai, valamint a Január 9. lakótelep négyezer lakásához a parabolaantenna és a házak közötti kapcsolat kiépítése. Otthononként körülbelül 1500 forintot kell fizetni a bekötésért, s később havi 70-90 forintot a vételért, a karbantartási munkálatokért, valamint azért, hogy a Telekábel Kiszövetkezet 1990-ig több mint húszcsatornás korszerű hálózatot építsen ki.

A kiszövetkezet egyébként referenciaként májustól vagy 4500 lakásban ingyen kapcsolta rá a meglévő hálózatra a műholdadásokat. Azokban az épületekben, a rákötési és a havi karbantartási díjak összegét, továbbra is fenntartják a szolgáltatást. A bekötési díj ezeknél a házaknál nem éri el családönként az ezer forintot.

A tervek szerint idővel a kerület valamennyi lakótelepi lakásában megteremtik a műholdas programok vételi lehetőségét, s akkor a mostani, körzetenként felszerelt parabolaantennák helyett egy központi nagy antenna fogja majd a jeleket, s üzembe helyezik a csepeli kábeltelevízió központi stúdióját is.

MAGYAR SZINRON ÉS VIDEO VÁLLALAT

magas művészi és technikai
szinvonalon vállalja:

- referencia-, reklám-, termékpropaganda-, oktató-, dokumentum-, film- és videoműsorok gyártását,
- helyszíni közvetítések lebonyolítását,
- 35 mm-es és 16 mm-es filmek átírását 1 coll, Sony U-matic, VHS és Betamax rendszerben,
- 1 coll, U-matic, VHS editálást,
- sokszorosítást VHS PAL rendszerben,
- magyar és idegen nyelvű hangosítást,
- videoanyagok számítógépes feliratozását magyar és idegen nyelveken,
- film- és videotechnikai eszközök kölcsönzését (kamerák, rekorderek, monitorok stb.),
- videovetítő-kölcsönzést nagyobb rendezvények, konferenciák, tanácskozások részére,
- zártláncú hálózatok telepítését.

**MAGYAR
SZINKRON ÉS VIDEO
VÁLLALAT**

1021 Bp., Vörös Hadsereg útja 64.
Telefon: 763-333, 767-943
Telex: 226823
Postafiók: 58 1525

ZAJCSILLAPÍTÁS KÖRNYEZET- VÉDELEM

CSENDES LEMEZZEL

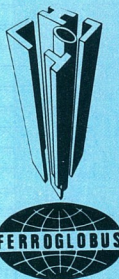
a tervezés és kivitelezés
minden szakában,
rendkívül egyszerű,
előnyös megoldás.
Új gyártmányok,
zajos munkahelyek

CSENDESÍTÉSÉHEZ
konstrukcióváltoztatás
nélkül

alkalmazható.
FERROGLOBUS

Vas- és Acél
TEK Vállalat
Lemezdaraboló Üzem

Budapest XX.,
Gubacsi hidó 6.
Tel.: 279-430

A nyugatnémet Video Magazinból átvett tesztábrázatunk ranglistájának élbőlvan nem sok változás történt az elmúlt hónapokban.

A sztereo és hifi készülékek között a magazin minősítésében továbbra is vezet

a JVC-HR-D755EG, a monó készülékek között pedig az ITT 3938 VPS. A listát alaposabban átböngészve azonban találhat kisebb változásokat az érdeklődő, sőt akadnak olyan új típusúvaltozatok, melyek vámértékét éppen újdonságuk miatt nem tudtuk megadni.

Mivel azonban a felsorolásban hasonló kvalitású és értékű „gépek” követik egymást, egy kis összehasonlítgatással

plusz-mínusz ötezer forintos pontossággal könnyen megállapítható ezeknek a gépeknek a forgalmi értéke is.

Végül, bár már többször leírtuk – egy új olvasónak minden értékelés új –, a magazin minősítése szerint egy készülék maximum 100 pontot érhet el. Ezen belül a képminőségre 40, a hangminőségre 20, a műszaki jellemzőkre 30, a kezelhetőségre pedig 10 pont adható.

Hely	Típus	Rendszer	Ára (DM)	Forgalmi (VAM) érték (Ft)	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Kezelhetőség	Összesen	A magazin minősítése
SZTEREO ÉS HIFI KÉPMAGNÓK										
1.	JVC HR-D755EG	VHS	2900	125 000	33	18	25	7	83	nagyon jó
2.	Panasonic NV-D80EG	VHS	2800	120 000	32	18	24	8	82	nagyon jó
2.	Blaupunkt RTV-900	VHS	2800	120 000	32	18	24	8	82	nagyon jó
2.	Fisher FVH-D55HV	VHS	2400	–	32	17	24	9	82	nagyon jó
2.	Sanyo VHR-D700G	VHS	2400	–	32	17	24	9	82	nagyon jó
6.	Loewe OC 570H	VHS	2700	100 000	30	18	23	10	81	nagyon jó
6.	ITT VR 3997	VHS	2500	100 000	32	18	23	8	81	nagyon jó
6.	Sony SL-HF950ES	Super	2600	–	35	18	22	6	81	nagyon jó
6.	Sony EV-S850PS	Video-8	3000	120 000	35	18	24	8	81	nagyon jó
10.	Blaupunkt RTV-800	VHS	1900	120 000	29	17	23	8	77	jó
10.	Siemens FN 586	VHS	1900	80 000	26	16	25	10	77	jó
10.	Sony EV-S650	Video-8	2300	90 000	32	17	21	7	77	jó
10.	JVC HR-D530EG	VHS	2400	95 000	32	18	20	7	77	jó
14.	Grundig VS-540	VHS	1850	75 000	26	16	24	10	76	jó
14.	Telefunken A 980P	VHS	1900	75 000	30	19	20	7	76	jó
16.	Blaupunkt RTV-740	VHS	2000	75 000	30	19	19	7	75	jó
16.	Philips VR 6970	VHS	2000	–	30	19	19	7	75	jó
18.	JVC HR-D470EG	VHS	1950	80 000	29	18	20	7	74	jó
18.	Braun a/d/s VC4	VHS	3000	–	27	17	23	7	74	jó
20.	Sharp VC-793	VHS	1550	60 000	27	18	20	8	72	jó
20.	Fisher FVH-P990K	VHS	2150	85 000	27	18	20	8	73	jó
20.	ITT VR 3977 HIFI	VHS	2300	90 000	28	18	20	7	73	jó
20.	Mitsubishi HS-421 VPS	VHS	2300	90 000	30	18	18	7	73	jó
20.	JVC HR-D568EG	VHS	2000	80 000	28	18	20	7	73	jó
25.	Blaupunkt RTV 454	VHS	1700	70 000	29	17	19	7	72	jó
26.	ITT VR-3948	VHS	1800	65 000	27	13	23	8	71	jó
26.	Akai VS-516EO	VHS	1700	70 000	28	14	21	8	71	jó
28.	Siemens FM 468	VHS	2100	80 000	28	15	20	7	70	jó
29.	Mitsubishi HS-412G	VHS	1600	65 000	31	14	18	8	69	jó
29.	ITT DigiControl VR 3946	VHS	1900	75 000	26	12	23	8	69	jó
29.	Philips VR 6780	VHS	2100	85 000	28	18	15	8	69	jó
32.	Orion VH-2308HS	VHS	1500	60 000	25	15	20	8	68	jó
32.	Sharp VS-693	VHS	1900	75 000	28	18	15	7	69	jó
32.	Hitachi VT-175E HIFI	VHS	2200	85 000	25	15	20	8	68	jó
MONÓ KÉPMAGNÓK										
1.	ITT 3938 VPS	VHS	1800	75 000	30	10	25	9	74	jó
2.	Akai VS 38	VHS	1400	55 000	32	11	22	7	72	jó
3.	Fisher FVH-P10KV	VHS	1100	45 000	30	10	22	7	71	jó
3.	Akai VS-22EOG	VHS	1100	–	31	12	21	7	71	jó
3.	Sanyo VHR-3310G	VHS	1300	50 000	27	11	25	8	71	jó
3.	Philips VR 6670/02	VHS	1500	60 000	28	11	25	7	71	jó
3.	Panasonic NV-D48	VHS	1800	–	30	11	22	8	71	jó
3.	Blaupunkt RTV-330	VHS	1600	65 000	30	10	23	8	71	jó
3.	Panasonic NV-G21	VHS	1600	65 000	30	10	23	8	71	jó
10.	Blaupunkt RTV-720	VHS	1800	–	30	11	21	8	70	jó
10.	Blaupunkt RTV-660	VHS	1500	–	30	11	21	8	70	jó
10.	Panasonic NV-G45	VHS	1500	–	30	11	21	8	70	jó
10.	Blaupunkt RTV-320	VHS	1400	55 000	29	10	23	8	70	jó
10.	Panasonic NV-G12	VHS	1400	55 000	29	10	23	8	70	jó
10.	Saba 4B20	VHS	1400	55 000	31	11	21	7	70	jó
16.	Blaupunkt RTV-560	VHS	1300	–	30	11	21	7	69	jó
16.	Panasonic NV-G40	VHS	1300	–	30	11	21	7	69	jó
16.	JVC HR-D320	VHS	1100	45 000	31	10	21	7	69	jó
16.	JVC HR-D300 EG	VHS	1400	55 000	32	11	19	7	69	jó
16.	Mitsubishi HS-349	VHS	1400	55 000	31	11	19	8	69	jó
16.	Hitachi VT-425E	VHS	1500	60 000	30	11	21	7	69	jó
16.	Grundig VS-460	VHS	2000	80 000	28	11	22	8	69	jó
23.	Sharp VC-A202	VHS	1100	45 000	26	11	24	7	68	jó
23.	Siemens FM 562	VHS	1200	45 000	27	11	23	7	68	jó
23.	ITT VR 3928VPS	VHS	1400	55 000	27	11	23	7	68	jó
23.	Grundig VS-410	VHS	1300	50 000	29	9	22	8	68	jó

EVIKI csatlakozók

Az EVIKI Elektroakusztikai és Villamosipari Kiszívóvezeték 1986 óta működik a jelenlegi felállításban. Mindössze tizenöt dolgoznak Karacsony István elnök vezetésével. A bedolgozó hálózatnak köszönhetően az önköltség minimális, és telephelyre sincs szükség.

– A központi a lakosom, és a 80 négyzetméteres pincében található a raktár, illetve ott csomagolják termékeinket – mondja az elnök. – Tavaly 10 millió forintos forgalmunk volt, ami egy viszonylag új kiszívóvezetettel, azt hiszem, nem is olyan rossz.

Az audio- és videocsatlakozók gyártásának ötlete még 1983-ban egy Interker-börzén merült fel. Akkor ötlete alkatrészt előállításával kezdtek a munkát, ma már 110-féle csatlakozóval foglalkoznak. Mielőtt megjelentek eurocsatlakozókkal a piacon, jó néhány kisparos 1000 forintot is elkért darabjáért. Az EVIKI 400-500 forintért kínálja.

– Nagyon fontosnak tartom az igények megismerését – folytatja az elnök. – Évekig 30-40 ezer videocsatlakozó fogyott, de a kábeltelevízió előretörésével ez a szám 20 ezerre esett vissza. Mivel ezzel számoltunk, úgy kalkuláltuk az árainkat, hogy a vásárlási kedvet ébren tartjuk.

Termékeik kizárólagos vásárlója a Ravil, s az együttműködés nemcsak az értékesítésre korlátozódik. A kereskedelmi vállalat szorpi a gyártáshoz szükséges import csatlakozóegységeket. A készterméket pedig a szerződés szerint visszavásárolják. A kábeleket a Magyar Kábel Művek kisteleki gyára szállítja.

– Eddig csak behoztunk Nyugatról alkatrészeket, de elképzelhető, hogy idén megállapodunk egy külföldi partnerünkkel és bémunkát vállalunk – említi Karacsony. – Az elvégzett munka ellenértékéért számíthatunk létfenntartású alkatrészekre, csatlakozókra. Ez jelentős devizamegkötést eredményezhetne.

Jelenleg éppen legújabb megrendeléseink dolgoznak, videokamera-toldóképzelt, csatlakozót készítenek kórházaknak, hogy a műtökből közvetíthessék a műtéteket.

Az EVIKI elnöke menedzser és fejlesztés is egy személyben. Természetesen világraszóló újdonsággal nehéz lenne kirukkolni, de érdemes kutatni a konverziós anyagok hazai előállításának lehetőségeit. Ha ez megvan, „mindössze” a technológia, a gyártás megszervezése van hátra. Ilyen honosított termékük a vezetékjelágozó idom is.

KAMKORDEREK

Hely	Typus	Rendszer	Ára (DM)	Forgalmi (vám) érték (Ft)	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Kezelhetőség	Összesen	A magazin minősítése
23.	Hitachi VT-255E(VPS)	VHS	2400	–	27	10	23	8	68	jó
28.	Blaupunkt RTV-520	VHS	1100	55 000	30	11	20	6	67	jó
28.	Loewe OC-510	VHS	1100	45 000	28	11	21	7	67	jó
28.	Loewe OC-520	VHS	1300	50 000	28	11	21	7	67	jó
31.	JVC HR-D170E	VHS	1200	45 000	29	9	20	8	66	jó
31.	Panasonic NV-G14	VHS	1800	70 000	28	10	20	8	66	jó
33.	ITT 3918	VHS	1000	40 000	28	10	20	7	65	jó
33.	Orion VH-2600RC	VHS	1200	–	27	10	20	8	65	jó
33.	Grundig VS 520	VHS	1500	–	24	10	23	8	65	jó
33.	Grundig VS-1000	VHS	1200	45 000	26	10	22	7	65	jó
33.	NEC DX-444 G	VHS	1400	–	30	9	18	8	65	jó
33.	JVC HR-D180E	VHS	1400	–	29	9	19	8	65	jó
33.	Nordmende VR 1205	VHS	1500	50 000	28	10	19	8	65	jó
33.	Grundig VS-300	VHS	1300	–	26	9	22	8	65	jó
41.	Blaupunkt RTV	VHS	1200	50 000	26	10	20	8	64	megfelelő
41.	JVC HR-D210	VHS	1100	45 000	29	10	18	7	64	megfelelő
41.	Fisher FVH.P5100KV	VHS	1400	–	27	11	19	7	64	megfelelő
41.	Grundig VS-400	VHS	1200	45 000	25	9	22	8	64	megfelelő
41.	Hitachi VT-135E VPS	VHS	1700	70 000	26	10	20	8	64	megfelelő
1.	Sony V200Pro	Video-8	4500	–	33	18	24	10	85	nagyon jó
2.	Sony V-90E	Video-8	4000	180 000	33	15	23	9	80	nagyon jó
2.	Fuji M600	Video-8	4000	180 000	33	15	23	9	80	nagyon jó
4.	Bauer VCC 826	Video-8	4000	180 000	33	12	21	9	75	nagyon jó
4.	Blaupunkt CR 8010	Video-8	3900	175 000	33	12	21	9	75	nagyon jó
4.	Metz 9629	Video-8	4000	180 000	33	12	21	9	75	nagyon jó
4.	Loewe Profli 800	Video-8	3500	160 000	32	14	22	7	75	nagyon jó
8.	Blaupunkt CR-8000	Video-8	3500	160 000	32	12	22	8	74	jó
8.	Nikon VN-810	Video-8	4000	180 000	32	12	22	8	74	jó
10.	ITT VM-C388	VHS-C	3400	155 000	32	11	22	8	73	jó
10.	JVC GR-45	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Kyocera KC-310	Video-8	3500	160 000	31	13	22	7	73	jó
10.	Minolta 8100	Video-8	3500	160 000	31	13	22	7	73	jó
10.	Nordmende CV-2201	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Pentax PV-C850	Video-8	3500	160 000	31	13	22	7	73	jó
10.	Philips 6840	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Saba VM-6990	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Sony CCD-V100E	Video-8	3300	150 000	30	14	21	8	73	jó
19.	Bauer VCC 526	VHS	3700	165 000	32	11	21	9	72	jó
19.	Bauer VCC 616	VHS-C	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Blaupunkt CR-1800	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
19.	Blaupunkt CR-5000	VHS-C	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Grundig VS-170	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
19.	Grundig-VS-C60	VHS-C4	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Loewe Profli 8	Video-8	3000	135 000	30	13	21	8	72	jó
19.	Metz 9625	VHS-C	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Panasonic MC-10	VHS	3600	–	32	11	21	8	72	jó
19.	Panasonic NV-M7	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
19.	Philips VKR 6858	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
30.	Canon VM-E2	Video-8	3000	135 000	29	13	22	6	70	jó
30.	Panasonic NV-M5EG	VHS	3500	160 000	31	11	20	6	70	jó
32.	Aiwa CV-80	Video-8	3100	140 000	29	13	20	7	69	jó
32.	Fuji P600	Video-8	3000	180 000	25	14	23	7	69	jó
32.	Sony V50E	Video-8	3000	135 000	25	14	23	7	69	jó
35.	Canon VM-E1N	Video-8	2200	100 000	28	13	20	6	68	jó
35.	Fuji P300AF	Video-8	2500	115 000	29	13	20	6	68	jó
35.	Hitachi VM-C30	VHS-C	3500	160 000	29	11	22	6	68	jó
35.	Panasonic MC-5	VHS-C	3600	160 000	30	11	19	8	68	jó
35.	Ricoh R 250	Video-8	2500	115 000	29	13	20	6	68	jó
35.	Sanyo VM-D1P	Video-8	3700	165 000	26	13	22	7	68	jó
35.	Sanyo VM-800P	Video-8	3000	135 000	29	12	20	7	68	jó
35.	Sony V30E	Video-8	2500	115 000	29	13	20	6	68	jó
35.	Vivitar Magic-8	Video-8	3400	115 000	26	13	22	7	68	jó

Sajnálatos módon idei 4. (11.) számunk 37. oldalán az Utazási körkép cikkünkben tévedésből említettük a nyugati utazásszervezők között a Saturnus Tours utazási irodát, amely nem rendelkezik nyugati kiutaztatási joggal.

Videoton-Thompson

Mástfél milliárd forinttal készültek 1989-re a Videotonnál. A nagyszabású beruházás részeként olyan, nyugati technológián alapuló gyártórendszer honosítottak meg a cég székesterhávi gyáregységében, amely szinte az emberi kéz érintése nélkül gyártja a 40 másodpercenként egyet – a televíziókészülékeket.

Megújult a minőségellenőrzés rendszere is az új technika révén. Amíg korábban csupán a kép és a hang meglétét tudták „tesztelni” az elkészült készülékeknél, addig most egy kamera segítségével olyan vizsgálatok alá vehetik a gyártósról lekerülő készülékeket, melyek a legapróbb hibákra is fényt derítenek. Mindehhez párosul egy új, szigorú normarendszer, melynek alapján a hazai és a külföldi alkatrészszállítóktól egyaránt megkövetelik a nyugati szabványok betartását.

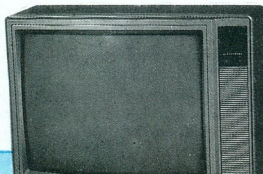
A technológiai megújulás összefügg a világ egyik legelismertebb televíziógyártójával, a francia Thompson céggel kialakított hosszú távú, szoros üzleti kapcsolatokkal. Az elmondottak mellett a Thompson-licenc alapján kifejlesztett távszabályozó tv-készülékkel is jelennek meg a piacon a Videoton. A különleges mikroprocesszorral ellátott televíziók a hazai kereskedelemben eddig forgalmazott társaikhoz képest számos műszaki újonságot tartalmaznak. A VT02-es mikroprocesszor a készülék „lelke”. Ez memorizálja az összes fogható állomás programját, így egyetlen gombnyomással előhívható a keresett adás. Jóllehet az eddig forgalmazott készülékek is tartalmaztak hasonló lehetőségeket, ám amíg azoknál a tulajdonosnak magának kellett ráhangolnia a tévéjét a kívánt csatornára, itt ezt a feladatot a program elvégzi helyette. Így minden eddiginél tisztábban foghatók a különböző adások. De mód van a hagyományos beállításra is, tehát a különféle kábeltelevíziós adások is vehetők vele. A készülék SCART csatlakozóval rendelkezik.

A fejlesztés tovább bővítették a teletext rendszer lehetőségeit. Eddig meglehetősen nehézkes volt a képűjság ide-oda lapoztatása, mivel igen sok ideig tartott, míg a készülék kikereste a látni kívánt oldalt. Az új elven működő televízió ezzel szemben, „fejben tartja” az olvasott és az azt követő hat oldalt, így a képek közötti várakozási idő csökken. A keresés sem okoz nehézséget, a képűjság tartalomjegyzéke bármikor behívható.

A TS televíziókészülékek különböző átmérőjű képcsövekkel kerülnek forgalomba: kisebb, 56 cm-es, nagyobb, 67 cm-es és várható, hogy szupersarkított képcsöves kivitelben 63–70 cm-es változatokat is gyártanak majd. A tervek szerint novemberben indul meg a nagyüzemi gyártás, s még az ideig a boltokba kerül egy körülbelül tízezres nagyságrendű szeria. A készülék árától a cég még nem nyilatkozott, erre csak a KERMI és MEEI vizsgálatait után kerülhet sor.

A Videoton, az olimpiai játékok előtti megnövekedett igényekhez alkalmazkodik, megkezdte hagyományos készülékei különösen nagy, 32 colos (80 cm körüli) képernyőátmérőjű változatainak gyártását. Ezek a tévék azonban devizagondok miatt még jó darabig csak a nyugati vásárlókat boldogítják, és egyelőre nehéz lenne megjöszölni, mikor és milyen áron kerül belőlük a hazai piacra is.

A devizasziós időkre hivatkozva, a videókra váróknak sem ígérnek túl sok jót a vállalatnál. Egyelőre csak annyi biztos, hogy közevtenülű karácsony előtt 3000 darabot – cseppben a tenger – piacra dobna az AKAI VS-37EDG típusjelű készülékből. Az elmúlt esztendő kínálatából már jól ismert videó ár 60 000 Ft körül lesz.

Kereskinál
Rovatunkban ingyen közzé-
teszük 100 szövegű, magánsemmel-
szabó szövegű hirdetés-
leveleket, kériket, gyári
vagy háziilag levetett, de meg-
mint úres, kasszákat, va-
pektyusaik, televíziók, pros-
raik, tévmagnókat, kame-
rák hirdetését.

● CANON VC 200 videokamera – nem kamkorder – új, vámerékben 80 000 forintért eladó. Érdeklődni lehet a 112-152-es telefonon.

● Keresem a Predator I-II, részét, a Police Academy V. és a Running man című filmeket (magyar hanggal) és másolat minőségben. Holló Zsolt, 3275 Detk, Rákóczi u. 49.

● SABA PVR 6083 (JVC HR-S10) képmagnó és SABA CVX (JVC GX-N7) kamera új állapotban, tartozékokkal együtt 120 000 forintért eladó vagy 3 éves Kodárá cserélhető. Telefon: 52/19-114.

● Eladó új, garanciális videorekorder HQ, távirányítású, és egy szövet, színes, nagy képernyős tv. Prókai Sándor, 1081 Budapest, Népszínház u. 59. I. emelet 8/A, 18-21 óra között.

● Profzionális és félprofi videotechnika/foglalkozó nyugati prospektusokat keresek megvételre. Takács János, 7664 Pereked, Fő u. 29.

● Kiváló minőségű videofilmek gyűjtők és cserélők, lehetőleg budapesti cserepartnerekkel. Hollósi Károly, napközben: 811-920/342 (14-ig), este: 651-559.

● Közéleteknek is eladó SABA PVR 6083 típusú hordozható videorekorder tunerrel, továbbá eladó Orion mini hi-fi torony. Józsa András, 8500 Pápa, Jókai u. 60.

● Eladó Panasonic NV-850 hi-fi sztereo videomagnó, IIT 3838 70 cm, sarkított képcsöves tv. Varga Csaba, 9400 Sopron, Gyöni u. 1. Telefon: 99/13-301.

● Eladó 9 hónapig használt, még 3 hónapig garanciális távirányítású Dyrum FS-63 típusú képmagnó. Gulicska Zoltán, 2700 Cegléd, Hollós u. 9.

● Eladó egy Grundig TP 400 VT távvezérlő. Alkalmas televízió, teletext és videomagnó funkciók működtetésére. Zankó Ferenc, 1192 Budapest, Álmos utca 50.

● Eladó Panasonic hi-fi sztereo videomagnó, beszerzési áron Bánkai Ákos, 9200 Mosonmagyaróvár, Úttörő u. 19.

● Keresem a július 10-i Forma-1 Angol Nagydíj felvétel átjatszásra vagy megvételre. Frei László, 6323 Harta, Kossuth u. 71.

● Fisher FVH-P725 típusú videomagnó magyar nyelvű kezelési út-

mutatásí eladom. Szász Zoltán, 3700 Sajószentpéter, Selmelweis u. 5.

● Eladó új, garanciális, távirányítású videorekorder, kasszákkal, és Toshiba képcsöves színes videomonitor, külön is. Szabó József, 5300 Karcag, Kossuth tér 7-9.

● Eladó féléves Fisher FVH-U 905 típusú videomagnó, műsoros (TDK) kasszákkal, Varga Imre, 4032 Debrecen, Jerkő 15. III/23. 17 és 22 óra között.

● Keresem az ÖTLET Video Magazin 1-5. számait. Motyovszki János, 6723 Szeged, Gát u. 5/A.

● Félprofi orsós szalagok könnyűzenei felvételirészekkel, szágláttar adások: Erdőkődni lehet 17 óra után a 202-547-es telefonszámra.

● Megvételre keresek olcsó, hitlere is eladó képmagnót, valamint C. C. Catch-kilpet tartalmazó kasszetkasszt. Zorák Attila, 2764 Tápószőlős, Petőfi S. u. 24.

● Megvételre keresem az ÖTLET Video Magazin 1-4. számait. Demeter Attila, 5540 Szarvas, Kossuth L. u. 8.

● Commodore színes monitor és 2 db joystick olcsón eladó. Telefon: 832-821.

● Jó állapotban lévő színes televízió videomagnóval, havi 2000 forintos részletre vennék Cim-Lozsi György, 2760 Nagykáta, Erdőszőlős 83.

● Videofilmek magyar szövegű feliratozását elkészítem. Karmazin Zoltán, 5001 Székesfehérvár, Pf. 137.

● AKAI HXA 301 W típusú gyorsmáslós, dupla kassztás magnóde-
ck eladok. Karmazin Zoltán, 5000 Szolnok, Rigo u. 5. II/21.

● Az alábbi filmeket keresem megvételre, jó minőségben, magyar szöveggel: Top Gun, Predator, Sky Riders, Ninja Wars, Mad Mission-I. Ajánlatokat a következő címre kérek: Péter György, 7570 Barcs, Petőfi u. 6.

A hét törpétől

Különleges Oscar-díjat vehetett át Walt Disney a Hófeherke és a hét törpe című filmjéért. Az egy nagy és hét „törpésített” Oscar-alakból álló szoborcsoportot az alig tízéves Shirley Temple nyújtotta át. A kislány, látva Disney zavarát, e szavakkal próbálta megnyugtatni: „Ne tessék idegeskedni, Walt bácsi!”

Híába kapták sorozatban Disney filmjei az Oscar-díjakat, hiába lett Amerika népszerű embere, a gondjai csak egyre szaporodtak. A sikeres művésznek újra és újra felül kell múlnia önmagát, s magánélete csapásain is úrrá kell lennie. E megállapítás jegyében kellett élnie és dolgoznia Disneynek 1938-ban. Ebben az évben halt meg idős édesanyja, egy rosszul működő kályha miatt. Lesújtva, összetörve kellett mégis belekezdenie új filmjébe, a *Pinocchio*-ba.

Az eredeti történetet az olasz Carlo Lorenzini írta 1880-ban, s bejárta szinte az egész világot. Ideális rajzfilm-alapanyagnak ígérkezett: eseménydús, fordula-

tos, kalandos, vidám mese, ráadásul rendkívül népszerű a gyerekek körében. Látszólag tehát az isten is Disneynek teremtette a kedves kis fababút, ám amint elkezdődött az érdemi munka, kiderült, hogy pályafutásának egyik legnehezebb feladatával kell megbirkóznia. Disney ugyanis egész addigi munkássága során azon igyekezett, hogy figurái minél életszerűbbek legyenek, mozgásuk megközelítse a természetet, arcuk kedvesnek, kifejezőnek tűnjék a nézők szemében. Ennek a célnak az érdekében születtek az egyre újabb technikai megoldások, trükkök, s egyszerre szembetalálta magát a mozdulatlan arcú, lényegéből fakadóan darabos mozgású, szögletes Pinocchio-ba.

Rendkívül jellemző momentum, hogy fél évvel a munka megkezdése után Walt Disney – mit sem törődve a költségek ugrásszerű növekedésével – leállította a produkciót, s szinte előlőrl kezdte az egészet. Először is

magát Pinocchiót vették kezelésbe, s a csetlő-botlól pálcikaemberkét megpróbálták életszerűbbé, kevésbé szögletesé tenni, megfosztani jellegtelen karakterétől. Mindezek után Disney még mindig elégedetlen volt, szerinte a kis fabábu még a teljes átalakítás ellenére sem volt alkalmas arra, hogy sikeressé tegye a filmet. A bájosan esetlen főhős környezetét is át akarta formálni, mégpedig oly módon, hogy az eredeti mesében csaknem jelentéktelen részletek a forgatókönyvben igen erős hangsúlyt kaptak, mások pedig egyáltalán nem kaptak szerepet a filmben, holott a mesében fontosaknak tűntek.

Az előbbre példa Jiminy Cricket, a tücsök. E nagy irodalmi hagyományokkal rendelkező rovar a mesében csupán anyai feladatot kapott a szerzőtől, hogy figyelmeztesse Pinocchiót, ha helytelenül viselkedik – könyveltségéért a fabábu egyszerűen eltaoossa. Disney – amellett, hogy nagy gondot fordított a megrajzoltatására – meglátta a tücsökben rejlő óriási lehetőséget, s a film másik főhősévé emelte, s így lett Pinocchio élő lelkiismerete. A filmben Jiminy Cricket két dalt is énekel; közülük az egyik – *Ha vágyódsz egy csillag után (When You Wish Upon a Star)* – elnyerte az amerikai Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia díját 1941-ben.

Végül Disney e filmjének költségei meghaladták a két és fél millió dollárt, a cég, a Walt Disney Productions pedig tetemes veszteséget

könyvelhetett el, amiben nagy része volt annak, hogy elkészültekor – a degenerált hitleri uralom idején – Európa népei nem bájos rajzfilmek nézésével töltötték az idejüket. Márpedig Disney bevételének csaknem a fele az európai kontinensről származott, s ekkora csapást még a legtokeerősebb vállalatok sem képesek elviselni. Szinte törvényszerűen ráfizetéses lett további két alkotás is, a *Fantázia* című, és Felix Salten *Bambijának* filmváltozata.

1940-ban a Disney cég már négy és fél millió dollárral tartozott a hitelező bankoknak, mondhatnánk, a csőd szélére került. Ezzel szemben hárommillió dollárért felépült egy új, korszerű stúdió, amelyben ezer alkalmazottat foglalkoztattak. Mindehhez társult az évek során felhalmozódott szellemi vagyon, a cég és Walt Disney hihetetlen népszerűsége. A Walt Disney Productions már 1938-ban bocsátott ki részvényeket, de ezek mind a család tagjainak a birtokába kerültek. Két évvel később arra kényszerült a cég, hogy nyilvános, bárki által megvásárolható részvényeket adjon ki, 5 és 25 dolláros névértékben. Miután ezek az értékpapírok igen gyorsan elkeltek, a vállalat három és fél millió dolláros tőkéhez jutott, ami elengedhetetlen feltétele volt a további produkciók készítésének. Mindebből talán azt a következtetést is le lehet vonni, hogy egy pénzügyi nehézségekkel küzdő, nagy szellemi tőkével rendelkező

Disneylandig

cég talpra állításának nem az állami költségvetési támogatás a leghatékonyabb eszköze.

Walt Disney életrajzírója, Bob Thomas leír egy másik esetet, ami máig érvényes tanulságokkal szolgálhat a magyar adóreform apostolainak. Az Egyesült Államokban 1943. január 1-jétől új adótörvényt kívántak bevezetni, s ez azt jelentette, hogy mintegy 15 millió olyan állampolgárt köteleztek adófizetésre, aki korábban semmiféle adót nem fizetett. Az amerikai Pénzügyminisztérium egyik magas állású hivatalnok azzal a kéréssel kereste meg Disneyt, hogy segítsen megérteni az emberekkel, miért olyan fontos a jövedelemadó fizetése.

Disney, a maga sajátos, nyers modorában, azt válaszolta a felkérésre, hogy ha már törvény kötelezi az embereket az adó megfizetésére, akkor azokat, akik nem hajlandók fizetni, börtönbe kell vetni, vagyis nem látja szükségét semmiféle rábeszélésnek. Az állami adóbevételek kormánybiztosa ekkor kifejtette, hogy talán mégsem lenne célszerű 15 millió ember ellen vádat emelni. Az ő céljuk az: minél többen értsék meg, az adófi-

zetéssel a háború megnyeréséhez járulnak hozzá. Disney végül beadta a derekát, s Donald kacsát javasolta az új adótörvény lelkes szöszölőjéül. A tisztviselők nem voltak elragadtatva Disney ötletétől, szerintük a film főszerepében nem egy hápogó szárnyasnak, hanem Mr. Átlagpolgárnak kellene feltűnnie. Valószínűleg olyasmint képzeltek el, mint amilyenre nálunk a *Magyarozom a mechanizmust* című érdekesítő sorozat sikeredett. Szerencsére Disney nem adta meg magát, s így elkészült *Az új szellem* című propaganda-rajzfilm, amelyben Donald kacsá - hazafias érzelmektől áthatva - adófizetésre buzdítja az Egyesült Államok polgárait. Az új szellemet 60 millió néző látta, s a Gallup közvéleménykutató intézet felmérése szerint az adófizetésre kötelezettek 37 százalékánál elérte hatását. (Nem valószínű persze, hogy ha Dargay Attila készített volna egy olyan filmet, amelyben Vuk, a kölyökroka abbahagyja csintalankodását, s inkább adóbevallást készít, kedvezőbben fogadtuk volna a magyar adótörvényt...)

Mire véget ért a háború, Disney újra nyakig úszott az

adósságban, a stúdióban pedig régóta húzódott a *Hamupipőke* (Cinderella), az *Alice Csodaországban* (Alice in Wonderland) és a *Peter Pan* című filmek készítése. Mégsem ezekre összpontosított, hanem természetábrázoló alkotásokba kezdett, sőt befagyaszott angolai követeléseiből leforgatta a *Kincses sziget* játékfilmváltozatát, s nagy sikert aratott vele. Munkatársai már-már attól tartottak, hogy Disney elpártol a rajzfilmkészítől. Féltelmük alaptalan volt, legalábbis ami a játékfilmet illeti. Walt Disneyt egészen más vonzotta. Az itt következő részlet abból a leveléből való, amit hűgának írt Portlandbe 1947 decemberében.

„Vettem magamnak karácsonyra egy villanyvonatot, amire egész életemben vágytam. Mivel nő vagyok, bizonyára nem érted gyerekkori sóvárgásomat, de a lényeg az, hogy megvan, és na-

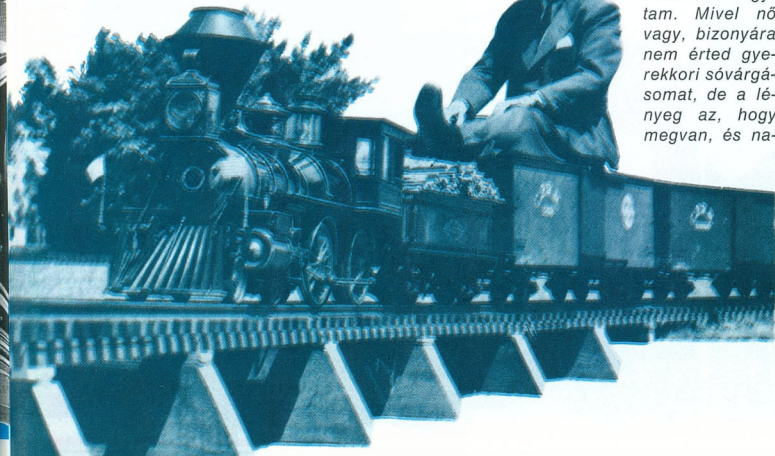
gyon jól elszórakozom vele. Az irodám melletti szobában állítottam fel, és ha van egy szabad pillanatom, játszom vele. Teherszerelvény, és a vonat sípól, meg igazi füstöt bocsát ki a kéményéből. Vannak váltók, szemaforok, állomás, minden. Egyszerűen csodás!”

Walt Disney egész egyszerűen rajongott a vasúrtól, a vonatokért, kétygermekes családapa korában is. Mindemellett gyakorta vitte a lányait vidámparkokba, s amíg rájuk várt, el-elűnődött és szórakoztatásra hivatott intézmények sivárságán, szelentelességén, egyformaságán. Hamarosan kipattant fejéből az ötlet: építeni kellene Hollywoodban egy olyan vidámparkot, ami semmiben sem emlékeztet az Amerikában mindenütt működő, szokványos létesítményekre. Természetesen vasutat képzelt bele, amivel - kacskaringós úton - végig lehet utazni a városágos mesevároskán.

A gyermekek szemével, érzésvilágával álmódta meg Disney az eleinte Miki Egér Parknak elnevezett szórakoztató-központot, s elképzelése szerint minden megtalálható lett volna benne, ami egy igazi városban létezik: tanácsháza, kórház, mozi, színház, tűzoltóság, piac, rendőrség, éppenséggel még börtön vagy fogda is. Később - nyilván a gazdaságossági számítások hatására - a terv úgy változott, hogy egy liliputi várost kell felépíteni, amelyben a látogatók felülről szemlélhetik a városka lakóinak - bonyolult elektronika által vezérelt - életét.

Mindenesetre a vidámpark-tulajdonosok azt tanácsolták Walt Disneynek, hogy hagyjon fel e reménytelen vállalkozás megvalósítására tett próbálkozásaival, hiszen merő pénzkidobás az egész. Ő azonban tántoríthatatlanul kitartott Disneyland mellett, tanácsadó pedig az első lépcsőben 11 millió dolláros befektetést javasoltak.

Ha valaki azt hinné, hogy Disneyland csupán egy rajzfilmes grandiózus vállalkozása, ám valójában nem sok

köze van a rajzfilmekhez, az biztosan téved. A szerencsés utazók, akik eljutottak oda, állítják, hogy szinte a rajzfilmek frissességével peregnék az események a nézők-látogatók szeme előtt, s a parkot pontosan olyan alapossággal tervezték meg, ahogyan egy rajzfilmet szoktak. Disney szinte forgatókönyvet írt, amelyben minden, a legapróbb mozzanatot is, a szórakoztatás érdekében született.

1954-ben kezdődtek az álomország munkálatai, s ugyanebben az évben az amerikai televízió már bemutatva a készülő parkot és a Disneyland-filmsorozat várható produkcióiból is sugárzott részleteket. Disney már-már erőszakos hírvérése következtében – bár még csak a földmunkáknál tartottak – az amerikai gyerekek pontosan tudták, hol lesz Disneylandban a Jövő Birodalma, a Vadnyugati Határvidék, milyen lesz a Mark Twain Gózhajó, a Természet Csodáinak Birodalma és a többi, Disney tervezte látványosság. Végül is 1955 nyarára felépült az „ország”, a megnyitő azonban nem sok jóval kecsegtetett. Csaknem 35 ezer ember rohanta meg a parkot, s egy alkalmazott visszaemlékezései szerint „a vendégek első rohama alatt egy-két mozgómenet elromlott, az éttermekben és a büfépavilonokban elfogyott az étel

és az ital. A Képzelet Birodalmában gázszivárgást észleltek, s emiatt az egész területet le kellett zárni.” Ráadásul a nagy hőségűtől olvadozni kezdett az aszfalt, a Mark Twain Gózhajó csaknem elsüllyedt a túl sok utastól.

Disney nem törődött bele a kudarcba, s hihetetlenül rövid idő alatt tökéletesen működő gyermekparadicsommá vált a megvalósult álom. Hat hét leforgása alatt másfél millió látogató özönlött Disneylandba, s hogy mekkora üzlet volt a vállójában, arra elég egyetlen adat: az Egér Testőrség nagy fülű sapkáiból naponta 24 ezret adtak el. Disney hiába készített nagy sikerű, az egész világon forgalmazott filmeket, igazán gazdaggá Disneyland tette.

Sukarno, Indonézia egykori elnöke volt az első magas rangú vendég az Egyesült Államokban, aki programjába iktatta Disneyland megtekintését. Nyikita Szergejevics Hruscov is látni akarta, de amikor Los Angeles rendőrfőnöke kijelentette, hogy nem képes megvédeni a szovjet pártvezért egy esetleges támadástól Disneylandban, fájó szívvel le kellett mondania, hogy szomorú gyerekkoráért így módon vegyen kárpótlást.

Természetesen Disney nem hagyta abba a filmkészítést sem, annál is inkább, mert a televízió tömegessé

egekbe emelte Disneyt, s 1964. szeptember 14-én Johnson elnök a Szabad-ság Erdemrenddel tüntette ki a Fehér Házban.

Életének utolsó évében is őrjátsi tervek foglalkoztatták. Fel akarta építeni a Jövő Városát, s erre a célra már meg is vásárolt egy hatalmas területet. Nagy erővel fogott hozzá a munkához, utazott, tárgyalt fáradhatatlanul, egészen addig, amíg halálos betegsége le nem döntötte lábáról. Halála napján, 1966. december 6-án, testileg megförtén, de szellemileg ereje teljében még mindig a terveiről beszélt. „Valószínűleg a világ összes pszichiáterénél többet tett annak érdekében, hogy meggyógyítsa a fájó emberi lelket” – írta valaki halálakor. Mi sem mondhatunk többet.

Berkes András

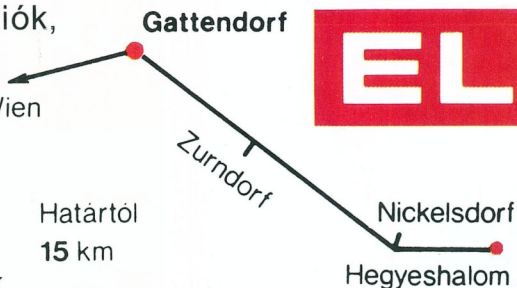
KOMA ELEKTRO **M**ARKT

VIDEO · TV · AUDIO

- Videokamerák
- Videomagnók
- Színes televíziók, monitorok
- Hifi tornyok Wien
- Autórádió -magnók
- Kazetták
- Számítógépek
- Mikrohullámú sütők

■ **MÜNCHEN 40** (NSZK)
Dientzenhofer str. 66.
Tel.: 00-49-89-3118454

■ **GATTENDORF** (AUSZTRIA)
Hauptplatz 13.
Tel.: 00-43-2142-6674

ELIN

Mwst. adóvisszatérítés előre!
UDVARIAS, MAGYAR NYELVŰ KISZOLGÁLÁS!
Az üzlet előtt tágas parkolási lehetőség!

Hasonlítsa össze árainkat a nagyruházak áraival!

köze van a rajzfilmekhez, az biztosan téved. A szerencsés utazók, akik eljutottak oda, állítják, hogy szinte a rajzfilmek frissességével peregnék az események a nézők-látogatók szeme előtt, s a parkot pontosan olyan alaposan terveztek meg, ahogyan egy rajzfilmet szoktak. Disney szinte forgatókönyvet írt, amelyben minden, a legapróbb mozzanatot is, a szórakoztatás érdekében született.

1954-ben kezdődtek az álmorszag munkálatai, s ugyanebben az évben az amerikai televízió már bemutatva a készülő parkot és a Disneyland-filmsorozat várható produkcióiból is sugárzott részleteket. Disney már-már erőszakos hírvérese következtében – bár még csak a földmunkáknál tartottak – az amerikai gyerekek pontosan tudták, hol lesz Disneylandban a Jövő Birodalma, a Vadnyugati Határvidék, milyen lesz a Mark Twain Gózhajó, a Természet Csodáinak Birodalma és a többi. Disney tervezte látványosság. Végül is 1955 nyarára felépült az „ország”, a megnyitő azonban nem sok jóval kecsegtetett. Csaknem 35 ezer ember rohanta meg a parkot, s egy alkalmazott visszaemlékezései szerint „a vendégek első rohama alatt egy-két mozgómenet elromlott, az éttermekben és a büfépavilonokban elfogyott az étel

és az ital. A Képzelet Birodalmában gázzzivárgást észlelték, s emiatt az egész területet le kellett zárni.” Ráadásul a nagy hőség miatt olvaszadni kezdett az aszfalt, a Mark Twain Gózhajó csaknem elsüllyedt a túl sok utastól.

Disney nem törődött bele a kudarcba, s hihetetlenül rövid idő alatt tökéletesen működő gyermekparadicsommá vált a megvalósult álmom. Hat hét leforgása alatt másfél millió látogató özönlött Disneylandbe, s hogy mekkora üzlet volt valójában, arra elég egyetlen adat: az Egér Testőrség nagy fülű sapkáiból naponta 24 ezret adtak el. Disney hiába készített nagy sikert, az egész világon forgalmazott filmeket, igazán gazdaggá Disneyland tette.

Sukarno, Indonézia egykori elnöke volt az első magas rangú vendég az Egyesült Államokban, aki programjába iktatta Disneyland megtekintését. Nyikita Szergejevics Hruscov is látni akarta, de amikor Los Angeles rendőrfőnöke kijelentette, hogy nem képes megvédeni a szovjet pártvezért egy esetleges támadástól Disneylandben, fájó szívvel le kellett mondania, hogy szomorú gyerekkoráért így módon vegyen kárpótlást.

Természetesen Disney nem hagyta abba a filmkészítést sem, annál is inkább, mert a televízió tömegessé

égekbe emelte Disneyt, s 1964. szeptember 14-én Johnson elnök a Szabad-ság Érdemrenddel tüntette ki a Fehér Házban.

Életének utolsó évében is óriási tervek foglalkoztatták. Fel akarta építeni a Jövő Városát, s erre a célra már meg is vásárolt egy hatalmas területet. Nagy erővel fogott hozzá a munkához, utazott, tárgyalt fáradhatatlanul, egészen addig, amíg halálos betegsége le nem döntötte lábáról. Halála napján, 1966. december 6-án, testileg megtörtén, de szellemileg ereje teljében még mindig a terveiről beszélt. „Valószínűleg a világ összes pszichiáterénél többet tett annak érdekében, hogy meggyógyítsa a fájó emberi lelket” – írta valaki halálakor. Mi sem mondhatunk többet.

Berkes András

KOMA ELEKTRO **M**ARKT

VIDEO · TV · AUDIO

- Videokamerák
- Videomagnók
- Színes televíziók, monitorok
- Hifi tornyok Wien
- Autórádió -magnók
- Kazetták
- Számítógépek
- Mikrohullámú sütők

■ **MÜNCHEN 40** (NSZK)
Dientzenhofer str. 66.
Tel.: 00-49-89-3118454

■ **GATTENDORF** (AUSZTRIA)
Hauptplatz 13.
Tel.: 00-43-2142-6674

Gattendorf

ELIN

Zurndorf

Nickelsdorf

Határtól
15 km

Hegyeshalom

Mwst. adóvisszatérítés előre!
UDVARIAS, MAGYAR NYELVŰ KISZOLGÁLÁS!
Az üzlet előtt tágas parkolási lehetőség!

Hasonlítsa össze árainkat a nagyáruházak áraival!

Speciálisan kialakított
 márkaszervizeinkben JVC, Siemens,
 Grundig, Sony, Fisher és még sok más
 típusú szórakoztató elektronikai
 termék javítását
 vállaljuk.
 Hangátalakítás,
 áthangolás
 a leg-
 korszerűbb
 technológiá-
 val.

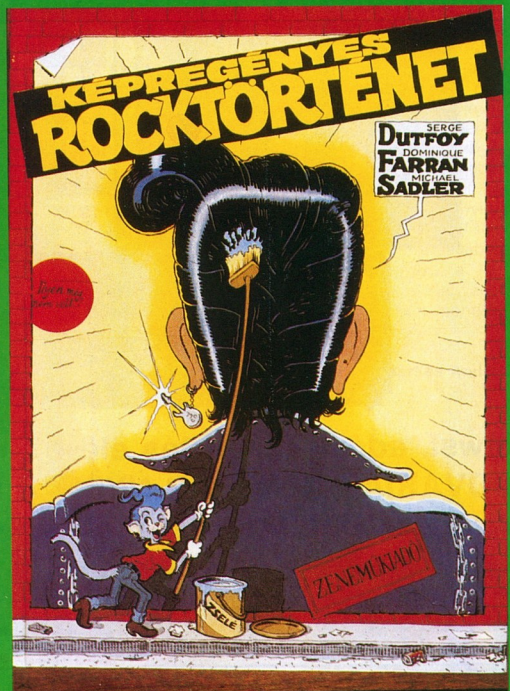

Bp. VII., Majakovszkij u. 19/
 Tel.: 225-252
 Bp. X., Pongrác u. 9.
 Tel.: 575 634

**Könyvújdonság
 a Zeneműkiadónál
 Ára: 148 Ft**

A KÉPREGÉNYES ROCKTÖRTÉNET
 megrendelhető a Zeneműkiadó Válla-
 lat Propaganda Osztályától. Levécím:
 Budapest, 5. Pf. 322., 1370. Postán
 utánvétellel szállítunk. A borítékra kér-
 jük ráírni: „MEGRENDELÉS”

A megrendelő neve:
 Pontos címe:

S-VHS

A jövő videoja

(VAGY MÁR A JELEN?)

A Panasonic cég 1988. május 13-án sajtókonferencián jelentette be hivatalosan a Super-VHS (S-VHS) rendszer bevezetését Európában. A JVC (a VHS rendszer kitálója) sem akarta, hogy az európai premiert elkaparintásuk előlé, ezért egy zártkörű bemutatót tartott Londonban ugyanebben az időben. Nem mintha a két vállalat különösebben rivalizálna egymással, hiszen közös érdekeket képviselnek, mert mindketten a Matsushita japán konzernhez tartoznak. Az S-VHS bemutatkozása csak Európában újdonság, mert Japánban és Amerikában már több mint egy éve működik a rendszer, kiváló tapasztalatokkal. A JVC és a Panasonic bemutatói megerősítették a korábbi tapasztalatokat, hogy az S-VHS európai verziója is – vagyis a PAL/SECAM változat – képélesség, részletfelbontás, színminőség és zaj szempontjából jelentős minőségi ugrás. A száraz technikai adatok alig képesek érzékelni azt a változást, amit a látvány nyújt. A jó VHS videomagnók felbontása maximum 240 függőleges vonal felismerését teszik lehetővé a képernyőn. A JVC, a Panasonic és a Blaupunkt S-VHS videói csaknem kétszer annyit tudnak a 400 soros bontásukkal. Meg kell jelezni, hogy a tv által sugárzott adásból is csak maximum 330 soros bontást lehet kicsikarni.

Az elektronikus zajjelnyomás, a finomabb szalaganyag és az eddig csak professzionális technikában alkalmazott fejanyag az S-VHS vide-

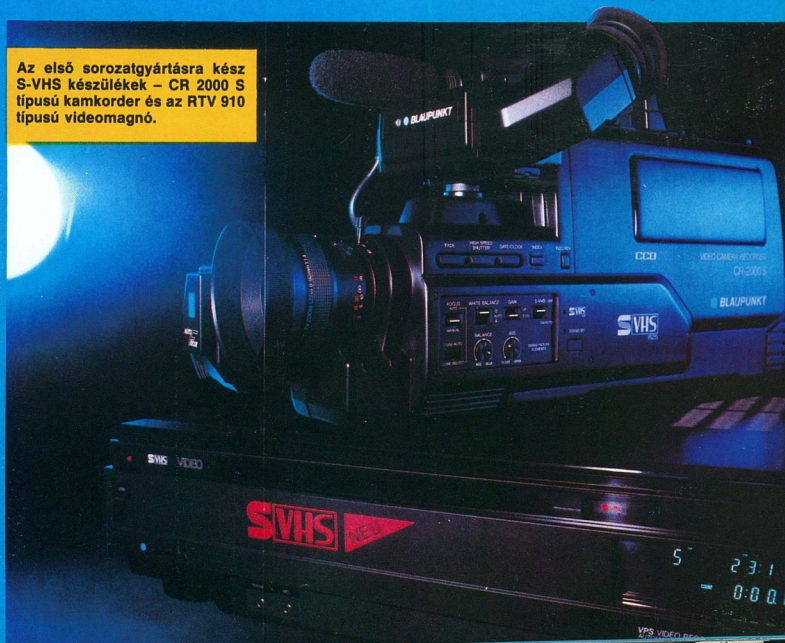
óknál jelentős zajcsökkenést eredményezett. A nyereség a Blaupunkt szerint mintegy 3 dB-nyi. Ez a plusz nemcsak a képminőség javulásán látszik meg közvetlenül, hanem az eddigi másolásokról tapasztalható drasztikus minőségi veszteségeket is észrevehetően csökkent.

A megnövelt felbontású rendszer következtében színzavarok léptek fel a tv-képen, ezt kiküszöbölni csak egy radikális megoldással lehetett, ami viszont a kompatibilitás rovására ment; az

eddig szokásos közös jelfeldolgozással szakítottak. A szín- és a világosságjelek az S-VHS-nél külön utakon haladnak, mind a videóban, mind a tv-készülékhez történő átadásnál. Hogy ezek a módosulások mit eredményeztek, azt csak egy VHS és egy S-VHS képanyag – azonos műsorral – egyszerre történő nézése tudja kellően demonstrálni, mert ekkor látszik meg tulajdonképpen, hogy milyen felületes, életlen és durva valójában a hagyományos VHS-kép.

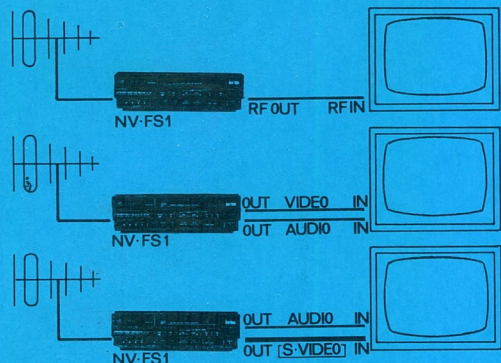
Nagy probléma, hogy ilyen képminőséget egyetlen tv-adó sem produkál, műsoros kazetták egyelőre nincsenek kilitásban, megfelelő jelforrásnak a Superminőséghez jelenleg csak a képlemez látszik. Igaz viszont az az elmélet, miszerint „ha a tv-nek tökéletes képet kell felrajzolnia, akkor a felrajzoló rendszerben részt vevő alkotóelemeknek legalább egy kategóriával jobbnak kell lenniük, mint a tv-szabvány”. Ez is történik valójában, mert ha egy S-

Az első sorozatgyártásra kész S-VHS készülékek – CR 2000 S típusú karkorder és az RTV 910 típusú videomagnó.

VHS magnóval tv-képet rögzítünk, ugyanazt a minőséget kapjuk vissza, mint az eredeti kép volt. Az így kapott eredmény már önmagában nyomós érv az S-VHS mellett.

A „super” tökéletes minősége jelenleg leginkább egy S-VHS kamkorderrel végzett felvétel alapján mérhető le. A lehetőség erre is megvan, mert készen áll egy teljes formátumú CR-2000S típusú, tekintélyes súlyú (2,7 kg) készülék. A tízszeres zoomoptika mögött 420000 képpontos

CCD képzetapogató helyezkedik el. A chipnek 420 soros vízszintes felbontást tisztán kell tudnia. Hogy a 420 sor mit jelent a gyakorlatban, azt elmondani nem lehet, azt látni kell, csak úgy lehet kellően értékelni. A készülék felszereltsége irigykedést válthatna ki a profi operatőrökből is, olyan magas komfortú. Azért, hogy a vágási másolásnál a csodálatos képminőség ne szenvedjen károsodást – meg egyáltalán a külön világosság-és színjelfeldolgozás folytán –, egy új negypólusú, úgynevezett „Hosiden” csatlakozóval látták el. A másolási próbák eredményei alapján megállapítható, hogy az első másolatnál alig tapasztalható minőségromlás, csak a másolat másolatán tűnik fel a VHS-re jellemző színvesztés és a kissé megnövekedett zaj a képben. Ha valaki S-VHS-ről VHS-re másol, olyan másodpéldányhoz jut, ami VHS mértékkel mérve párját ritkítja. (Nyilvánvaló persze, ha valaki az S-VHS kamkorder egy olyan tv-készülékhez csatlakoztatja, amelyik nem rendelkezik S-VHS csatlakozóval,

nem várhat olyan minőségű képet, amit a „super” tudna nyújtani, mivel a tv 330 sorosnál jobb bontást nem képes produkálni, tehát a 420 sorról szó sem lehet!)

Végül egypár szót kell ejteni azokról a készülékekről is, amelyekben az S-VHS videó kábelcsatlakozótípusát nézni is lehet. A tv-gyártóknak nehéz feladatot kell megoldaniuk, mert új csatlakozótípus kell készülékeikbe beépíteniük és természetesen némi áramköri módosítást is végre kell hajtaniuk az S-VHS fogadásának érdekében (az új csatlakozó az S-terminál, más néven Hosiden csatlakozó). Mégsem ijedtek meg a feladattól, és állítják, hogy mire az S-VHS készülékek a piacon lesznek, addigra a hozzájuk való tv-k is elkészülnek.

A tv-n kapott kép még mindig lényegesen tisztább, jobb, mint amit a videomagnóktól megszokunk, vagyis azonnal tapasztalható a minőségi ugrás a VHS-ről az S-VHS-re.

Másik érdekesség az S-VHS longplay üzemmódja, melyről külön beszélni kell. A normál VHS-hez képest megszokott

NV-FS 1 + hagyományos tv = jó képminőség. Ha antennakábelrel kötjük össze a készüléket, a kép nem éri el a tv (sugárzott) képminőségét.

NV-FS 1 + AV csatlakozó tv = jobb képminőség. AV csatlakozó használatával az S-VHS-video képminősége eléri a tv (sugárzott) képminőségét.

NV-FS 1 + S-terminálos tv = a legjobb képminőség. A S-VHS képminősége jelentősen meghaladja a jelenlegi tv (sugárzott) képminőségét.

vesztések ezen a „takarékos” üzemenköl sem olyan észrevehető. Az S-VHS longplay még mindig magasabban áll az öreg VHS standard felett van. Ezzel bizonyos mértékig kompenzálható a szalag többletköltsége, mert jelenleg egy szalag 30 márká körüli van, tehát a játékidő meghosszabbításával 360 percre az ár elviselhetőbbé válik.

Felmerül még egy kérdés: aki S-VHS-re adja a fejét, mit fog

Nagyobb felbontás

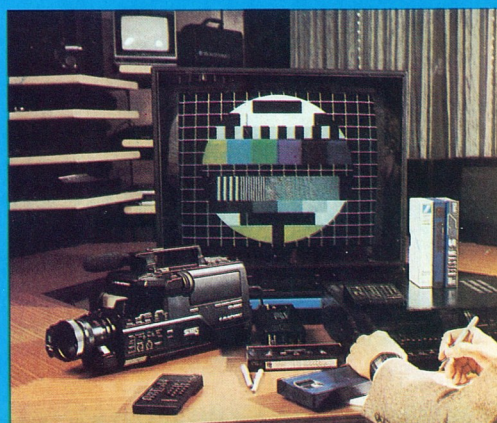
VHS – A VHS-rendszer az első naptól kezdve változatlan maradt tíz éven keresztül. A képjel a kazettán a 3,8 MHz-es frekvenciájában kerül felrögzítésre. A hely (löket = 1 MHz) így max. 240 soros felbontáshoz (3 MHz) elegendő.

S-VHS – A S-VHS 60%-kal nagyobb sávzélességgel rendelkezik a képjel felrögzítéséhez, mint a VHS, azaz 1,6 MHz. A megnövelt frekvenciájú kazettára 5,4–7 MHz közötti tartományban kerül rá. Az eredmény 400 soros felbontás, vagyis 3 MHz. A sáv szélesítésének hátránya, hogy lényegesen nagyobb követelményeket támaszt a felrögzítési technikával szemben, és az S-VHS-szalagok az említett frekvenciákon miatt nem játszhatók le normál VHS-videoval.

Tisztább színsvétválasztás

A VHS videókészülék a képjel a színes televíziónál megszokott

csinálni a meglévő régi VHS-kazettáival? Nem kell félni, mert az S-VHS készülék a hagyományos VHS felvételeket minden további nélkül le tudja játszani, sőt valamivel jobb minőségben, mint a legjobb VHS video. Aki áttálla VHS-ről S-VHS-re, a régi kazettáit változatlanul használhatja, annál is inkább, mert az S-VHS magnó két készülék egyben: gombnyomásra a régi VHS norma szerint is fel tud venni, így ezzel olyan felvételeket tud előállítani, amelyek a normál videón is lejátszhatók. Nem ilyen egyszerű a helyzet, ha S-VHS felvételt akarunk normál készüléken lejátszani, mert csak zavaros fekete-fehér képet kapunk. Aki tehát S-VHS

Négy lépésben a VHS-től az S-VHS-ig

módon dolgozza fel: a szín- és a világosságjel-összetevőket mint jelkeveréket (FBAS = szín-, kép- és kioltójel) egy vezetéken vezeti és együttesen dolgozza fel.

S-VHS-készülék a televízió-kép szín- és világosság-összetevőit szigorúan szétválasztva használja fel, nemcsak a felvétellel, hanem a lejátszás során is. Új csatlakozótípus (Hosiden csatlakozó, másnéven S-terminál) külön-külön vezetékek gondoskodnak arról, hogy a kép szín- és világosságjel-összetevői ne keveredjenek a lejátszás vagy az átjátszás során. Előnye: a finom mintázatokról nincs színmoiré (Cross-Luminancia) és nincs zavaró színszegély az erőteljes színátmeneteknél (Cross-Color).

Jobb szalaganyag
VHS – a hagyományos videoszalag

(hi-fi) mágnesrészecskéinek mérete 0,24 µm. Az elteit 10 év során a szalaggyártók próbálták javítani, azzal, hogy csökkentették a szalagok zaját, nagyobb színhűséget produkáltak, kevesebb dropout mellett. Ennek a titka a szalagrészecskék méreteinek csökkentése és a simább rétegfelhorlás. Ezekről azonban jelentős változás a VHS-rendszer behatárolt képességei miatt nem következhetett be – megmaradt VHS-nek.

S-VHS – általános szabály, hogy minél magasabb frekvenciákat akarunk felvenni, annál kisebb mágnesrészecskékre van szükségünk, melyek minél erősebben felmágnesezhetők (magasabb remanencia). Az S-VHS szalagon a legmagasabb frekvencia 7 MHz. Emann rögzíthetősége érdekében olyan mágnesrészecskéket hoztak létre, melyek 25%-kal kisebbek (0,18

µm), mint a normál VHS szalagon lévőek. Jellemző szám, hogy 1 gramm aktív anyag mekkora felület fedésére elegendő, így ez az érték a hagyományos VHS-nél 35 m²/g, a S-VHS-nél 50 m²/g.

Új videofejék

VHS – két gyufafej nagyságú videofej egy forgó tárcsán (fejdob) veszi fel a képjelet a VHS-videónál részletesen a szalagra. A VHS-technika lelke tíz év óta változatlanul bizonyos mágnesesség vasporból, ferritből készül, amely nyomás és hő hatására összesül. Ezután formára csiszolják és tükrösítik, majd a fejrészét üvegfórralassal kiöntik.

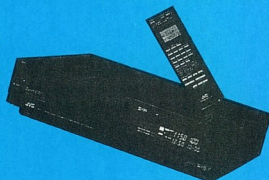
S-VHS – a 7 MHz-ig terjedő frekvenciák S-VHS szalagra történő felvétele a normál ferrit videofejtől azt követelnie, hogy képességeinek határán működjön. Az úgynevezett amorf videofej

jek ezt a feladatot lényegesen könnyebben megoldják, viszont drágábbak és sokkal nehezebben készíthetők el. Az amorf fejeknél a ferritből lehetővé válik felületi rétegek össze, illetve bonyolult eljárásokkal dolgozzák fel. A sok lépésű technológia és az érzékeny anyag jelentősen megemeli a selejtszázalékot, tehát magát a gyártást igen drágává teszi. Érthető tehát, hogy csak néhány komoly cég képes arra, hogy ilyen fejeket állítson elő, pedig ez lesz a kulcsa a továbbiakban az S-VHS-videó minden tudományának.

rendszerre áll át, az szalagait csak hasonlókkal cserélheti, vagy előtte át kell játszania hagyományos VHS-re.

Végezetül még a legkényesebb kérdéssről: hogy mikortól kaphatók ezek a készülékek és mennyi lesz az áruk? Úgy tűnik, hogy az alábbiakban ismertetendő készülékek cikkünk megjelenésekor már kaphatók, az árak azonban meglehetősen magasak, mert a magnók (RTV 910 és NV-FS1) 3000 DM körül, a karkorderek (CR-2000S és NV-MS1) 4500 márka körül áron fognak forgalomba kerülni.

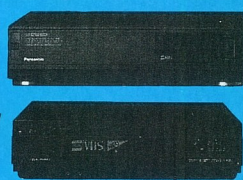
S-VHS a mérőszalag, a minőségig ugrás leginkább karkordereknél használható ki.

JVC HR-S 5000 EG

Szolgáltatások: S-VHS, VHS-HQ, longplay, videotext programozás (VPV), 40 oldalas tárolással, VPS Hi-Fi hang csökkentett lejátszkapcsolási zajjal, 3-, 5- és 9-szeres gyorskeresés, egyenkénti kép- és hangléptetés, Inzertsnitt forgó törőfejtel. V_{1-4} , V_{1-2} , V_{1-3} , V_{1-4} és V_{1-5} -szoros lassítás, index szalagkeresés (VISS), játszási időszámítógép, utóhangosítás a hosszanti csíkon, automatikus lejátszásindítás, 48 programhely, display-távvezérlés.

Adatok: S-VHS, VHS-rendszer; leghosszabb játékidő: 480 perc (VHS/hi-fi), S-VHS 180/360 perc; programozás: nyolcszor 365 napon belül; csatlakozók: scart, S-terminál, RCA (audio).
Ára: kb. 3000 DM

Panasonic NV-FS1, Blaupunkt RTV-910

Szolgáltatások: S-VHS, VHS-HQ, longplay, vonalkód-programozás, VPS, hi-fi hang, OTR, Index gyorskeresés (VISS), egyenkénti kép- és hangléptetés, forgó törőfejtel. Inzertsnitt, többfunkciós timer, fokozatosan szabályozható lassítás, 2-szeres gyorsítás, játszási időszámítógép (másodpercre pontos), a hosszanti csíkon utóhangosítás, 99 programlehetőség, távvezérlés.

Adatok: S-VHS, VHS-rendszer; leghosszabb játékidő: 470 perc (VHS/hi-fi), S-VHS 180/360 perc; programozás: nyolcszor 31 napon belül; csatlakozók: scart, S-terminál, RCA (audio).
Ára: kb. 3000 DM

Panasonic NV-MS 1 EG, Blaupunkt CR-2000S

Szolgáltatások: a videorész teljes formátumú S-VHS és VHS-HQ, Indexgyorskeresés, Synchro-Edit™ forgó törőfejtel. Inzertsnitt, szalagfutási időszámítógép (másodpercre pontos), felvételi-vezérlési lehetőség, hosszanti csíkon utóhangosítás. Kamerarész: nagy felbontású chip (420000 képpont/420 sor), "Highspeed-Shutter" 1/1000 1/500, 1/250 záris sebesség, minimális megvilágítási igény 7 lux, 10-szeres motorzoom, automatikus fényegyensúly, automatikus és manuális blende, dimenzionáló-csatlakozó, óra/dátum feliratozás, kép és hang be- és kikapcsolása (Fader).

Adatok: S-VHS, VHS-rendszer; leghosszabb játékidő: 240 perc (VHS), 180 perc (S-VHS); csatlakozók: 14 polusú kamera csatlakozó, Synchro-Edit, mikrofon, fülhallgató.
Ára: kb. 4500 DM

A „kék bolygó” fejjel lefele.
A világűrben nincs többé
„lent” és „lent”.

A világűrben
munkavégzésre
használatos
kamera.

Videospion

Az NSZK egy 70 000 lakosú városában működik a 24 fővel dolgozó aqua-tv cég. Huszonnégy munkatársa készíti azokat a speciális videokamerákat, amelyek az űrhajók megfigyelésére, tudományos kísérletekre és más titkos kutatásokra szolgálnak.

Ez a picinyke cég – mint a nyugatnémet Video Magazin cikkében olvashatjuk – egyike a világ vezető speciális kameragyártóinak. Nevüket kezdeti tevékenységükből nyerték, mert első termékeik kimondottan víz alatti kamerák voltak, innen az „aqua” elnevezés, de egyidejűleg meghatározó volt a követelmények szempontjából is, mert termékeiknek a nagy nyomás miatt különlegesen erősnek, valamint kicsinek kellett lenniük, hogy akár 10 cm átmérőjű csőben is keresztülvezethetők legyenek. Ráadásul ezek

még csőves képbontó kivitelűek voltak, mert csak 1983-ban jelent meg az első félvezető eszközzel működő német kamera, ami a videotechnika forradalmasítását jelentette.

Az NSZK hozzájárult az Ariane és a Hermes rakéta-programhoz, de komoly érdekelttségei vannak az amerikai űrhajózási programban is. Így részt vettek a Spacelab D1 műhold előkészítési munkálataiban is, illetve az 1991-ben fellövésre kerülő Spacelab D2 előkészítési

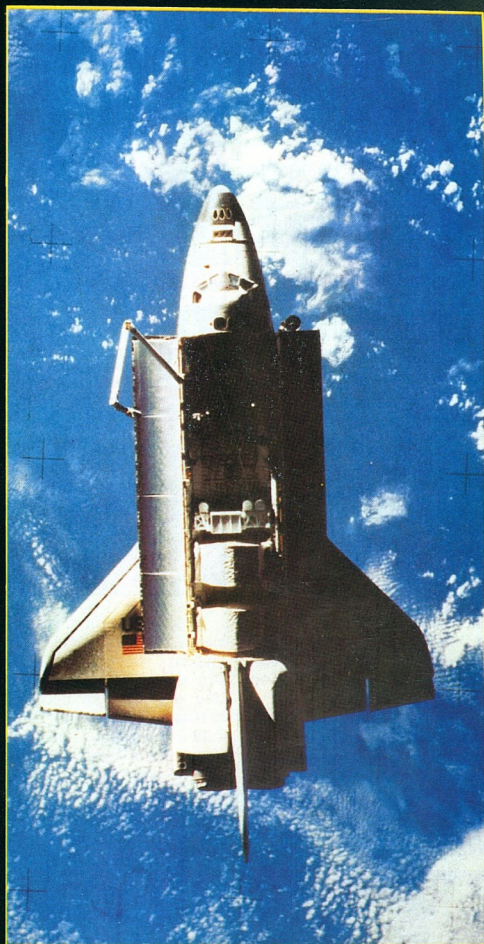

munkálatinak is részesei, elsősorban az aqua-tv kameráin keresztül.

Ezek a kamerák nemcsak szuper-kisméretűek, -erősek és -fényérzékenyek, színhűségük és felbontásuk is a párját ritkítja. 1984-ben készült az első igazán kisméretű kamera CCD képbontóval SM 72 típusnévvel, méretei

$60 \times 30 \times 40$ mm. Még ugyanabban az évben megjelentek egy nagy felbontású kamerával is, a HR 600-zal. Az egész 450 grammot nyomott. $58 \times 65 \times 95$ mm-es térfogatban, vízszintes felbontása 480 sor, a függőleges pedig 460 sor volt. A csúcs a HR 600 C3, ami egy nagy felbontású, 3 chipes (minden színre külön képbontó eszköz) színes kamera. Tudománya egy abszolút korrekt, geometriai torzításoktól és konvergenciahibáktól mentes, színhelyes kép, amely jellemzők az egész kép felületére érvényesek. Feltételezik, hogy ilyen egész Európában senki nem tud készíteni.

Ezeket a kamerákat az űrhajózási programban felhasználják az űrhajósok

A Spacelab D2-1 amerikai űrhajó szállítja a világűrbe.

megfigyelésére, vagy tudományos kísérletek nyomán követésére, mint például folyadékokban lezajló mozgások figyelésére, valamint növények és állatok viselkedésének tanulmányozására. Ugyanezek a kamerák azonban felhasználhatók az iparban is keffelvévőként, akár háromdimenziós képek átvitelére is, vagy kis kiegészítéssel infravörös felvételek is elvégezhetővé válnak. Természetesen a kamera önmagában nem elegendő. A járulékos elektronikákat is fejleszteni kell. Ez a világűrben azt jelenti, hogy mindennek biztosítani kell a távvezérelhetőséget. A látási irá-

nyoktól a fókuszig mindent, tehát ezeket a járulékos berendezéseket is ez a miniatűr vállalat állítja elő. 24 dolgozóval. Piacuk nem csak a világűrre koncentrálódik, mert vevőik közé tartozik a hadsereg, az atomenergiaipar, a nehézipar, a tudomány és így tovább.

(Illusztrációk a Video Magazin fotói alapján)

video computer

FERENC

1010 WIEN
Babenberger Str.1.
Tel: 5862181

AUSTRIA

SAKÜZLETEINK BÉCSBEN:

- A) 1010 WIEN BABENBERGER STR. 1-3. TEL.: 5682181
- B) 1010 WIEN ELISABETH STR. 24. TEL.: 568932
- C) 1010 WIEN GETREIDEMARKT 18. TEL.: 567153

**SANYO
ORION
FISHER
TOSHIBA
SIEMENS
HITACHI
SHARP
GRUNDIG
COMMODORE
AT-XT-PC
PHILIPS**

**OKTÓBER 10-TŐL VIDEOVÁSÁR
- 20% KEDVEZMÉNY**

A MÚZEUM MELLETTI BUSZPARKOLÓVAL SZEMBEN